

■ Vuosikertomus Euroopan oikeusasiamies

Европейски омбудсман	1
El Defensor del Pueblo Europeo	1
Evropský veřejný ochránce práv	1
Den Europæiske Ombudsmand	1
Der Europäische Bürgerbeauftragte	1
Euroopa ombudsman	1
Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	1
The European Ombudsman	1
Le Médiateur européen	1
An tOmbudsman Eorpach	1
Il Mediatore europeo	1
Eiropas ombuds	1
Europos ombudsmenas	1
Az Európai Ombudsman	1
L-Ombudsman Ewropew	1
De Europese Ombudsman	1
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	1
O Provedor de Justiça Europeu	1
Ombudsmanul European	1
Európsky ombudsman	1
Evropski varuh človekovih pravic	1
 Euroopan oikeusasiamies	1
Europeiska ombudsmannen	1

2008

■ Vuosikertomus
**Euroopan
oikeusasiamies**

© Euroopan yhteisöt, 2009

Kopiointi on sallittu ei-kaupallisiin ja opetustarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

ISBN 978-92-9212-194-5

ISSN 1680-3833

Tämä vuosikertomus on julkaistu Internetissä osoitteessa: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Laadittu Cambria-, Calibri- ja Etelka-kirjasinlajeilla — Pierre Roesch typo-graphisme, Strasbourg

Kaikki valokuvat © Euroopan yhteisöt, ellei toisin ilmoitettu.

Printed in Luxembourg

Painettu ainoastaan uusiokuiduista valmistetulle hienolle CyclusPrint-painopaperille.

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Prof. Hans-Gert PÖTTERING
Euroopan parlamentin puhemies
Euroopan parlamentti
Rue Wiertz
1047 Bryssel
BELGIA

Strasbourgissa, 21. huhtikuuta 2009

Arvoisa puhemies,

Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 195 artiklan 1 kohdan sekä oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista tehdyn Euroopan parlamentin päätöksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti esitän täten vuosikertomukseni 2008.

Kunnioitavasti,

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Muutoksia oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa

VUOSIKERTOMUS on Euroopan oikeusasiamiehen tärkein julkaisu. Jotta vuosikertomus vastaisi lukijoidensa tarpeita, oikeusasiamies pohtii vuosittain sen kehittämistä. Viimeisimpiä keskeisiä uudistuksia ovat tiivistelmän käyttöönotto sekä tapaustiivistelmien ja tutkimusten aihekohtaiset analyysit. Kaikki muutokset on tehty käyttäjiä ajatellen. Tuloksena on saatu suppeampi vuosikertomus, mikä puolestaan mahdollistaa tehokkaan resurssien käytön ja tukee kestävää kehitystä noudattaen tiukimpia ympäristövaatimuksia.

Kuluvana vuonna toteutetaan tähän mennessä kunnianhimoisin oikeusasiamiehen vuosikertomuksen uudistus. Se on suunniteltu tammikuussa 2009 julkaistavaa oikeusasiamiehen uutta verkkosivustoa ajatellen. Verkkosivuston ja tämän vuosikertomuksen tiedot täydentävät toisiaan. Aiemmin erillisenä julkaisuna tehdyn *Tiivistelmä ja tilastotietoja* korvaa nyt kuusisivuinen *Yleiskatsaus 2008* -julkaisu. Se on ollut saatavissa huhtikuusta 2009 lähtien 23 kielellä osoitteessa <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>

Uusi vuosikertomus on ajankohtaisempi, helpommin saatavissa, ympäristöystävällisempi ja ulkoasultaan moderni julkaisu.

Uusi vuosikertomus on ajankohtaisempi, helpommin saatavissa, ympäristöystävällisempi ja ulkoasultaan moderni julkaisu. Jäljempänä kerrotaan vuosikertomukseen tehdyistä tärkeimmistä muutoksista ja annetaan linkkejä oikeusasiamiehen verkkosivuston sivuille, joilta lukija löytää tähän saakka vuosikertomuksessa julkaistuja tietoja.

■ Rakenne

Uuden vuosikertomuksen rakenne ohjaa lukijaa loogisesti eteenpäin alkaen oikeusasiamiehen toimivallasta ja menettelytavoista (toinen luku) vuonna 2008 käsiteltyjen konkreettisten tapauksien (kolmas luku) kautta oikeusasiamiehen yhteistyösuhteisiin (neljäs luku) sekä oikeusasiamiehen toimiston kehittämiseen (viides luku) henkilöstön ja talousarvion osalta. Kuten tähänkin mennessä, vuosikertomuksen aloittaa oikeusasiamiehen laatima johdanto, jota seuraa tiivistelmä (ensimmäinen luku).

Sisältö

Vuosikertomuksen sisältöä on tarkistettu varmistamaan todellisen lisäarvon tarjoaminen lukijalle. Etenkin kolmas luku sisältää tyhjentävän, valaisevan ja kokonaisvaltaisen selvityksen oikeusasiamiehen keskeisimmästä työstä kanteluiden käsittelyssä vuonna 2008. Koska tiivistelmät tapauksista saa jatkossa kaikilla 23 virallisella EU-kielellä osoitteesta <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/summaries.faces>, ne on korvattu lyhyemmällä esimerkeillä, joista välittyy oikeusasiamiehen ratkaisut. Vuosikertomuksen loppuun sijoitetun erillisen tilastollisen liitteen sijasta kuvia ja taulukoita on sijoitettu pitkin kertomusta. Kolmas luku sisältää niin ikään laajan aihekohtaisen analyysin, joka on perusteellinen yhteenvedo oikeusasiamiehen käsiteltävänä olevista tapauksista ja hallinnollisia epäkohtia koskevien tutkimusten tuloksista. Lopuksi henkilökunnan täydellisen nimen ja yhteystietoluettelon sijasta vuosikertomuksen viides luku sisältää esittelyn toimielimen useista osastoista ja yksiköistä. Säännöllisesti päivitettävä henkilöstöluettelo on oikeusasiamiehen verkkosivustolla osoitteessa <http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/team.faces>

Tilastotiedot

Käsitellessään viime vuoden vuosikertomusta Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta kehotti parantamaan tilastotietojen esitystapaa. Esitettyjen tilastotietojen luonne ja esitystapa

onkin arvioitu perusteellisesti. Lopputuloksena tämän vuosikertomuksen tilastot (esimerkiksi muutos kantelujen määrässä ajan kuluessa) ovat aiempaa selkeämmät. Mukaan on otettu myös uutta tietoa (esimerkiksi tutkimusten aiheista). Niin ikään tilastolaskentamenetelmää on tarkistettu ja tarvittaessa parannettu.

Ulkoasu

Vuosikertomuksen ulkoasu on uudistettu kokonaan käyttäjätavallisemmaksi ja luettavammaksi. Uudennäköinen vuosikertomus sisältää lyhyitä tekstiotteita, joissa tuodaan esiin keskeiset kohdat ja joiden tarkoituksena on herättää lukijan mielenkiinto. Vuosikertomuksen kuvat ja taulukot on laadittu helppolukuisiksi.

mukaan lukien oikeusasiamiehen epävirallisten menettelyjen yleistyneeksi nopeasti.

2.1 Oikeus kannella Euroopan oikeus

Oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle on yksi Euroopan unionin oikeusaloista (EY:n perustamissopimuksen 21 artikla), ja se sisältyy (43 artikla). Oikeusasiamies saa tiedoksi Euroopan unionin kansalaisuuteen liittyvistä oikeuksista, jotka koskevat pääasiassa kanteita, jotka liittyvät oikeusasiamiehen toimintaan. Oikeusasiamiehen aktiivinen rooli on ollut keskeinen osa oikeusasiamiehen toimintaa. Oikeusasiamies on myös omasta aloitteestaan ja toimii näin ennakoivasti hallinnollisten (katso seuraava kohta).

Painaminen

Vuosikertomus on painettu ainoastaan uusiokuidusta valmistetulle hienolle CyclusPrint-painopaperille. Paperivalinta säästää energiaa ja vettä. CyclusPrint-paperi on tiukimpien ympäristöstandardien mukainen painopaperi. Sille on myönnetty EU-kukka-ympäristömerkki (*EU-Flower*) sekä ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä EMAS:n ja Iso 14001:n mukaiset EU:n ympäristöhallintatodistukset.

Sisällysluettelo

Johdanto 9

1 Tiivistelmä 13

2 Oikeusasiamiehen toimivalta ja menettelyt 23

- 2.1 Oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle 25
- 2.2 Oikeusasiamiehen työn oikeusperusta 25
- 2.3 Oikeusasiamiehen toimivalta 27
- 2.4 Kantelujen ottaminen tutkittavaksi ja tutkimusten perusteet 31
- 2.5 Oikeusasiamiehen menettelyt 32

3 Kantelut ja tutkimukset 35

- 3.1 Yleiskatsaus tutkituista kanteluista 37
- 3.2 Analyysi käynnistetyistä tutkimuksista 42
- 3.3 Oikeusasiamiehen tutkimusten tulokset 44
- 3.4 Hyvän toimintatavan mallitapaukset 51
- 3.5 Päätökseen saatujen tutkimusten aihekohtainen analyysi 52
- 3.6 Siirrot ja neuvonta 66

4 Suhteet toimielimiin, oikeusasiamiehiin ja muihin sidosryhmiin 71

- 4.1 Suhteet EU:n toimielimiin ja laitoksiin 73
- 4.2 Suhteet oikeusasiamiehiin ja vastaaviin elimiin 76
- 4.3 Suhteet muihin sidosryhmiin 80

5 Resurssit 87

- 5.1 Henkilöstö 89
- 5.2 Talousarvio 94

Miten otat yhteyttä Euroopan oikeusasiamieheen 97

Johdanto

OLEN iloinen voidessani esitellä Euroopan oikeusasiamiehen uudistetun vuosikertomuksen. Kuten alkusivuilla kerrotaan, vuosikertomuksen lukijaystävällisyyden kehittämiseksi on tehty lujasti töitä ja tavoitteena on antaa selkeä ja kattava yleiskuva oikeusasiamiehen työstä vuonna 2008. Otan mielelläni vastaan palautetta tehdyistä muutoksista.

Kuten tähänkin saakka, vuosikertomuksessa kerrotaan oikeusasiamiehen työstä kansalaisten, yritysten ja organisaatioiden hyväksi kuluneen vuoden aikana. Vuosikertomuksessa tuodaan esiin käsiteltyjen tapauksien ja kanteluihin löydettyjen ratkaisujen merkittävin kehityskulku ja hahmotetaan toimielimen kannalta edellisen vuoden keskeisimmät poliittiset kysymykset.

Euroopan unioni lähemmäs kansalaisia

Sanon usein, että toimielimen tapa reagoida kanteluihin kertoo parhaiten sen kansalaiskeskeisyydestä. Tyytyväisenä voin todeta, että EU:n toimielimet ja laitokset osoittivat jälleen vuonna 2008, että ne ovat pääsääntöisesti valmiita ratkaisemaan oikeusasiamiehen esille ottamat ongelmat. Vuonna 2008 päätetyistä tutkimuksista 129:ssä (36 prosentissa kaikista) asianomainen toimielin hyväksyi sovintoratkaisun tai korjasi epäkohdan. Asia selvitettiin 101 tapauksessa siten, ettei tutkimusta ollut enää tarvetta jatkaa, ja 110 tapauksessa oikeusasiamies ei havainnut hallinnollista epäkohtaa.

Kahdeksassa vuonna 2008 päätetyssä tutkimuksessa toimielimen tapa reagoida oikeusasiamiehen esille ottamaan ongelmaan toimii esimerkkinä hyvästä toimintatavasta. Siten nämä tapaukset ansaitsevat tulla mainituiksi tässä vuosikertomuksessa hyvän hallintotavan mallitapauksina kaikille EU:n toimielimille ja laitoksille. Euroopan komissio liittyy kolmeen näistä esimerkkitapauksista. Neuvosto, Euroopan yhteisöjen tuomioistuin, Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto

(EPSO), Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) ja — jo kolmantena perättäisenä vuonna — Euroopan lentoturvallisuusvirasto ovat kukin osapuolina yhdessä mallitapauksessa.

Oikeusasiamiehen tutkimukset eivät kuitenkaan saa aina esimerkillistä vastaanottoa. Ikäsyryjintätapauksessa komissio kieltäytyi muuttamasta kantaansa. Tämän vuoksi jouduin antamaan Euroopan parlamentille vuoden 2008 ainoan erityiskertomuksen. Vaikka niiden tutkimusten määrä, joista jouduin antaman EU:n toimielimelle kriittisen huomautuksen, laski 44 tapaukseen (55 tapauksesta vuonna 2007), on luku silti liian suuri. Toimielinten ja laitosten toiminnan kehittämisen tueksi julkaistiin oikeusasiamiehen verkkosivustolla vuonna 2008 kaksi selvitystä jatkotoimista, joihin asianomaiset toimielimet ryhtyivät vuonna 2006 ja 2007 tehtyjen kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten johdosta. Näissä selvityksissä on myös mallitapauksia esimerkkeinä hyvästä hallintotavasta. Vastaavanlainen selvitys on tarkoitus julkaista vuonna 2009.

Sanon usein, että toimielimen tapa reagoida kanteluihin kertoo parhaiten sen kansalaiskeskeisyydestä.

Avoimuuden edistäjä

Vuonna 2008 saatiin päätökseen ennätysmäärä tutkimuksia (355), joista suurin osa alle vuoden kuluessa. Vuonna 2009 toimintaa on tarkoitus kehittää lyhentämällä käsittelyaikoja. Vuonna 2008 käynnistetyt tutkimukset koskivat pääasiassa avoimuuden puutetta (36 prosenttia tutkimuksista). Sopimuksia, asiakirjojen saantia, rikkomiskanteluja tai valintamenettelyä koskevissa tapauksissa toistuvana ongelmana oli kieltäytyminen tietojen tai asiakirjojen antamisesta. Kaikissa tapauksissa vaadin EU:n toimielimiä ja laitoksia varmistamaan, että niiden toiminta on mahdollisimman avointa. Osa tapauksista koski tietosuojaoingelmia, joiden käsittely pakostakin vaati yksityisyyttä ja avoimuutta tasapainottavaa lähestymistapaa. Konsultoin usein Euroopan tietosuojavaltuutettua, jonka neuvot olivat erittäin hyödyllisiä.

Erityisen merkittävä avoimuutta koskeva tapaus vuonna 2008 oli komission ehdotus uudistaa EU:n säännöt asiakirjoihin tutustumisesta. Ilmaisin huoleni joistakin tämän muutoin varsin hyvän ehdotuksen näkökohdista ja kehotin Euroopan parlamenttia käyttämään asemaansa lainsäätäjänä, jotta varmistettaisiin kansalaisten kannalta mahdollisimman hyvä lopputulos. Osallistuin keskusteluun teettämällä Euroopan oikeusasiamiesten verkoston kollegoiden keskuudessa vertailevan selvityksen jäsenvaltioiden parhaista toimintatavoista, joita sovelletaan yleisön oikeuteen tutustua tietokannoissa oleviin tietoihin. Tämän selvityksen pohjalta laadin käytännön ehdotuksia asiakirjoihin tutustumista koskevien EU:n sääntöjen uudistamiseksi. Seuraan tiiviisti vuonna 2009 asiasta käytävää keskustelua.

Palvelukulttuurin kehittäminen

Vuonna 2008 oikeusasiamies kirjasi yhteensä 3 406 kantelua. Oikeusasiamies pyrkii aina varmistamaan, että kaikki ne, jotka voivat kannella, tietävät oikeusasiamiehen palveluista. Tähän mennessä

Oikeusasiamies pyrkii aina varmistamaan, että kaikki ne, jotka voisivat kantella, tietävät oikeusasiamiehen palveluista.

suhteellisen vähän palveluja käyttäneet yritykset, kansalaisjärjestöt ja muut järjestöt mielessämme julkaisimme oma-aloitteisen tutkimuksen komission suorittamien maksujen aikataulusta.

Tarkoituksena oli tuoda esiin se, miten oikeusasiamies voi konkreettisesti palvella.

Lähes 80 prosentissa rekisteröidyistä tapauksista oikeusasiamies pystyi auttamaan kantelijaa käynnistämällä tapauksen tutkimuksen, siirtämällä tapauksen asiasta vastaavalle elimelle tai neuvomalla, kenen puoleen kääntyä. Usein kantelijaa neuvotaan ottamaan yhteyttä Euroopan oikeusasiamiesten verkostoon. Verkoston alueelliset oikeusasiamiehet tapasivat Berliinissä marraskuussa keskustellakseen, miten kansalaisille tarjoamia palveluja voitaisiin yhdessä kehittää. Lisäksi olin yhteydessä EU:n toimielinten ja laitosten jäseniin ja virkamiehiin ja kannustin heitä omaksumaan kansalaisiin suuntautuneen palvelukulttuurin. Tässä mielessä vuoden tärkeitä tapahtumia olivat yhteisymmärryspöytäkirjan allekirjoittaminen Euroopan investointipankin pääjohtajan kanssa sekä EU:n virastojen päätös hyväksyä hyvän hallintotavan eurooppalainen säännöstö suhteissa kansalaisiin.

Yksi vuoden 2008 tärkeimmistä tapauksista oli oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistaminen. Tehdyt muutokset varmistavat, että kansalaiset voivat luottaa täysin oikeusasiamiehen kykyyn tutkia tehdyt kantelut perusteellisesti ja ilman rajoituksia. Olen tyytyväinen voidessani jatkaa vahvistetun toimivaltani avulla työtäni kansalaisten hyväksi vuonna 2009.

Strasbourgissa 16. helmikuuta 2009

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Tiivistelmä

EUROOPAN oikeusasiamiehen neljännessätoista vuosikertomuksessa Euroopan parlamentille annetaan selonteko oikeusasiamiehen toiminnasta vuonna 2008. Vuosikertomus on P. Nikiforos DIAMANDOUROSIN kuudes; hän aloitti Euroopan oikeusasiamiehenä 1. huhtikuuta 2003.

■ Vuosikertomuksen rakenne

Vuosikertomuksessa on viisi lukua. Vuosikertomus alkaa oikeusasiamiehen alkusanoilla, jota seuraa tämä luvun 1 muodostama tiivistelmä.

Luvussa 2 esitetään kuvaus oikeusasiamiehen toimivallasta ja menettelyistä kantelujen käsittelyssä ja tutkimusten suorittamisessa. Luvussa käydään läpi kuluneen vuoden aikana tapahtunut merkittävä kehitys.

Luvussa 3 on yleiskatsaus vuoden aikana käsitellyistä kanteluista. Siinä myös tarkastellaan perusteellisemmin oikeusasiamiehen suorittamia tutkimuksia. Luvussa on oikeusasiamiehen valitsemat mallitapaukset sekä aihekohtainen analyysi, joka kattaa oikeusasiamiehen vuonna 2008 tekemiin päätöksiin sisältyvät tärkeimmät oikeudelliset ja tosiasialliset havainnot. Luvun lopussa tarkastellaan tapauksia, jotka eivät kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, sekä oikeusasiamiehen näiden kantelujen yhteydessä toteuttamia jatkotoimenpiteitä.

Luvussa 4 käsitellään suhteita muihin Euroopan unionin toimielimiin ja laitoksiin sekä Euroopassa toimivien kansallisten, alueellisten ja paikallisten oikeusasiamiesten yhteisöön, ja lisäksi tarkastellaan yleisesti oikeusasiamiehen tiedotustoimintaa.

Luvussa 5 esitetään yksityiskohtaisia tietoja oikeusasiamiehen talousarviosta ja henkilöstöstä.

■ Euroopan oikeusasiamiehen toimenkuva

Euroopan oikeusasiamiehen toimisto perustettiin Maastrichtin sopimuksella, jossa se liittyy kansalaisuuteen Euroopan unionissa. Euroopan oikeusasiamies tutkii hallinnollisia epäkohtia

Euroopan oikeusasiamies tutkii hallinnollisia epäkohtia koskevia kanteluja yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa.

koskevia kanteluja yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä. Oikeusasiamies on määritellyt hallinnollisen epäkohdan

edellyttävän ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä oikeusvaltion ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattamista. Euroopan parlamentti on hyväksynyt määritelmän.

Oikeusasiamies tutkii yksityishenkilöiden, yritysten ja yhdistysten tekemiä kanteluja ja käynnistää lisäksi tutkimuksia omasta aloitteestaan. Hän myös tapaa EU:n toimielinten ja laitosten jäseniä ja virkamiehiä ja pyrkii tiedottamaan kansalaisille näiden oikeuksista sekä siitä, miten kansalaiset voivat käyttää niitä.

■ Kantelut ja tutkimukset

Yleiskatsaus tutkituista kanteluista

Vuonna 2008 oikeusasiamies rekisteröi¹ 3 406 kantelua, kun niitä vuonna 2007 oli 3 211 kappaletta. Yhteensä lähes 60 prosenttia oikeusasiamiehen vuonna 2008 rekisteröimistä kanteluista tehtiin sähköisesti, joko sähköpostitse tai kantelulomakkeella, joka on oikeusasiamiehen verkkosivustolla.

Vuoden aikana käsiteltiin² yhteensä 3 346 kantelua, kun niitä saatiin 3 265 vuonna 2007. Käsitellyistä kanteluista 24 prosenttia (802 kantelua) kuului oikeusasiamiehen toimivaltaan ja 9 prosenttia johti tutkimukseen. Lähes 80 prosentissa tapauksista oikeusasiamies pystyi auttamaan kantelijaa joko käynnistämällä tutkimuksen, välittämällä asian toimivaltaiselle elimelle tai neuvomalla kantelijalle, kenen puoleen tämän kannattaisi kääntyä löytääkseen ongelmaansa sopivan ratkaisun mahdollisimmin nopeasti.

Vuonna 2008 oikeusasiamiehen pääasiallisesta sähköpostiosoitteesta vastattiin yli 4 300 sähköpostitiedusteluun. Näistä 3 300 oli yksittäisiä tiedusteluja ja noin 1 000 joukkopostituksia. Vuonna 2008 oikeusasiamies käsitteli siis yhteensä yli 7 700 kansalaisilta tullutta kantelua ja tiedustelua.

Käynnistetyt tutkimukset

Vuonna 2008 kantelujen perusteella käynnistettiin yhteensä 293 uutta tutkimusta. Kanteluista 26 prosenttia oli yritysten ja yhdistysten ja 74 prosenttia yksityisten kansalaisten tekemiä.

Oikeusasiamies käynnisti lisäksi kolme tutkimusta omasta aloitteestaan. Näistä kaksi koski kanteluita, jotka oli esittänyt henkilö, jolla ei siihen ollut oikeutta (eli kantelija ei ole unionin kansalainen tai unionissa asuva henkilö taikka oikeushenkilö, jolla on rekisteröity toimipaikka jossakin jäsenvaltiossa). Kolmas tutkimus liittyi oikeusasiamiehen valtuuteen suorittaa tutkimus omasta aloitteestaan Euroopan komission ennakkovarointusjärjestelmään liittyvästä ongelmasta (OI/3/2008/FOR).

Aiempien vuosien tavoin suurin osa oikeusasiamiehen vuonna 2008 käynnistämistä tutkimuksista koski komissiota (195 tutkimusta, 66 prosenttia kaikista tutkimuksista). Yhteisön toimielimistä komissio tekee eniten sellaisia päätöksiä, jotka vaikuttavat suoraan kansalasiin. Siten se loogisesti on kansalaisten kantelujen pääasiallinen kohde. Euroopan parlamentista tehtiin 28 tutkimusta (10 prosenttia), Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimistosta (EPSO) 20 tutkimusta (7 prosenttia), Euroopan unionin neuvostosta 10 tutkimusta (3 prosenttia) ja Euroopan petostentorjuntavirastosta (OLAF) 7 tutkimusta (2 prosenttia). Yhteensä kahdestakymmenestä muusta Euroopan unionin toimielimestä ja laitoksesta tehtiin lisäksi 37 tutkimusta.

Vuonna 2008 käynnistettyjen tutkimusten väitetyt hallinnolliset epäkohdat koskivat pääasiassa avoimuuden puutetta, mukaan luettuna kieltäytyminen tietojen antamisesta (107 tapausta eli 36 prosenttia kaikista tapauksista), epäoikeudenmukaisuutta tai toimivallan väärinkäyttöä (59 tapausta eli 20 prosenttia kaikista tapauksista), epätyytyttäviä menettelyjä (27 tapausta eli 9 prosenttia kaikista tapauksista), huolimattomuutta (25 tapausta eli 8 prosenttia kaikista tapauksista), vältettävissä ollutta viivästystä (24 tapausta tai 8 prosenttia kaikista tapauksista), oikeudellista virhettä (21 tapausta eli 7 prosenttia kaikista tapauksista), syrjintää (14 tapausta eli 5 prosenttia kaikista tapauksista) sekä sitä, ettei jäsenvaltion velvollisuuksien täyttämistä ollut varmistettu eli ettei Euroopan komissio ollut hoitanut tehtävänsä perustamissopimuksen valvojana (14 tapausta eli 5 prosenttia kaikista tapauksista).

Vuonna 2008 oikeusasiamies sai päätökseen 355 tutkimusta (348 kappaletta vuonna 2007). Tutkimuksista 352 oli kanteluja ja kolme oli oma-aloitteisia tutkimuksia. Suurin osa tutkimuksista saatiin päätökseen yhden vuoden kuluessa (52 prosenttia). Yli kolmasosa (36 prosenttia) saatiin päätökseen kolmessa kuukaudessa. Tutkimukset saatiin päätökseen keskimäärin 13 kuukauden kuluessa.

1. Tietyn kalenterivuoden aikana todellisuudessa rekisteröityjen kantelujen erottamiseksi samana kalenterivuonna vastaanotetuista mutta seuraavana kalenterivuonna rekisteröidyistä kanteluista Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa on käytössä tästä vuodesta lähtien tilastoluokka "vastaanotetut kantelut" eikä "rekisteröidyt kantelut".

2. Tilastoluokka "käsitelty" viittaa päätökseen saatuun analyysiin, joka määrittelee kantelun (i) kuuluvan oikeusasiamiehen toimivaltaan, (ii) täyttävän tutkittavaksi ottamisen perusteet ja (iii) täyttävän riittävät perusteet tutkimuksen käynnistämiseksi. Käsiteltyyn kuluvan ajan takia "käsitellyiksi" luokiteltujen kantelujen määrä tietynä vuonna eroaa samana vuonna "rekisteröityjen" kantelujen määrästä.

Oikeusasiamiehen tutkimusten tulokset

Oikeusasiamies pyrkii aina mahdollisuuksien mukaan myönteiseen tulokseen, joka tyydyttää sekä kantelijaa että kantelun kohteena olevaa toimielintä. Yhteisön toimielinten ja laitosten yhteistyö on välttämätöntä, jotta voidaan päästä tuloksiin, jotka auttavat parantamaan toimielinten ja kansalaisten välisiä suhteita ja voivat tehdä kalliista ja aikaa vievistä oikeudenkäynneistä tarpeettomia. Vuonna 2008 päätökseen saaduista tapauksista 129:ssä (36 prosenttia kaikista tapauksista) saavutettiin kantelijan kannalta positiivinen lopputulos nopeasti. Näissä tapauksissa toimielin sopi asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla tai hyväksyi sovintoratkaisun (vuonna 2007 tällaisia tapauksia oli 134, joka oli kaksinkertainen määrä vuoteen 2006 verrattuna).

Hallinnollista epäkohtaa ei havaittu 31 prosentissa tapauksista eli 110 tapauksessa. Tällainen tulos ei välttämättä ole aina kielteinen kantelijan kannalta, joka saa täydellisen selvityksen asianomaiselta toimielimeltä tai laitokselta sen toiminnasta sekä oikeusasiamiehen kannan asiasta.

Oikeusasiamies pyrkii aina mahdollisuuksien mukaan myönteiseen tulokseen, joka tyydyttää sekä kantelijaa että kantelun kohteena olevaa toimielintä.

selta toimielimeltä tai laitokselta sen toiminnasta sekä oikeusasiamiehen kannan asiasta.

Oikeusasiamies totesi, että hallinnollisia epäkohtia oli 15 prosentissa tapauksista (53 tapausta), mutta kahdeksassa tapauksessa saavutettiin kantelijan kannalta myönteinen lopputulos, kun asianomainen toimielin hyväksyi oikeusasiamiehen sille antaman suositusluonnoksen. Tapauksessa (185/2005/ELB), jossa komissio ei hyväksynyt ikäsyRJintää koskevaa suositusluonnosta, oikeusasiamies toimitti Euroopan parlamentille erityiskertomuksen. Erityiskertomus on oikeusasiamiehen viimeinen keino ja viimeinen varsinainen toimi, johon hän ryhtyy tapauksen käsittelyssä. Oikeusasiamies antoi kriittisen huomautuksen asiaomaiselle toimielimelle tai laitokselle yhteensä 44 tapauksessa. Kriittinen huomautus vahvistaa kantelijalle sen, että hänen kantelunsa on oikeutettu, ja kertoo asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle, mitä se on tehnyt väärin, ja auttaa sitä välttämään hallinnollisen epäkohdan jatkossa.

Niin ikään tavoitteenaan kehittää EU:n toimielinten tulevaa toimintaa oikeusasiamies on antanut aiempaa enemmän lisähuomautuksia, kun se on havainnut mahdollisuuden parantaa hallinnon laatua. Oikeusasiamies teki lisähuomautuksen yhteensä 41 tapauksessa vuonna 2008.

On tärkeää, että toimielimet ja laitokset noudattavat oikeusasiamiehen kriittisiä huomautuksia ja lisähuomautuksia ja ryhtyvät toimiin jäljellä olevien ongelmien ratkaisemiseksi.

On tärkeää, että toimielimet ja laitokset noudattavat oikeusasiamiehen kriittisiä huomautuksia ja lisähuomautuksia ja ryhtyvät toimiin jäljellä olevien ongelmien ratkaisemiseksi.

pitäen oikeusasiamies julkaisi verkkosivustollaan vuonna 2008 kaksi selvitystä jatkotoimista, joihin asianomaiset toimielimet ovat ryhtyneet kaikkien vuonna 2006 ja 2007 annettujen kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten johdosta. Oikeusasiamies aikoo tiedottaa yleisölle vuosittain jatkotoimista, joihin asianomaiset toimielimet ovat ryhtyneet kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten takia.

Hyvän toimintatavan mallitapaukset [→→→]

Vuonna 2008 päätökseen saaduista tapauksista kahdeksan on malliesimerkkejä hyvästä toimintatavasta. Kaikki EU:n toimielimet ja laitokset voivat ottaa niistä mallia käsitellessään oikeusasiamiehen esiin tuomia asioita.

Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto (EPSO) suostui antamaan hakijoille näiden pyynnöstä tietoja valintamenettelyssä sovellettavista arviointiperusteista sekä arvion yksittäisistä pistemääristä. Oikeusasiamies kiitti EPSO:a avoimen lähestymistavan soveltamisesta, mikä seurasi oikeusasiamiehen oma-aloitteista tutkimusta (OI/5/2005/PB). **Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF)** suhtautui rakentavasti pyyntöön saada tutustua asiakirjoihin. OLAF julkaisi asianomaisesta kertomuksesta kaksi versiota, joista toisessa oli henkilökohtaisia tietoja kantelijasta ja toisessa ei, ja toimi näin EU:n asiakirjojen saatavuutta koskevien sääntöjen mukaisesti ja osoitti kansalaisyhteiskunnalle lähestymistapaa (754/2007/BU). Itävallan kansalainen teki oikeusasiamiehelle niin ikään asiakirjoihin ja tietojen saatavuutta koskevan kantelun saatuaan **Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen** kirjaamolta puutteellisia tietoja. Kun oikeusasiamies puuttui asiaan, kirjaamo lähetti kantelijalle yksityiskohtaisempia tietoja sisältävän kirjeen ja vahvisti oikeusasiamiehelle tehneensä nämä lisäykset samantapaisissa tapauksissa lähetettävään vakiokirjeeseensä (2448/2008/WP).

Oikeusasiamies kiitti **komission** rakentavaa suhtautumista kahdessa sopimustapauksessa. Veden jakelua Liberiassa oleskeleville pakolaisille koskevaan EU:n hankkeeseen liittyvässä maksukiistassa italialaisen yrityksen kanssa komission toimintatapa oli perusteellinen ja rakentava koko menettelyn ajan jopa niin, että se päätti maksaa yksiköidensä ja kantelijan esiin tuomat asiaan liittyvät lisämaksut. Lopputuloksena italialaiselle yritykselle maksettiin yli 100 000 EUR (**3490/2005/(ID)PB**). Tutkimus- ja kehitys sopimuksia tehnyttä itävaltalaisista kemian teknologian laitosta koskevassa tapauksessa komissio suostui maksamaan 54 000 EUR. Tätä edelsi oikeusasiamiehen pyyntö, jossa hän pyysi komissiota harkitsemaan uudelleen päätöstään kieltäytyä maksamasta suorittamattomia maksuja sillä perusteella, ettei se ollut saanut pyytämäänsä kuluarviota määräajan kuluessa (**3784/2006/FOR**). Tapauksessa **2672/2008/VL** oikeusasiamies sovelsi yksinkertaistettua tutkintamenettelyä ja häntä pyydettiin ottamaan huomioon, että komissio suhtautui asiaan myönteisesti ratkaisemalla nopeasti ja esimerkiksi yliopiston tutkijan ja komission virkamiehen välisen, sähköpostitse käydyssä yhteydenpidossa syntyneen kiistan.

Niin ikään malliesimerkki hyvästä toimintatavasta on tapaus **1162/2007/FOR**, jossa **neuvosto** suostui suorittamaan vapaaehtoisesti 1 000 EUR maksun hyvityksenä kantelijalle aiheutuneesta harmista ja stressistä. Neuvosto oli alun perin tarjonnut kantelijalle vuoden sopimusta, mutta muuttanut ehtoja huomattuaan, että kantelija täyttäisi sopimuksen voimassaoloaikana 65 vuotta. Jo kolmantena perättäisenä vuonna **Euroopan lentoturvallisuusviraston** (EASA) suhtautuminen sen tietoon saatettuun kanteluun on ollut esimerkillistä. Tapauksessa **893/2006/BU** EASA pahoitteli valintamenettelyssä tekemäänsä virhettä ja suostui antamaan kantelijalle tämän pyytämät tiedot sekä sitoutui toimimaan näin jatkossakin.

Päätökseen saatujen tutkimusten aihekohtainen analyysi

Tapauksia koskevat päätökset julkaistaan yleensä oikeusasiamiehen verkkosivustolla (<http://www.ombudsman.europa.eu>) englanniksi ja kantelun alkuperäisellä kielellä. Vuonna

Tapauksia koskevat päätökset julkaistaan yleensä oikeusasiamiehen verkkosivustolla (<http://www.ombudsman.europa.eu>) englanniksi ja kantelun alkuperäisellä kielellä.

2008 oikeusasiamies uudisti päätöstensä muotoa ja rakennetta, ja tämän tuloksena päätös sisältää edelleenkin keskeiset tiedot ja analyysit mutta sen teksti on lyhyempi ja helpolukuisempi, joten se on näin ollen käyttäjäystävällisempi.

Tiivistelmät valituista tapauksista ovat saatavissa EU:n kaikilla 23 virallisella kielellä oikeusasiamiehen verkkosivustolla. Tiivistelmät sisältävät monipuolisia esimerkkejä vuonna 2008 tehtyjen yhteensä 355 päätöksen aiheista ja tapauksiin liittyneistä yhteisön toimielimistä ja laitoksista sekä erilaisista tapauksen käsittelyn päättämiseen johtaneista syistä.

Tämän vuosikertomuksen kohdassa 3.5 tarkastellaan tärkeimpiä oikeusasiamiehen vuonna 2008 tekemiin päätöksiin liittyviä oikeudellisia seikkoja ja tosiasioita. Ne on luokiteltu tutkimusten pääaiheiden mukaan seuraaviin seitsemään pääryhmään³:

- Avoimuus, tiedonsaantioikeus ja henkilötiedot;
- Komissio perustamissopimusten valvojana;
- Hankintasopimusten tekeminen ja avustusten myöntäminen;
- Sopimusten täytäntöönpano;
- Hallinto ja henkilöstösäännöt;
- Kilpailut ja valintamenettelyt;
- Institutionaaliset, poliittiset ja muut asiat.

Aihekohtaisen analyysin ensimmäisessä kohdassa tarkastellaan oikeusasiamiehen vuonna 2008 tekemiä päätöksiä kanteluista, jotka koskevat (i) asiakirjojen saatavuutta, (ii) tiedon saatavuutta ja (iii) henkilötietojen suojaa ja henkilöiden oikeutta saada tutustua itseään koskeviin tietoihin. Tutkitut aiheet vaihtelevat ja niitä voivat olla viivästyksellä asiakirjojen saatavuudessa tai erilaiset tulkintatavat poikkeuksista asiakirjan saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen

3. Jako vuonna 2008 aloitettujen tutkimusten pääaiheiden mukaan on seuraava: avoimuus (26 prosenttia), institutionaaliset ja poliittiset asiat (17 prosenttia), komissio perussopimusten vartijana (17 prosenttia), kilpailut ja valintamenettelyt (14 prosenttia), hallinto ja henkilöstösäännöt (10 prosenttia), sopimusten täytäntöönpano (8 prosenttia), hankintasopimuksen tekeminen tai avustusten myöntäminen (8 prosenttia).

N:o 1049/2001⁴ mukaan. Lisäksi tarkastellaan tapauksia, joissa oikeusasiamies on konsultoinut Euroopan tietosuojavaltuutettua avoimuuskysymysten tietosuojaanäkökulmasta.

Toisessa tapausryhmässä tarkastellaan kanteluita komissiosta perustamissopimusten valvojana. Oikeusasiamies voi tutkia komission toimintaa tämänkaltaisissa tapauksissa sekä menettelytapojen että sisällöllisten näkökohtien kannalta. Sisällöllistä näkökulmaa käsitellessään oikeusasiamies pyrkii tarkastamaan, ovatko komission päätelmät kohtuullisia ja hyvin perusteltuja ja selittääkö komissio ne kantelijalle perusteellisesti. Menettelytapoja tarkastellessaan oikeusasiamiehen tutkimusten tärkein viitteellinen asiakirja on komission tiedonanto kantelijan asemasta yhteisön oikeuden rikkomista koskevissa asioissa⁵. Tämänkaltaiset oikeusasiamiehen vuonna 2008 tutkimat tapaukset koskivat väitteitä viivästyksistä ja riittämättömien tietojen antamisesta kantelijalle sekä väitteitä kantelujen rekisteröimättä jättämisestä.

Aihekohtaisen analyysien kolmannessa kohdassa käsitellään kanteluja hankintasopimusten tekemisestä tai tekemättä jättämisestä sekä avustusten myöntämisestä tai myöntämättä jättämisestä. Tämänkaltaisissa tapauksissa oikeusmies pelkäänsä tarkistaa, että menettelysääntöjä on noudatettu ja että tiedot ovat oikein ja ettei ilmeistä arviointivirhettä tai toimivallan väärinkäyttöä ole esiintynyt. Hän saattaa myös tarkistaa, ovatko toimielimet täyttäneet velvollisuutensa perustella päätöksensä ja ovatko perustelut yhdenmukaisia ja järkeviä. Vuonna 2008 oikeusasiamies tutki tarjouspyyntöjen puutteellista käsittelyä, riittämättömiä tietoja ja perusteettomia syytöksiä koskevia ongelmia.

Neljänteen ryhmään kuuluvat tapaukset, joissa kannellaan toimielinten jättäneen täyttämästä sopimusten mukaisia velvollisuuksiaan. Oikeusasiamies katsoo, että sopimuskiistatutkimuksissa on perusteltua selvittää pelkäänsä, onko yhteisön toimielin tai laitos toimittanut yhdenmukaisen ja järkevän selonteon toimiensa oikeusperustasta ja siitä, miksi se uskoo oman näkemyksensä sopimustilanteesta olevan perusteltu. Vuonna 2008 oikeusasiamies tutki maksujen myöhästymistä, epäoikeudenmukaista kohtelua ja alihankkijoihin liittyviä ongelmia.

Viidentenä ryhmänä käsitellään kanteluja, jotka koskivat toimielinten hallintotoimia ja etenkin virkamiesten henkilöstösääntöjen ja muiden asiaan liittyvien tekstien soveltamista. Tapaukset ovat luonteeltaan varsin erilaisia ja koskevat lähes kaikkia toimielimiä ja laitoksia.

Aihekohtaisten analyysien kuudennessa kohdassa käsitellään kanteluja avoimista kilpailuista ja muista valintamenettelyistä. Suurin osa näistä tapauksista koskee Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimistoa (EPSO) ja liittyy avoimuuden puutteeseen, valintakokeisiin liittyviin aineisto-ongelmiin sekä väitöksiin epäoikeudenmukaisesta kohtelusta.

Viimeisessä jäljelle jäävässä ryhmässä tarkastellaan toimielimistä tehtyjä erilaisia kanteluja, jotka koskevat niiden politiikantekoa tai toimivuutta yleensä.

■ Suhteet toimielimiin, oikeusasiamiehiin ja muihin sidosryhmiin

Suhteet EU:n toimielimiin ja laitoksiin

Rakentavien suhteiden luominen EU:n toimielimiin ja laitoksiin on Euroopan oikeusasiamiehelle erittäin tärkeää, jotta kantelujen käsittelyssä päästäisiin parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

Rakentavien suhteiden luominen EU:n toimielimiin ja laitoksiin on Euroopan oikeusasiamiehelle erittäin tärkeää, jotta kantelujen käsittelyssä päästäisiin parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

Vuonna 2008 oikeusasiamies keskusteli säännöllisesti toimielinten jäsenten ja virkamiesten kanssa siitä, miten EU:n hallinnon laatua voitaisiin parantaa.

Erityisen merkittäviä tapahtumia vuonna 2008 olivat oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistamiseen liittyneet tapaamiset

Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission edustajien kanssa. Komission puoltavaa lausuntoa ja

4. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi, EYVL 2001, L 145, s. 43.

5. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja Euroopan oikeusasiamiehelle kantelijan asemasta yhteisön oikeuden rikkomista koskevissa asioissa, EYVL C 244, 10.10.2002, s. 5.

Euroopan oikeusasiamies tapaa säännöllisesti EU:n toimielinten ja laitosten jäseniä ja virkamiehiä. Kuvassa oikeusasiamies DIAMANDOUROS tapaa Euroopan parlamentin puhemiehen Hans-Gert PÖTTERINGIN Strasbourgissa, 12. maaliskuuta 2008.

neuvoston hyväksyntää seurasi Euroopan parlamentin 18. kesäkuuta tekemä päätös⁶ ohjesäännön tarkistamisesta. Vuonna 2008 oikeusasiamiehen toimielinten välisellä asialistalla oli myös asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001⁷ meneillään oleva uudistus.

Vuoden muita tärkeitä tapahtumia olivat yhteisymmärryspöytäkirjan⁸ allekirjoittaminen Euroopan investointipankin pääjohtajan kanssa sekä erillisvirastojen sopimus hyväksyä Euroopan hyvän hallintotavan säännöstö. Oikeusasiamies tapasi säännöllisesti myös Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston edustajia, jotta kansalaisia voitaisiin palvella valintamenettelyissä mahdollisimman hyvin.

Oikeusasiamies jatkoi vuonna 2008 suhteiden rakentamista muihin toimielimiin ja laitoksiin ja tapasi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen, ensimmäisen asteen tuomioistuimen, virkamiestuomioistuimen ja Euroopan unionin perusoikeusviraston tärkeimpiä edustajia. Marraskuussa oikeusasiamies esitteli työtään SOLVIT-verkoston jäsenille, ja joulukuussa hän esitti yleiskatsauksen suhteista Euroopan tietosuojavaltuutetun kanssa tilaisuudessa, jossa juhlittiin tietosuojavaltuutetun viisivuotista taivalta. Alkuvuodesta oikeusasiamies tapasi EU:n toimielinten henkilöstökomiteoiden puheenjohtajat ja kertoi heille tehtävästään EU:n hallinnon laadun parantamisessa.

Suhteet oikeusasiamiehiin ja vastaaviin elimiin

Monet kantelijat kääntyvät Euroopan oikeusasiamiehen puoleen ongelmissaan kansallisen, alueellisen tai paikallisen hallinnon kanssa. Euroopan oikeusasiamies tekee jäsenvaltioiden kollegojensa

Euroopan oikeusasiamies tekee jäsenvaltioiden kollegojensa kanssa tiivistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että kansalaisten EU:n lainsäädäntöä koskevat kantelut käsitellään viipymättä ja tehokkaasti.

kansalla tiivistä yhteistyötä sen varmistamiseksi, että kansalaisten EU:n lainsäädäntöä koskevat kantelut käsitellään viipymättä ja tehokkaasti. Yhteistyötä harjoitetaan pääasiassa Euroopan oikeusasiamiesten verkoston kautta. Euroopan oikeusasiamiesten verkostossa on nykyisin lähes 90 toimistoa 31 maassa. Siihen

kuuluvat unionin jäsenvaltioiden kansallisen ja alueellisen tason toimistot sekä EU:n ehdokasvaltioiden sekä Norjan ja Islannin kansalliset toimistot. Myös Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta on verkoston täysjäsen.

Verkoston yhtenä tehtävänä on helpottaa kantelujen nopeaa siirtämistä toimivaltaiselle oikeusasiamiehelle tai vastaavalle elimelle. Vuonna 2008 kantelu siirrettiin 1 079 tapauksessa jollekin

6. Euroopan parlamentin päätös 2008/587/EY, Euratom, tehty 18 päivänä kesäkuuta 2008, oikeusasiamiehen tehtävien hoitamisesta koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamisesta koskevista yleisistä ehdoista tehdyn päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom muuttamisesta, EUVL 2008 L 189, s. 25.

7. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi, EYVL 2001, L 145, s. 43.

8. Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan investointipankin välinen yhteisymmärryspöytäkirja, joka koskee tietoja pankin toimintapolitiikoista, standardeista ja menettelytavoista sekä kantelujen käsittelystä, johon sisältyvät myös muiden kuin Euroopan unionin kansalaisten ja unionin ulkopuolella asuinpaikkaansa tai sääntömääräistä kotipaikkaansa pitävien henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemät kantelut, EUVL 2008, C 244, s. 1.

Euroopan oikeusasiamiesten verkoston jäsenelle tai kantelijaa neuvottiin ottamaan yhteyttä verkoston jäseneneen.

Tämän vuosikertomuksen kohdassa 4.2 kuvataan yksityiskohtaisesti verkoston toimintaa vuonna 2008. Toiminnan kohokohtana oli Berliinissä marraskuussa järjestetty EU:n jäsenvaltioiden alueellisten oikeusasiamiesten kuudes seminaari. Sen järjestivät yhdessä Euroopan oikeusasiamies ja Berliinin alueparlamentin vetoamusvaliokunnan puheenjohtaja Ralf HILLENBERG. Noin 90 henkilöä osallistui seminaariin, jossa keskityttiin tarkastelemaan haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tekemiä kanteluita ja vetoamuksia. Verkoston yhteyshenkilöt tapasivat vuonna 2008 myös Strasbourgissa.

Euroopan oikeusasiamies tekee jäsenvaltioissa toimivien kollegojensa kanssa tiivistä yhteistyötä Euroopan oikeusasiamiesten verkoston puitteissa. Verkoston jäsenet voivat ottaa ensimmäiseksi yhteyttä kansallisten oikeusasiamiesten toimistojen yhteyshenkilöihin. He pitivät kuudennen joka toinen vuosi järjestettävän seminaarinsa Strasbourgissa 1.–3. kesäkuuta 2008.

Yhteistyössä jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden oikeusasiamiesten kanssa järjestetyt tutustumisvierailut ovat osoittautuneet erittäin tehokkaaksi keinoksi kehittää verkostoa. Euroopan oikeusasiamies vieraili vuonna 2008 kollegojensa luona Kyproksella (maaliskuu), Kreikassa (toukokuu), Latviassa (syyskuu) ja Liettuassa (marraskuu).

Verkosto on myös hyödyllinen vaihdettaessa tietoja EU:n lainsäädännöstä ja parhaista käytännöistä mainituissa seminaareissa, sähköisellä keskustelu- ja tiedonvaihtoforumilla sekä päivittäisen sähköisen uutispalvelun välityksellä. Tämän verkostossa tapahtuvan säännöllisen tietojenvaihdon lisäksi on olemassa erityinen menettely, jonka välityksellä kansalliset tai alueelliset oikeusasiamiehet voivat pyytää kirjallisia vastauksia tiedusteluihin EU:n lainsäädännöstä ja sen tulkinasta, mukaan lukien tiedustelut, jotka liittyvät niiden käsittelemiin erityisiin tapauksiin. Vuonna 2008 vastaanotettiin kahdeksan uutta tiedustelua.

Suhteet muihin sidosryhmiin

Euroopan oikeusasiamiehen tavoitteena on varmistaa, että jokainen kansalainen tai organisaatio, jolla voi olla ongelmia EU:n toimielinten tai laitosten kanssa, on selvillä oikeudestaan kannella oikeusasiamiehelle hallinnollisista epäkohdista.

Euroopan oikeusasiamiehen tavoitteena on varmistaa, että jokainen kansalainen tai organisaatio, jolla voi olla ongelmia EU:n toimielinten tai laitosten kanssa, on selvillä oikeudestaan kannella oikeusasiamiehelle hallinnollisista epäkohdista.

usiamiehelle hallinnollisista epäkohdista. Vuosikertomuksen kohdassa 4.3 tarkastellaan lyhyesti lukuisia tapoja, joilla oikeusasiamies on vuoden 2008 aikana pyrkinyt lisäämään kansalaisten tietoa kantelu-oikeudesta. Oikeusasiamies ja hänen henkilöstönsä pitivät vuoden aikana noin 135 esitelmää oikeusasiamiehen työstä kiinnostuneille ryhmille. Oikeusasiamiehen tärkeimpiä tiedotus-

toimia vuonna 2008 olivat lehdistötilaisuudet Brysselissä, Budapestissa ja Strasbourgissa sekä osana edellä mainittuja tutustumisvierailuja Ateenassa, Nikosiassa, Riassa ja Vilnassa. Vuonna 2008 julkaistiin 17 lehdistötiedotetta, joita jaettiin toimittajille ja muille kiinnostuneille eri puolilla Eurooppaa. Tiedotteissa käsiteltiin muun muassa Euroopan parlamentin jäsenille maksettavien

Euroopan oikeusasiamies tekee säännöllisiä tutustumismatkoja EU:n jäsenvaltioihin ja unionin hakijamaihin tiivistääkseen suhteitaan niiden oikeusasiamiehiin ja lisätäkseen tietämystä työstään. Liettuaan 1.–3. lokakuuta 2008 tekemänsä matkan aikana oikeusasiamies DIAMANDOUROS piti yleisöluennot valtion virkamiehille ja yliopisto-opiskelijoille sekä tapasi Liettuan liike-elämän ja kansalaisjärjestöjen edustajia. Kuvassa Liettuan lakimiesliiton, kauppa-, teollisuus- ja käsiteollisuuskamareiden sekä liikealan työnantajien liiton kanssa pidetyn kokouksen osanottajia.

korvausten julkistamista, oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistamista sekä yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevien EU:n säännösten muuttamista.

Erityisen merkittävä julkaisu vuonna 2008 oli oikeusasiamiehen työtä esittelevä uusi opas, joka on saatavana EU:n 23 virallisella kielellä. Oikeusasiamiehen verkkosivustolle päivitettiin säännöllisesti päätöksiä, lehdistötiedotteita ja oikeusasiamiehen tiedotustoimintaa koskevia tietoja. Verkkosivustolla vieraili 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2008 välisenä aikana noin 440 000 yksittäistä kävijää, joista suurin osa oli Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja sen jälkeen Saksasta, Ranskasta, Espanjasta ja Italiasta.

■ Resurssit

Tämän vuosikertomuksen kohdassa 5.1 esitellään oikeusasiamiehen toimiston uusi organisaatio ja kerrotaan taustatietoja oikeusasiamiehestä ja toimiston johdosta.

Vuonna 2008 oikeusasiamiehen toimistossa toteutettiin kunnianhimoinen isäinen organisaatiouudistus.

Vuonna 2008 oikeusasiamiehen toimistossa toteutettiin kunnianhimoinen sisäinen organisaatiouudistus. Uudistus tuli voimaan 1. heinäkuuta, ja siinä järjesteltiin uudelleen toimiston nykyiset osastot (oikeudellinen osasto sekä hallinto- ja talousosasto) perustamalla niihin neljä yksikköä. Uudessa hallintorakenteessa toimiston osastonjohtajien alaisuudessa työskentelee neljä yksikönpäällikköä, joilla on laajat hallinnolliset toimivaltuudet. Osastonjohtajat puolestaan raportoivat työstään pääsihteerille.

Vuosikertomuksen kohdassa 5.1 annetaan tietoja oikeusasiamiehen henkilöstön retriiteistä ja tapaamisista. Henkilöstön retriitit ovat olennainen osa oikeusasiamiehen toimiston strategista suunnittelutyötä. Ne antavat hyödyllistä osviittaa erityisesti toimintalinjojen suunnittelua ja vuotuisen hallintosuunnitelman valmistelua varten. Vuotuisissa retriiteissä toimiston työntekijät ja harjoittelijat voivat vaihtaa näkemyksiä suoraan oikeusasiamiehen työhön liittyvistä aiheista. Toinen retriitti järjestettiin 27.–29. 2.2008. Henkilöstön välittömän palautteen perusteella toinen retriitti oli selvästikin erittäin myönteinen kokemus ja siellä käsiteltyjä teemoja ja aiheita pidettiin erittäin tärkeitä.

Oikeusasiamiehen henkilöstösuunnitelma sisälsi vuonna 2008 yhteensä 57 virkaa, mikä on sama määrä kuin vuosina 2006 ja 2007. Talousarvion mukaiset määrärahat vuonna 2008 olivat 8 505 770 EUR.

Oikeusasiamiehen toimivalta ja menettelyt

TÄSSÄ luvussa kerrotaan yksityiskohtaisesti Euroopan oikeusasiamiehen tehtävästä, käsittelyä oikeusasiamiehen työn oikeusperustaa ja kuvataan hänen toimivaltaansa sekä annetaan tietoja kantelujen ottamisesta tutkittavaksi ja tutkimusten käynnistämisen perusteista. Näiden seikkojen havainnollistamiseksi luvussa annetaan esimerkkejä vuonna 2008 käsitellyistä tapauksista ja kerrotaan tapahtuneesta, kuten oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistamisesta. Luvun lopussa on yleiskatsaus oikeusasiamiehen kantelujen käsittelymenettelyistä ja tutkimusten toteutuksesta, mukaan lukien oikeusasiamiehen epävirallisten menettelyjen yleistymisen kantelujen selvittämiseksi nopeasti.

2.1 Oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle

Oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle on yksi Euroopan unionin kansalaisuuteen liittyvistä oikeuksista (EY:n perustamissopimuksen 21 artikla), ja se sisältyy myös perusoikeuskirjaan¹

Oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle on yksi Euroopan unionin kansalaisuuteen liittyvistä oikeuksista.

(43 artikla). Oikeusasiamies saa tiedon mahdollisista hallinnollisista epäkohdista pääasiassa kanteluista, joiden käsittely on keskeisin osa oikeusasiamiehen aktiivista roolia. Oikeusasiamies

tutkii myös omasta aloitteestaan ja toimii näin ennakoivasti hallinnollisten epäkohtien torjumiseksi (katso seuraava kohta).

2.2 Oikeusasiamiehen työn oikeusperusta

Oikeusasiamies hoitaa tehtäviään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 195 artiklan, oikeusasiamiehen ohjesäännön ja ohjesäännön 14 artiklan nojalla vahvistamiensa täytäntöönpanosääntösten mukaisesti.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistaminen

Euroopan parlamentti hyväksyi oikeusasiamiehen ohjesäännön vuonna 1994². Huolellisen tarkastelun jälkeen oikeusasiamies totesi vuonna 2006, että ohjesääntö tarjoaa edelleen hyvän perustan hänen toiminnalleen mutta että jotkin pienet muutokset voisivat tehostaa hänen kykyään työskennellä Euroopan kansalaisten hyväksi. Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan esittämä mietintönsä (esittelijä Anneli JÄÄTTEENMÄKI, Euroopan parlamentin jäsen) Euroopan parlamentti hyväksyi kesäkuussa 2008 ohjesäännön tarkistamisesta päätöksen³, joka astui voimaan 31. heinäkuuta 2008.

Kahden merkittävimmän muutoksen avulla vahvistetaan oikeusasiamiehen tutkintavaltuuksia. Ensinnäkin oikeusasiamiehellä on nyt täysi tutustumisoikeus tutkimustensa aikana asiakirjoihin, joita on EU:n toimielimillä ja laitoksilla. Ne eivät voi enää kieltäytyä tästä ”aiheellisella tavalla perustelluista salassapitosyistä”. Toiseksi oikeusasiamiehen todistajina toimivien EU:n virkamiesten ei enää tarvitse esiintyä ”oman hallintoyksikkönsä nimissä ja sen määräysten alaisena”. Oikeusasiamiehen sovellettavia asiakirjojen ja tietojen luotta-

1. Perusoikeuskirja hyväksyttiin alun perin joulukuussa 2000 ja allekirjoitettiin ja hyväksyttiin uudelleen 12. joulukuuta 2007 ennen Lissabonin sopimuksen allekirjoittamista 13. joulukuuta 2007, EUVL C 303, s. 1.

2. Euroopan parlamentin 9 päivänä maaliskuuta 1994 antama päätös 94/262 oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, EYVL 1994 L 113, s. 15.

3. Euroopan parlamentin 18 päivänä kesäkuuta 2008 antama päätös oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista tehdyn päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom muuttamisesta (2008/587/EY, Euratom), EUVL 2008 L 189, s. 25.

muksellisuutta koskevia säännöksiä on selkeytetty ja vahvistettu. Lopuksi ohjesäännön 5 artiklassa luodaan perusta oikeusasiamiehen yhteistyölle jäsenvaltioiden perusoikeuksien edistämistä ja suojelemista vastaavien toimielinten ja laitosten kanssa.

Oikeusasiamies tarkisti 3. joulukuuta 2008 täytäntöönpanosäännöksensä, jotta ne heijastaisivat ohjesääntöön tehtyjä muutoksia ja jotta niissä otettaisiin huomioon vuonna 2004 tehdyistä edellisistä muutoksista lähtien kertynyt kokemus. Uudet täytäntöönpanosäännökset astuivat voimaan 1. tammikuuta 2009. Säännösten tarkoituksena on ylläpitää ja vahvistaa sekä kantelijoiden että toimielinten luottamusta oikeusasiamiehen tutkimuksiin. Erityisesti:

— **kantelija** voi luottaa siihen, että (i) hänellä on oikeus tutustua kaikkeen asianomaisen toimielimen oikeusasiamiehelle osana kantelua koskevaa lausuntoa tai vastauksena lisätutkimuksiin toimittamaan aineistoon ja että (ii) oikeusasiamiehellä on täysi oikeus tutustua tutkimuksen kannalta merkittäviksi katsomiinsa tietoihin ja asiakirjoihin.

— **toimielimet** voivat luottaa siihen, että kun oikeusasiamies pyytää toimielimen lausunossaan tai lisätutkimukseen antamissaan vastauksissa toimittamien asiakirjojen tai tietojen lisäksi muita asiakirjoja tai tietoja tai kun oikeusasiamies tutkii tiedoston, toimielimen luottamukselliseksi määrittelemät tiedot tai asiakirjat eivät päädy julkisiksi tai kantelijan tietoon. ■

Oikeusasiamiehen ohjesääntö ja täytäntöönpanosäännökset ovat saatavana oikeusasiamiehen verkkosivustolla (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Täytäntöönpanosäännökset saa myös paperiversiona oikeusasiamiehen toimistosta.

■ Kantelut ja oma-aloitteiset tutkimukset

EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan nojalla oikeusasiamiehellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluita unionin kansalaisilta sekä niiltä luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa. Oikeusasiamiehellä on oikeus käynnistää tutkimuksia myös omasta aloitteestaan. Oikeusasiamies voi ryhtyä omasta aloitteestaan tutkimaan mahdollista hallinnollista epäkohtaa, josta hän on saanut tietää kantelu-oikeudettomalta henkilöltä. Oikeusasiamiehen käytäntönä on antaa tällöin asianomaiselle henkilölle tutkimuksen aikana samat menettelylliset mahdollisuudet kuin jos asia olisi käsitelty kanteluna. Oikeusasiamies päättää tavallisesti oman aloitevaltansa käyttämisestä tapauskohtaisesti. Vuonna 2008 tällaisia oma-aloitteisia tutkimuksia käynnistettiin kaksi.

Euroopan investointipankin (EIP) kanssa allekirjoitettu yhteisymmärryspöytäkirja

Oikeusasiamies totesi vuosikertomuksessaan 2006 aikovansa käyttää valtuuttaan oma-aloitteiseen tutkimukseen mahdollisten tulevien resurssirajoitusten puitteissa, kun kantelua mahdollisesta hallinnollisesta epäkohdasta, joka koskee Euroopan investointipankin (EIP) lainan myöntämistä yhteisön ulkopuolisiin hankkeisiin, ei voida ottaa tutkittavaksi ainoastaan siitä syystä, ettei kantelija ole unionin kansalainen tai asu unionissa. Lokakuun 25. päivänä 2007 antamassaan päätöslauselmassa Euroopan parlamentti ilmaisi tyytyväisyytensä oikeusasiamiehen ai ilmoitukseen ja kehotti häntä harkitsemaan yhteisymmärryspöytäkirjan laatimista EIP:n kanssa.

Oikeusasiamies kirjoitti joulukuussa 2007 EIP:n pääjohtajalle ja teki aloitteen keskustelusta yhteisymmärryspöytäkirjan laatimiseksi. Oikeusasiamies ja EIP:n pääjohtaja allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan⁴ 9. heinäkuuta 2008. Sen tarkoituksena on parantaa

4. Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan investointipankin välinen yhteisymmärryspöytäkirja, joka koskee tietoja pankin toimintapolitiikoista, standardeista ja menettelytavoista sekä kantelujen käsittelystä, johon sisältyvät myös muiden kuin Euroopan unionin kansalaisten ja unionin ulkopuolella asuinpaikkaansa tai sääntömääräistä kotipaikkaansa pitävien henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemät kantelut, EUVL 2008 C 244, s. 1.

sidosryhmien suojelua mahdollisilta hallinnollisilta epäkohdilta EIP:n toiminnassa. Yhteisymmärryspöytäkirjan mukaan sidosryhmien etujen suojeleu ulotetaan myös luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin, jotka eivät ole jonkin EU:n jäsenvaltion kansalaisia tai eivät asu jossakin jäsenvaltiossa taikka joilla ei ole sääntömääräistä kotipaikkaa jonkin EU:n jäsenvaltion alueella (katso kohta 4.1). ■

Oikeusasiamies voi myös käyttää oikeuttaan omasta aloitteesta tehtäviin tutkimuksiin käsitelläkseen toimielimissä ilmennyttä järjestelmällistä ongelmaa. Vuonna 2008 oikeusasiamies käytti tätä oikeuttaan kerran:

Oma-aloitteinen tutkimus ennakkovaroitusjärjestelmästä

Oikeusasiamies käynnisti oma-aloitteisen tutkimuksen Euroopan komission ennakkovaroitusjärjestelmästä (Ews). Tähän tietokoneistettuun tietojärjestelmään kirjataan yritykset, kansalaisjärjestöt, yhdistykset ja muut tahot, joiden komissio katsoo olevan uhka EU:n taloudellisille eduille. Oikeusasiamiehen mielestä on erittäin tärkeää, että komissio tekee kaikkensa EU:n taloudellisten etujen suojelemiseksi, mutta asianomaisia on käsiteltävä oikeudenmukaisesti ja on noudatettava keskeistä oikeudellista periaatetta eli syyttömyys-olettamaa.

Siksi oikeusasiamies pyysi komissiolta tietoja ennakkovaroitusjärjestelmään sisältyvien sidosryhmien määrästä sekä järjestelmän useiden varoitusluokkien oikeusperustasta. Lisäksi oikeusasiamies pyysi komissiota selkeyttämään tiedotuspolitiikkaansa kyseisille tahoille ja kertomaan käytettävissä olevista mekanismeista muutoksenhaun tekemiseksi ennakkovaroitusjärjestelmän listaukseen.

OI/3/2008/FOR ■

Seuraava oma-aloitteinen tutkimus saatiin päätökseen vuonna 2008:

Oma-aloitteinen tutkimus komission suorittamien maksujen ajantasaisuudesta

Joulukuussa 2007 oikeusasiamies käynnisti omasta aloitteestaan jo toisen tutkimuksen komission suorittamien maksujen ajantasaisuudesta. Tällöin ilmeni, että maksujen myöhästyminen on edelleen vakava ongelma. Oikeusasiamies antoi kiitosta komission tähän mennessä toteuttamista toimista maksuviivästysten lyhentämiseksi mutta kehotti sitä lisäparannuksiin, etenkin heikommassa asemassa olevien alihankkijoiden, kuten yksittäisten kansalaisten sekä pienten ja keskisuurten yritysten ja järjestöjen osalta. Oikeusasiamies ilmoitti tekevänsä uuden tutkimuksen vuoden 2009 alussa.

OI/5/2007/GG ■

2.3 Oikeusasiamiehen toimivalta

EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan nojalla Euroopan oikeusasiamiehellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluja hallinnollisista epäkohdista yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä. Siten kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, jos

- (i) kantelu ei koske yhteisön toimielintä tai laitosta;
 - (ii) kantelu koskee Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä;
 - (iii) kantelu ei koske mahdollista hallinnollista epäkohtaa.
- Kaikkia näitä kohtia käsitellään tarkemmin jäljempänä.

■ Yhteisön toimielimet ja laitokset

Euroopan oikeusasiamiehen toimivalta kattaa yhteisön toimielimet ja laitokset. Toimielimet luetellaan EY:n perustamissopimuksen 7 artiklassa, mutta yhteisön laitoksia ei ole määritelty tai

Jäsenvaltioiden viranomaisia vastaan esitetyt kantelut eivät kuulu Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan, vaikka ne koskisivatkin yhteisön oikeuden soveltamisalaan kuuluvia asioita.

lueteltu sitovasti. Termi käsittää perussopimuksilla perustetut laitokset, kuten talous- ja sosiaalikomitean ja Euroopan keskuspankin, sekä perussopimusten nojalla annetulla lainsäädännöllä perustetut laitokset sekä erillisvirastot, joita ovat esimerkiksi Euroopan ympäristökeskus ja Euroopan unionin operatiivisesta

ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (FRONTEX).

Jäsenvaltioiden viranomaisia vastaan esitetyt kantelut eivät kuulu Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan, vaikka ne koskisivatkin yhteisön oikeuden soveltamisalaan kuuluvia asioita. Monet näistä kanteluista kuuluvat Euroopan oikeusasiamiesten verkoston toimintaan osallistuvien kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten toimivaltaan (katso jäljessä kohta 3.6).

Kantelu ei koske yhteisön toimielintä tai laitosta

Alankomaiden kansalainen kanteli siitä, että hänen täytyi maksaa kuukausittain ranskalaiselta pankkitililtään 14 EUR siirtäkseen rahaa Internet-maksuna alankomaalaiselle pankkitililleen. Kantelu koski ranskalaista pankkia, joten se ei kuulunut Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan.

Oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle asetuksesta (EY) N:o 2560/2001, jonka tarkoituksena on poistaa hintaerot rajat ylittävien ja jäsenvaltioiden sisäisten palvelumaksujen väliltä. Oikeusasiamies antoi kantelijalle myös Euroopan komission asiaa käsittelevän verkkosivuston Internet-osoitteen. Oikeusasiamies kertoi kantelijalle, että koska tapauksessa saataan rikkoa yhteisön lainsäädäntöä, hän voisi ottaa suoraan yhteyttä komissioon.

Luottamuksellinen tapaus ■

Kantelija kääntyi Euroopan oikeusasiamiehen puoleen eläkeoikeuttaan Liechtensteinissa koskeissa ongelmissa. Ongelma koski sitä, että Liechtensteinissa työskennellessään hän oli asunut Itävallassa. Kantelija väitti, että Liechtensteinin valtio rikkoi sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä koskevaa yhteisön lainsäädäntöä.

Koska kantelu ei koskenut yhteisön toimielintä tai laitosta, oikeusasiamies ei ollut valtuutettu käsittelemään kantelua. Kantelijaa neuvottiin viemään asia Euroopan vapaakauppajärjestön (EFTA) valvontaviranomaiselle.

505/2008/TJ ■

Kantelija esitti oikeusasiamiehelle, että Euroopan parlamentin täysistuntojen pitäminen Strasbourgissa on rahan tuhlausta ja että istunnot pitäisi lopettaa. Oikeusasiamies selvitti, että täysistunnon järjestämispaikkaa koskevan päätöksen teko kuului täysin jäsenvaltioiden toimivaltaan. Oikeusasiamies kertoi kantelijalle, että Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta saattaisi käsitellä hänen kantelunsa.

2759/2008/DH ■

■ Tuomioistuinten toiminta lainkäyttöelimenä

Oikeusasiamies ei voi käsitellä kanteluja, jotka koskevat Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä. Seuraava tapaus kuvaa hyvin tätä seikkaa:

Kantelu Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta vastaan toiminnasta lainkäyttöelimenä

Saksan kansalainen esitti oikeusasiamiehelle kantelun, jossa hän viittasi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomioon Saksan kodinomitajien tukea (*Eigenheimzulage*) koskevan lainsäädännön kumoamisesta. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomion mukaan Saksa rikkoi yhteisön lainsäädäntöä sulkemalla tuen soveltamisalan ulkopuolelle Saksassa verovelvolliset mutta toisessa jäsenvaltiossa asuvat henkilöt. Kantelija valitti tuomion täytäntöönpanotavasta Saksassa.

Kantelijan mielestä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi sisällyttää tuomioonsa täytäntöönpanotoimenpiteet. Kantelu koski näin ollen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttäjänä, eikä siten kuulunut Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan.

Kantelijaa neuvottiin ottamaan yhteyttä Saksan liittopäivien (*Bundestag*) vetoomusvaliokuntaan tai esittämään kantelu Euroopan komissiolle (joka oli vienyt asian Saksaa vastaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen).

376/2008/CD ■

■ Hallinnollinen epäkohta

Euroopan oikeusasiamies on asettunut johdonmukaisesti sille kannalle, että hallinnollinen epäkohta on laaja-alainen käsite ja että hyvä hallinto edellyttää muun muassa lainsäädännön sää-

Hallinnollisesta epäkohdasta on kyse, kun julkinen elin ei toimi sitä sitovan määräyksen tai periaatteen mukaisesti.

töjen ja periaatteiden, myös perusoikeuksien, noudattamista. Hyvän hallinnon periaatteissa mennään kuitenkin pidemmälle, sillä niiden mukaan toimielinten ja laitosten on paitsi noudatettava lakimääräisiä velvoitteitaan, myös oltava palvelualttiita ja varmistettava, että kansalaisia kohdellaan asianmukaisesti ja että kansalaiset voivat nauttia kaikista oikeuksistaan täysimääräisesti. Vaikka laitton toiminta merkitsee siis aina hallinnollista epäkohtaa, hallinnolliseen epäkohtaan ei välttämättä aina liity lainvastaisuutta. Se, että Euroopan oikeusasiamies havaitsee hallinnollisen epäkohdan, ei näin ollen tarkoita välttämättä, että kyseessä olisi sellainen lainvastainen käytös, josta tuomioistuin⁵ voisi langettaa tuomion.

Euroopan parlamentti pyysi oikeusasiamiestä määrittelemään hallinnollisen epäkohdan selkeästi, joten oikeusasiamies antoi vuoden 1997 vuosikertomuksessaan seuraavan määritelmän:

”Hallinnollisesta epäkohdasta on kyse, kun julkinen elin ei toimi sitä sitovan määräyksen tai periaatteen mukaisesti.”

Päätöslauselmassaan vuonna 1998 Euroopan parlamentti suhtautui myönteisesti määritelmään.

Vuonna 1999 oikeusasiamies kävi komission kanssa kirjeenvaihtoa, jonka perusteella tuli selväksi, että myös komissio hyväksyi määritelmän.

Hallinnollisen epäkohdan käsitteelle on asetettu rajoituksia. Oikeusasiamies on esimerkiksi aina katsonut, ettei mahdollinen hallinnollinen epäkohta voi koskea Euroopan parlamentin poliittista työtä. Parlamentin valiokuntien, kuten vetoomusvaliokunnan, päätöksistä tehdyt kantelut eivät näin ollen kuulu Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan.

5. Ks. yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-219/02 ja T-337/02, *Herrera v. komissio*, 28. lokakuuta 2004 antama tuomio (101 kohta) ja asiassa T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack v. komissio*, 4. lokakuuta 2006 antama tuomio (128 kohta).

Kantelut Euroopan parlamentin poliittisesta työstä

Vuonna 2008 kaksi Euroopan parlamentin jäsentä esitti oikeusasiamiehelle erikseen kantelun Euroopan parlamentin joulukuun 2007 täysistunnossa esitettyjen vastalauseiden johdosta heille annetuista seuraamuksista. Kantelijat esittivät tyytymättömyytensä seuraavista kohdista:

- (i) Euroopan parlamentin työjärjestyksen 147 artiklan (seuraamukset) ja 148 artiklan (sisäiset oikeussuojakeinot) mukaiset menettelyt;
- (ii) työjärjestyksen 147 artiklan soveltaminen tilanteissa, joiden perusteella seuraamukset määrättiin. Kantelijoiden mukaan tapaukset eivät kuulu 147 artiklan soveltamisalaan. Lisäksi kantelijat kritisoivat Euroopan parlamentin puhemiehen toimintaa kyseisessä täysistunnossa;
- (iii) puhemiehen päätökseen määrätä seuraamus kohdistuvaa muutoksenhakua koskevien Euroopan parlamentin puhemiehistön päätösten lainvoimaisuus.

Oikeusasiamies katsoi, että työjärjestyksen hyväksyminen ja täysistuntojen toteuttaminen ovat osa parlamentin poliittista työtä. Koska puhemiehistön tietynlaiset päätökset ovat lisäksi luonteeltaan hallinnollisia, puhemiehistö toimii parlamentin poliittisena elimenä saadessaan puhemiehen päätökseen määrätä seuraamus kohdistuvaa muutoksenhakua koskevan pyynnön. Kantelut eivät näin ollen koskeneet hallinnollista epäkohtaa, jonka oikeusasiamies olisi voinut käsitellä.

1156/2008/CHM ja 1176/2008/WP ■

Perusoikeuskirjan mukaisesti oikeus hyvään hallintoon on yksi unionin kansalaisten perusoikeuksista (41 artikla). On tärkeää ottaa huomioon, että palvelualttius kansalaisia kohtaan eli palvelukulttuuri on oleellinen osa hyvää hallintoa. Tätä ei pidä sekoittaa syyllistämiskulttuurin kanssa, joka saa puolustuskannalle. (Tässä yhteydessä on syytä ottaa huomioon, etteivät oikeusasiamiehen tutkimukset ole kurinpitomenettelyä tai kurinpitomenettelyä edeltävää menettelyä.)

On tärkeää ottaa huomioon, että palvelualttius kansalaisia kohtaan eli palvelukulttuuri on oleellinen osa hyvää hallintoa.

Oikeusasiamiehen strategia palvelukulttuurin edistämiseksi pitää sisällään erilaisia ennakoivia aloitteita mutta ulottuu myös kantelujen käsittelyyn. Palvelukulttuuriin kuuluu tärkeänä osana tapahtuneiden virheiden tunnustaminen ja tilanteen korjaaminen mahdollisuuksien mukaan. Ripeästi esitetty anteeksipyyntö voi riittää kantelijalle, tai sen ansiosta oikeusasiamiehen ei ainaakaan tarvitse moittia kyseistä toimielintä virallisesti.

Europol pyysi anteeksi asiakirjojen saatavuutta koskevassa tapauksessa

Tanskalainen toimittaja esitti oikeusasiamiehelle kantelun, jossa hän väitti, ettei Europol ollut pannut asiakirjojen saatavuutta koskevia uusia sääntöjä asianmukaisesti täytäntöön. Europol pyysi anteeksi harmia, joka on mahdollisesti aiheutunut siitä, että se ei vastannut annetussa määräajassa, ja totesi ottavansa viivästyksestä täyden vastuun. Lisäksi se vakuutti, että Europolille jatkossa esitettyihin pyyntöihin vastattaisiin viivyttelämättä.

111/2008/TS ■

Monimutkaisemmissa tapauksissa, joissa oikeusasiamies tekee alustavan havainnon hallinnollisesta epäkohdasta, hän pyrkii mahdollisuuksien mukaan löytämään sovintoratkaisun, jonka sekä kantelija että asianomainen toimielin tai laitos voisivat hyväksyä. On kuitenkin tärkeää huomata, että asiaa koskevia ohjesäännön säännöksiä (3 artiklan

Oikeusasiamies pyrkii mahdollisuuksien mukaan löytämään "sovintoratkaisun", jonka sekä kantelija että asianomainen toimielin tai laitos voisivat hyväksyä.

5 kohta⁶) ja täytäntöönpanosäännöksiä (6 artiklan 1 kohta⁷) sovelletaan vain, jos asiassa ilmenee hallinnollinen epäkohta, joka vaikuttaa olevan korjattavissa.

■ Euroopan hyvän hallintotavan säännöstö

Euroopan parlamentti hyväksyi 6. syyskuuta 2001 hyvän hallintotavan säännöstön, jota Euroopan unionin toimielinten ja laitosten sekä niiden hallinnon ja virkamiesten on noudatettava suhteissaan kansalaisiin. Säännöstössä otetaan huomioon yhteisön tuomioistuinten oikeuskäytäntöön sisältyvät eurooppalaisen hallinto-oikeuden periaatteet, ja siihen on saatu vaikutteita maiden kansallisesta lainsäädännöstä. Parlamentti kehotti myös oikeusasiamiestä soveltamaan hyvän hallintotavan säännöstöä. Oikeusasiamies ottaakin säännöstöön sisältyvät säännöt ja periaatteet huomioon tutkiesaan kanteluja ja suorittaessaan oma-aloitteisia tutkimuksia.

Euroopan oikeusasiamies oli erittäin tyytyväinen siihen, että EU:n erillisvirastojen johtajat vahvistivat kokouksessaan 24. lokakuuta 2008 Lissabonissa hyväksyvänsä Euroopan hyvän hallintotavan säännöstön ja pohtivat, miten ne voisivat parhaiten levittää sitä (katso jäljessä kohta 4.1).

2.4 Kantelujen ottaminen tutkittavaksi ja tutkimusten perusteet

Kantelun on täytettävä tietyt tutkittavaksi ottamisen ehdot, ennen kuin oikeusasiamies voi käynnistää tutkimuksen. Ohjesäännössä on esitetty seuraavat perusteet:

1. kantelusta on käytävä ilmi sen tekijän henkilöllisyys sekä kantelun kohde (ohjesäännön 2 artiklan 3 kohta);
2. oikeusasiamies ei voi osallistua asian käsittelyyn tuomioistuimessa eikä asettaa oikeuden päätöstä kyseenalaiseksi (ohjesäännön 1 artiklan 3 kohta);
3. kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kantelun perusteena olevat seikat (ohjesäännön 2 artiklan 4 kohta);
4. aiheellisten hallinnollisten menettelyjen on oltava suoritettu ennen kantelun tekemistä toimielimissä ja laitoksissa, joita asia koskee (ohjesäännön 2 artiklan 4 kohta);
5. jos kantelu koskee yhteisön toimielinten tai laitosten sekä näiden virkamiesten tai muiden henkilöstöön kuuluvien välisiä työsuhteita, asianosaisen on käytettävä hallinnon sisäiset valitusmahdollisuudet ennen kantelun tekemistä (ohjesäännön 2 artiklan 8 kohta).

Kantelu, jossa alustavia hallinnollisia menettelyjä ei ollut suoritettu

Kantelija kääntyi oikeusasiamiehen puoleen ja kertoi, että Alankomaiden viranomaiset suorittivat säännöllisiä rajatarkastuksia Alankomaiden ja Saksan rajalla Vetschaussa. Kantelijan mukaan säännölliset tarkastukset suoritettiin ruuhka-aikana, mikä johti liikenneuhkiin. Kantelija väitti, että tarkastuksilla rikotaan tietoisesti Schengenin sopimuksia ja että sopimusten täytäntöönpanon valvonta on Alankomaissa riittämätöntä. Ottaen huomioon, että Euroopan komissio vastaa Schengenin sopimusten täytäntöönpanon valvonnasta, kantelun katsottiin suuntautuvan komissiota vastaan.

Ottaen huomioon, ettei kantelija ollut ilmeisesti ottanut komissioon vielä yhteyttä, kantelua ei otettu käsiteltäväksi, koska alustavia hallinnollisia menettelyjä ei ollut tehty.

6. ”Oikeusasiamies pyrkii kyseisen toimielimen tai laitoksen kanssa mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdan ja antamaan tyydyttävän vastauksen kanteluun.”

7. ”Jos oikeusasiamies toteaa hallinnollisen epäkohdan, hän toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä asianomaisen toimielimen kanssa löytääkseen sovintoratkaisun, jolla hallinnollinen epäkohta poistetaan ja joka vastaa kantelijan vaatimuksiin.”

Kantelijalle ilmoitettiin, että jos komissio ei vastaisi kohtuullisessa ajassa tai jos komission vastaus ei olisi tyydyttävä, kantelija voisi tehdä oikeusasiamiehelle uuden kantelun.

817/2008/BEH ■

EY:n perustamissopimuksen 195 artiklassa määrätään, että oikeusasiamies ”suorittaa tutkimukset, joita hän pitää perusteltuina”. Kantelijoiden perusteettomien odotusten välttämiseksi ja resurssien

Kantelijoiden perusteettomien odotusten välttämiseksi ja resurssien mahdollisimman hyvän käytön varmistamiseksi kaikista tutkittavaksi otettavista kanteluista arvioidaan huolellisesti, onko kohtuullista odottaa, että tutkimus johtaa hyödylliseen lopputulokseen.

mahdollisimman hyvän käytön varmistamiseksi kaikista tutkittavaksi otettavista kanteluista arvioidaan huolellisesti, onko kohtuullista odottaa, että tutkimus johtaa hyödylliseen lopputulokseen. Mikäli näin ei ole, oikeusasiamies lopettaa tapauksen käsittelyn, koska tutkimuksen aloittamiselle ei ole riittävästi perusteita. Oikeusasiamies on myös asettunut sille kannalle, että jos kantelua on

jo käsitelty vetoamuksena Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnassa, oikeusasiamies ei tavallisesti pidä perusteltuna ryhtyä tutkimaan asiaa, ellei uusia todisteita esitetä. Vuonna 2008 tutkitaviksi otetuista tapauksista 44 prosentissa ei ollut perusteita tutkimuksen käynnistämiseksi.

Kantelu, jossa tutkimuksen käynnistämiseksi ei ollut perusteita

Kreikan kansalainen esitti kantelun vartiointiyrityksen palveluksessa komission Kreikan edustustossa toimivan työntekijän ”sopimattomasta” käytöksestä. Kantelija pyysi työntekijän nimitietoja ja pyysi toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työntekijä käyttäytyy jatkossa paremmin, sekä varmistamaan, että työntekijälle tehdään selväksi, että hänen käytöksensä oli antanut komission yksiköistä erittäin kielteisen vaikutelman.

Komission edustusto vastasi kantelijalle ja pyysi anteeksi kyseisen työntekijän käytöstä sekä tarjosi kantelijalle apua tämän alkuperäisessä pyynnössä ja toivoi, ettei tämä valittava tapaus muuttaisi kantelijan suhtautumista EU:hun. Oikeusasiamies katsoi, että komissio oli toteuttanut asianmukaiset toimenpiteet, eikä tutkimuksen käynnistämiseksi ollut riittäviä perusteita.

87/2008/VAV ■

2.5 Oikeusasiamiehen menettelyt

Kaikki oikeusasiamiehelle lähetetyt kantelut rekisteröidään ja niiden lähettäjiä ilmoitetaan kantelun vastaanottamisesta yleensä viikon kuluessa. Vastaanottoilmoituksessa kantelijalle kerrotaan käsittelymenettelystä ja mainitaan viitenumero sekä kantelua käsittelevän henkilön nimi ja puhelinnumero.

Kantelu tarkastetaan sen selvittämiseksi, onko syytä käynnistää tutkimus, ja kantelijalle ilmoitetaan tarkastuksen tuloksista yleensä kuukauden kuluessa. Jos tutkimusta ei käynnistetä, kantelijalle esitetään käynnistämättä jättämisen perusteet. Mikäli mahdollista, kantelu siirretään tai kantelijalle neuvotaan, minkä toimivaltaisen elimen puoleen hän voisi kääntyä.

Kantelijalle ilmoitetaan tutkimuksen aikana jokaisesta uudesta käänteestä. Kun oikeusasiamies päättää lopettaa tutkimuksen, hän ilmoittaa tutkimuksen tuloksista ja päätelmistään kantelijalle. Oikeusasiamiehen päätökset eivät ole oikeudellisesti sitovia, eikä niistä aiheudu sitovia oikeuksia tai velvollisuuksia kantelijalle taikka asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle.

■ Yksinkertaistettu tutkimusmenettely

Vaihtoehtona mahdollista hallinnollista epäkohtaa koskevan kirjallisen tutkimuksen käynnistämiseksi ja tavoitteenaan ratkaista ongelma nopeasti oikeusasiamies käyttää epävirallisia joustavia menettelyjä asianomaisen toimielimen tai laitoksen suostumuksella ja yhteistyössä sen kanssa.

Vuoden 2008 aikana 101 tapausta sovittiin, kun oikeusasiamies puuttui asiaan ja vastaamatta jääneisiin kirjeisiin lähetettiin nopeasti vastaus (katso *vuosikertomus 1998* kohta 2.9, jossa on tarkemmat tiedot menettelystä). Yksinkertaistettua menettelyä käytettiin niin ikään esimerkiksi seuraavissa, tämän vuoden malliesimerkkeihin kuuluvissa tapauksissa:

→→→ Komissio ratkaisi sähköpostitse käydyssä yhteydenpidossa syntyneen kiistan nopeasti ja esimerkillisesti

Tutkija kanteli oikeusasiamiehelle komission virkamiehen kanssa sähköpostitse tapahtuneessa yhteydenpidossa syntyneestä kiistasta. Kiista koski erityisesti tutkijan pyyntöä lainata akateemisessa julkaisussa vastauksia, jotka virkamies oli antanut tutkijan sähköpostitse esittämiin kriittisiin kysymyksiin. Komission virkamies ei suostunut pyyntöön. Tutkittuaan huolellisesti kantelun oikeusasiamies katsoi, että asiassa saattaisi olla mahdollista löytää epävirallinen sovintoratkaisu. Sekä kantelija että komissio ilmaisivat halukkuutensa tarkastella mahdollisuutta.

Alle kuukauden kuluttua kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle, että tapaamisessa komissiossa oli päästy tyydyttävään ratkaisuun. Koska toimitelimen oli sopinut asian, oikeusasiamies lopetti tapauksen käsittelyn ja kiitti komissiota nopeasta ja esimerkillisestä tavasta käsitellä asia.

2672/2008/VL ■

→→→ Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamon antamat tiedot

Itävallan kansalainen lähetti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle kirjeen, jossa hän kertoi haluavansa haastaa Itävallan oikeuteen yhteisön lainsäädännön rikkomisesta. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamo kertoi kantelijalle, että tuomioistuin oli toimivaltainen käsittelemään vain komission tai jäsenvaltion sen käsiteltäväksi saattamia tapauksia. Kantelijaa neuvottiin ottamaan yhteyttä komissioon. Kantelija otti yhteyttä Euroopan oikeusasiamieheen ja valitti, ettei kirjaamosta kerrottu, minkä komission yksikön puoleen hänen pitäisi kääntyä.

Oikeusasiamiehen toimiston otettua puhelimitse yhteyttä tuomioistuimen kirjaamoon, se lähetti kantelijalle tarkempia tietoja sisältävän kirjeen. Lisäksi tuomioistuimen kirjaamo kertoi oikeusasiamiehelle lisänneensä nämä täydentävät merkinnät samantapaisissa tapauksissa lähetettävään vakiokirjeeseensä.

2448/2008/WP ■

■ Tutkimuksen aloittaminen

Jos oikeusasiamies päättää käynnistää kirjallisen tutkimuksen, sen ensimmäinen vaihe on kantelun toimittaminen asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle, jota pyydetään lähettämään lausunto yleensä kolmen kalenterikuukauden kuluessa. Euroopan parlamentti ja komissio suosivat vuonna 2004 lyhyempään kahden kuukauden määräaikaan kanteluissa, jotka koskevat kieläytymistä antamasta asiakirjoja tutustuttavaksi.

■ Oikeudenmukainen menettely

Oikeudenmukaisen menettelyn periaate edellyttää, ettei kantelusta tehdyssä oikeusasiamiehen päätöksessä oteta huomioon joko kantelijan tai yhteisön toimitelimen tai laitoksen toimittamaa aineistoa, ellei toinen osapuoli ole saanut mahdollisuutta tutustua siihen ja esittää niistä näkemystään.

Oikeusasiamies lähettääkin kantelijalle yhteisön toimielimen tai laitoksen lausunnon ja kehottaa tätä esittämään huomautuksensa. Samaa menettelyä käytetään, jos kantelun tutkimista jatketaan.

Mahdollisuudesta valittaa kantelun käsittelyä tai tulosta koskevasta oikeusasiamiehen päätöksestä tai hakea siihen muutoin oikaisua ei määrätä EY:n perustamissopimuksessa eikä ohjesäännössä. Oikeusasiamies on kuitenkin kaikkien muiden yhteisön toimielinten ja laitosten tavoin velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon EY:n perustamissopimuksen 288 artiklan nojalla. Oikeusasiamiestä vastaan on periaatteessa mahdollista nostaa vahingonkorvauskanne, jos oikeusasiamiehen katsotaan käsitelleen kantelua⁸ epäasianmukaisesti.

■ Asiakirjojen tarkastaminen ja todistajien kuuleminen

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 2 kohdan mukaan yhteisön toimielinten ja laitosten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyytämät tiedot ja annettava tälle mahdollisuus tutustua asianomaisiin asiakirjoihin. Vuonna 2008 tarkistetun ohjesäännön mukaisesti toimielimet eivät voi enää kieltäytyä tästä vain ”aiheellisella tavalla perustelluista salassapitosyistä”.

Oikeusasiamiehellä on asiakirjoja tarkastaessaan oikeus varmistaa asianomaisen yhteisön toimielimen tai laitosten toimittamien tietojen täydellisyys ja paikkansapitävyys. Se on näin ollen tärkeä tae kantelijalle ja kansalaisille siitä, että oikeusasiamies voi suorittaa perusteellisen ja täydellisen tutkimuksen. Vuonna 2008 oikeusasiamies käytti 16 tapauksessa oikeuttaan tarkastaa toimielimen asiakirjat.

Ohjesäännön 3 artiklan 2 kohdassa säädetään myös, että yhteisön toimielinten ja laitosten virkamiehet ja muut henkilöstön jäsenet toimivat todistajina oikeusasiamiehen pyynnöstä. Vuonna 2008 tarkistetun ohjesäännön mukaisesti oikeusasiamiehen todistajina toimivien EU:n virkamiesten ei enää tarvitse esiintyä ”oman hallintoyksikkönsä nimissä ja sen määräysten alaisena”. Heitä sitovat kuitenkin edelleen oman hallintoyksikkönsä henkilöstösäännöt ja heitä koskee salassapitovelvollisuus. Oikeusasiamiehen oikeutta kuulla todistajia ei sovellettu vuonna 2008.

Tarkistetussa ohjesäännössä on selkeytetty ja vahvistettu oikeusasiamiestä koskevaa edellytystä pitää asiakirjat ja tiedot luottamuksellisina. Tarkistetussa ohjesäännössä määrätään, että luottamuksellisiin tietoihin tai asiakirjoihin, ja etenkin asetuksen (EY) N:o 1049/2001⁹ 9 artiklassa tarkoitettuihin arkaluontoisiin asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeusasiamiehen oikeuden edellytyksenä on yhteisön asianomaisen toimielimen tai laitosten turvallisuussäätöjen noudattaminen. Luottamuksellisia tietoja tai asiakirjoja antavien toimielinten tai laitosten on ilmoitettava oikeusasiamiehelle luottamuksellisuudesta. Lisäksi oikeusasiamiehen on sovittava etukäteen kyseisen toimielimen tai laitoksen kanssa luottamuksellisten tietojen tai asiakirjojen ja muiden salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen käsittelyä koskevista ehdoista.

■ Avoin menettely

Oikeusasiamiehelle tehtyjen kantelujen käsittely on julkista, jollei kantelija ole pyytänyt luottamuksellista käsittelyä.

Täytäntöönpanosäännösten 13 artiklassa säädetään kantelijan oikeudesta tutustua kanteluaan koskeviin oikeusasiamiehen asiakirjoihin. Säännösten 14 artiklassa säädetään oikeusasiamiehen hallussa olevien asiakirjojen julkisuudesta. Edellä kohdassa 2.2 viitatussa täytäntöönpanosäännöksiä täydentävässä oikeusasiamiehen 3. joulukuuta 2008 antamassa päätöksessä 13 ja 14 artiklaan tehtiin muutoksia, joiden tarkoituksena on mukauttaa oikeusasiamiehen tehtävät muutetun ohjesäännön luomaan uuteen tilanteeseen.

⁸ Ks. esimerkiksi asiassa T-412/05 *M v. oikeusasiamies*, 24. syyskuuta 2008 annettu tuomio, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi, EYVL 2001 L 145, s. 43.

Kantelut ja tutkimukset

KOLMANNESSA luvussa tutustutaan lyhyesti vuonna 2008 käsiteltyihin kanteluihin ja tutkimuksiin. Aluksi tarkastellaan tutkittuja kanteluita. Tämän jälkeen kerrotaan tutkimustyöstä sekä saavutetuista tuloksista ja esimerkkitapauksista. Luvussa esitellään oikeusasiamiehen tunnistamat mallitapaukset sekä aihekohtainen analyysi tärkeimmistä oikeusasiamiehen vuonna 2008 tekemiin päätöksiin sisältyvistä oikeudellisista seikoista ja tosiasioista. Luvun lopussa tarkastellaan, miten tapaukset, jotka eivät kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, on käsitelty.

3.1 Yleiskatsaus tutkituista kanteluista

Vuonna 2008 oikeusasiamies rekisteröi yhteensä¹ 3 406 kantelua, kun niitä vuonna 2007 oli 3 211 kappaletta. Vuoden aikana käsiteltiin yhteensä 3 346 kantelua², kun niitä käsiteltiin 3 265 vuonna 2007. Käsitellyistä kanteluista 24 prosenttia (802 kantelua) kuului oikeusasiamiehen toimivaltaan.

Kantelujen perusteella käynnistettiin yhteensä 293 tutkimusta, ja lisäksi oikeusasiamies käynnisti kolme tutkimusta omasta aloitteestaan (vuonna 2007 vastaavat luvut olivat 303 ja kuusi).

Taulukko 3.1: Vuoden 2008 aikana käsitellyt tapaukset

Rekisteröidyt kantelut	3 406
Käsitellyt kantelut	3 346
Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvat tapaukset	802
Niistä:	281 :tä ei voitu ottaa tutkittavaksi 228 otettiin käsiteltäväksi, mutta tutkimuksen käynnistämiseksi ei ollut perusteita 293 :ssa tutkimus käynnistettiin kantelun perusteella
Kantelujen perusteella käynnistetyt tutkimukset	293
Käynnistetyt oma-aloitteiset tutkimukset	3
Päätökseen saadut tutkimukset	355
Niistä:	144 tutkimusta oli rekisteröity vuonna 2008 102 tutkimusta oli rekisteröity vuonna 2007 109 tutkimusta oli rekisteröity aiempina vuosina.

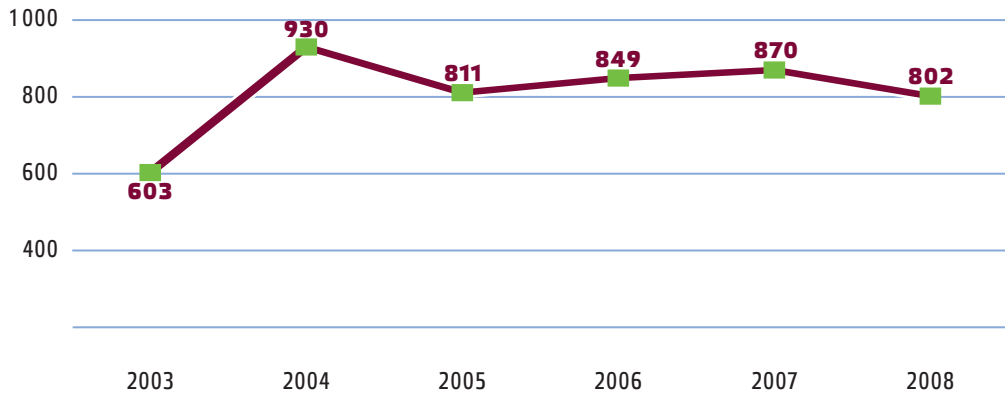
1. Tietyn kalenterivuoden aikana todellisuudessa rekisteröityjen kanteluiden erottamiseksi samana kalenterivuonna vastaanotetuista mutta seuraavana kalenterivuonna rekisteröidyistä kanteluista Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomus sisältää tästä vuodesta lähtien "vastaanotetut kantelut" -tilastoluokan sijasta luokan "rekisteröidyt kantelut".

2. Tilastoluokka "käsitelty" tarkoittaa, että analyysi, jonka perusteella kantelun katsotaan (i) kuuluvan oikeusasiamiehen toimivaltaan, (ii) täyttävän tutkittavaksi ottamisen perusteet ja (iii) täyttävän riittävät perusteet tutkimuksen käynnistämiseksi, on toteutettu. Käsiteltyyn kuluvaan ajan takia "käsitellyiksi" luokiteltujen kantelujen määrä tietynä vuonna eroaa samana vuonna "rekisteröityjen" kantelujen määrästä.

Oikeusasiamies sai vuonna 2008 päätökseen ennätysmäärän (355) tapauksia (351 tapausta vuonna 2007). Näistä kaikista 144 tutkimusta oli rekisteröity vuonna 2008, 102 tapausta vuonna 2007 ja 109 tapausta aiempina vuosina.

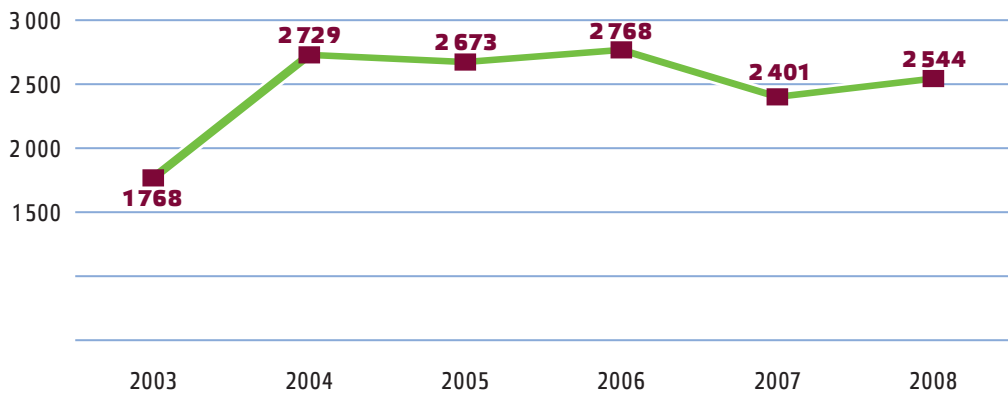
Kuva 3.1 osoittaa³, että kuluneiden viiden vuoden aikana oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvien kantelujen määrä on kasvanut 603 kantelusta vuoden 2003 aikana 802 kanteluun vuonna 2008. Kantelujen määrä saavutti huippunsa vuonna 2004, kun niitä oli 930 kappaletta, ja toiseksi eniten kanteluita tehtiin vuonna 2007 eli 870 kappaletta.

Kuva 3.1: Toimivaltaan kuuluvat kantelut 2003–2008

Kuva 3.2 osoittaa⁴, että niiden kantelujen määrä, jotka eivät kuulu Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan, on noussut 2 544 tapaukseen vuonna 2008, kun niitä oli 2 401 kappaletta vuonna 2007. Silti määrä jää vuosien 2004, 2005 ja 2006 korkeista määristä, jolloin näitä kanteluita tehtiin vastavasti 2 729, 2 673 ja 2 768 kantelua.

Kuva 3.2: Toimivaltaan kuulumattomat kantelut 2003–2008

Kaikkiaan vuonna 2008 esitettyjen kantelujen määrä vahvistaa yleistä suuntausta kantelujen määrän vakiintumisesta yleensä ottaen historiallisesti korkealle tasolle, joka saavutettiin unionin vuoden 2004 laajentumisen jälkeen.

3. On huomattava, että vuoden 2005 aikana 335 oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvaa kantelua koski samaa aihetta. Jotta eri vuosien välillä olisi mahdollista suorittaa tarkka vertailu, kuvassa 3.1 tapaukset on laskettu erikseen ja huomioon on otettu vain yksitoista ensimmäistä tapausta.

4. On huomattava, että vuoden 2006 aikana 281 kantelua, jotka eivät kuuluneet oikeusasiamiehen toimivaltaan, koski samaa aihetta. Jotta eri vuosien välillä olisi mahdollista suorittaa tarkka vertailu, kuvassa 3.2 tapaukset on laskettu erikseen ja huomioon on otettu vain yksitoista ensimmäistä tapausta.

Taulukko 3.2 kuvaa vuonna 2008 esitettyjen kantelujen maantieteellistä jakautumista. Eniten kanteluita tehtiin EU:n runsasväestöisimmässä maassa Saksassa, ja seuraavaksi eniten Espanjassa, Puolassa ja Ranskassa. Väestömäärään suhteutettuna eniten kanteluita tehtiin kuitenkin Maltalla, Luxemburgissa, Kyproksella ja Belgiassa.

Taulukko 3.2: Vuonna 2008 rekisteröityjen kantelujen jakautuminen maittain

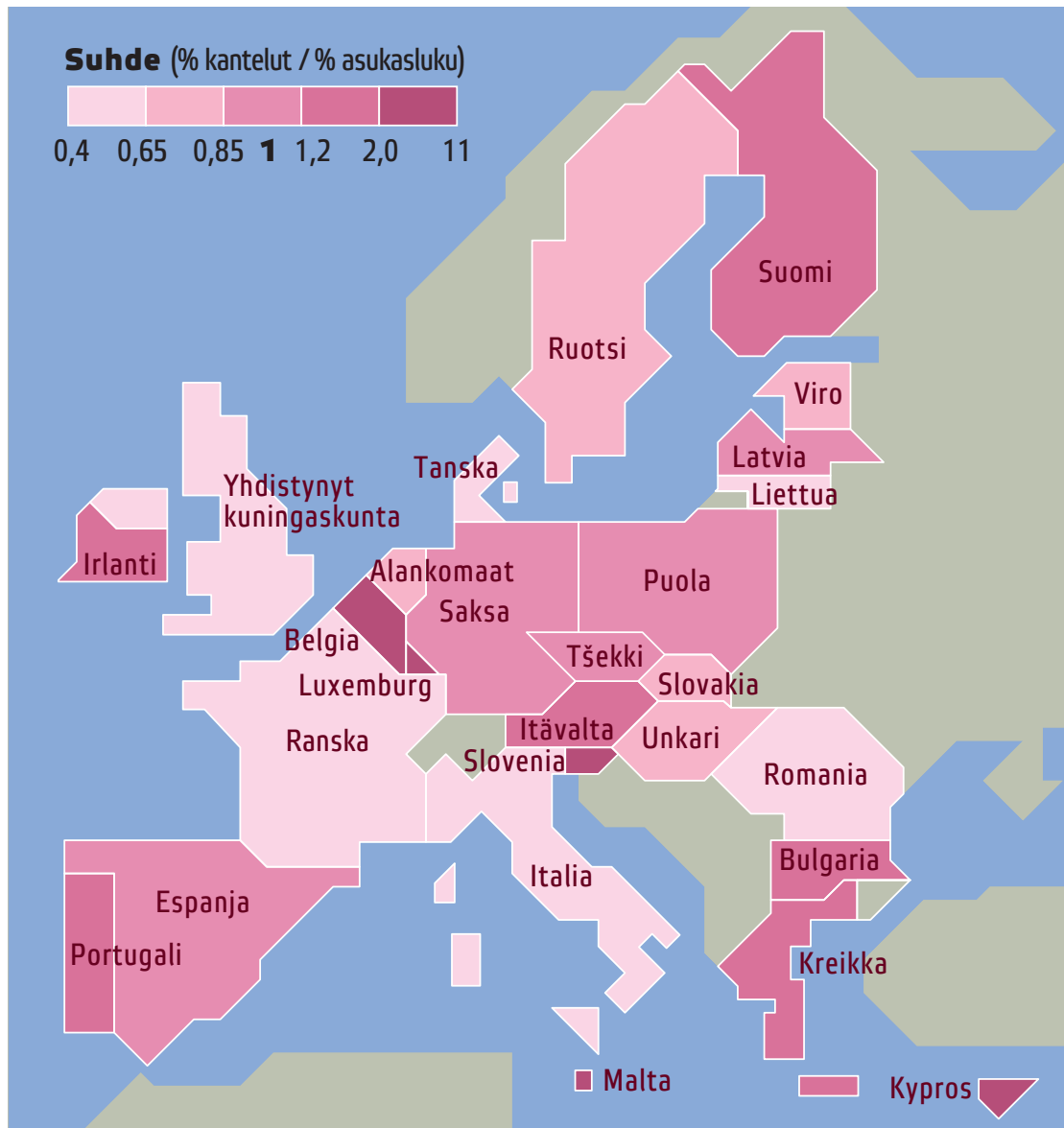
Maa	Kantelujen määrä	%-osuus kanteluista	%-osuus EU:n väestöstä	Suhde
Malta	36	1,1	0,1	11,0
Luxemburg	33	1,0	0,1	10,0
Kypros	35	1,0	0,2	5,0
Belgia	229	6,7	2,1	3,2
Slovenia	41	1,2	0,4	3,0
Itävalta	108	3,2	1,7	1,9
Irlanti	45	1,3	0,9	1,4
Kreikka	110	3,2	2,3	1,4
Bulgaria	74	2,2	1,6	1,4
Portugali	95	2,8	2,1	1,3
Suomi	49	1,4	1,1	1,3
Espanja	352	10,3	9,0	1,1
Puola	270	7,9	7,7	1,0
Latvia	18	0,5	0,5	1,0
Saksa	546	16,0	16,6	1,0
Tšekki	66	1,9	2,1	0,9
Ruotsi	52	1,5	1,8	0,8
Slovakia	29	0,9	1,1	0,8
Unkari	46	1,4	2,0	0,7
Alankomaat	78	2,3	3,3	0,7
Viro	7	0,2	0,3	0,7
Tanska	23	0,7	1,1	0,6
Romania	97	2,8	4,4	0,6
Ranska	240	7,0	12,8	0,5
Italia	219	6,4	11,9	0,5
Yhdistynyt kuningaskunta	197	5,8	12,3	0,5
Liettua	11	0,3	0,7	0,4
Muut	221	6,5		
Ei tiedossa	79	2,3		

HUOMAUTUS Kantelusuhte on laskettu jakamalla kunkin jäsenvaltion kantelujen kokonaismäärän prosenttiosuus jäsenvaltion prosenttiosuudella koko EU:n väestöstä. Jos suhde on yli 1,0, kyseessä olevasta jäsenvaltiosta on esitetty oikeusasiamiehelle enemmän kanteluita, kuin maan väestömäärä huomioon ottaen olisi voitu odottaa. Kaikki taulukon prosenttiluvut on pyöristetty yhden desimaalin tarkkuudella.

Vuonna 2008 kahdestatoista jäsenvaltiosta esitettiin enemmän ja kahdestatoista jäsenvaltioista vähemmän kanteluita kuin maiden väestömäärän perusteella osattiin odottaa, ja kolmesta jäsenvaltiosta esitettyjen kanteluiden määrä kuvasti niiden väestömäärää.

Alla oleva kuva antaa selkeän käsityksen siitä, miten todennäköisesti kunkin jäsenvaltion kansalaiset esittävät kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle. Perustana on jäsenvaltiossa esitettyjen kantelujen määrä suhteessa väestömäärään (katso suhteen laskentatapa edellä).

Vuonna 2008 rekisteröityjen kantelujen jakautuminen maittain

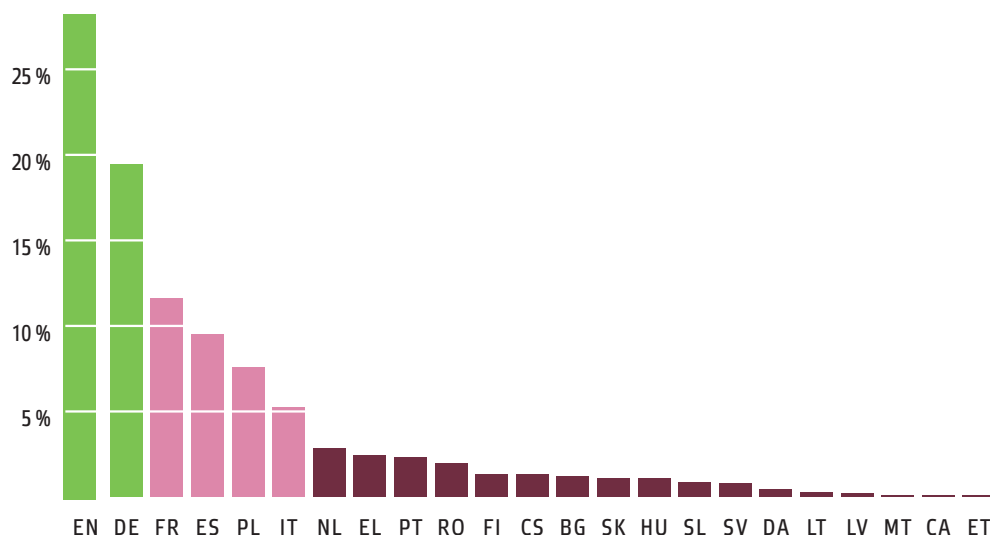
Kantelu oikeusasiamiehelle voidaan jättää millä tahansa yhteisön perustamissopimusten kahdeksankymmenelläkielellä⁵. Euroopan oikeusasiamiehen ja Espanjan hallituksen marras-

Kantelu oikeusasiamiehelle voidaan jättää millä tahansa yhteisön perustamissopimusten kahdeksankymmenelläkielellä.

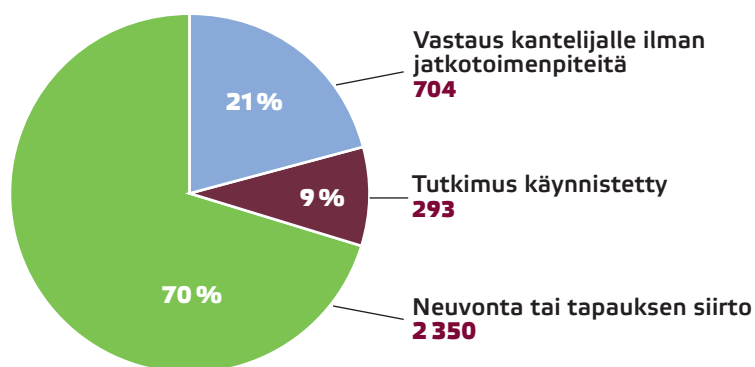
kuussa 2006 allekirjoittaman sopimuksen mukaisesti kansalaiset voivat esittää Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun millä tahansa Espanjan virallisen kielen asemassa olevalla kielellä (katalaani/valencia, galego ja baski)⁶. Kuva 3.3 osoittaa, että vuonna 2008 suurin osa kantelijoista esitti kantelunsa oikeusasiamiehelle englanniksi, saksaksi, ranskaksi ja espanjaksi. Muutamia kanteluita esitettiin latvian, maltan, katalaanin ja viron kielellä.

5. Bulgaria, espanja, tšekki, tanska, saksa, viro, kreikka, englanti, ranska, iiri, italia, latvia, liettua, unkari, malta, hollanti, puola, portugali, romanian, slovakki, sloveeni, suomi ja ruotsi.

6. Allekirjoittamalla sopimuksen oikeusasiamies linjasi menettelynsä Euroopan unionin neuvoston kesäkuussa 2005 antamiin päätelmiin, joilla annettiin mahdollisuus käyttää näitä kieliä ja helpotettiin Espanjan kansalaisten yhteydenpitoa EU:n toimielinten kanssa.

Kuva 3.3: Kantelujen jakautuminen kielittain

Kuvasta 3.4 näkee, että lähes 80 prosentissa tapauksista oikeusasiamies pystyi auttamaan kantelijaa joko käynnistämällä tutkimuksen (9 prosenttia tapauksista), välittämällä asian toimivaltaiselle elimelle tai neuvomalla kantelijalle, kenen puoleen tämän kannattaisi kääntyä (70 prosenttia tapauksista). Seuraavassa kohdassa 3.6 luodaan yleiskatsaus tapauksiin, jotka siirrettiin käsiteltäväksi toiselle taholle tai jossa kantelijalle annettiin neuvoja. Vuonna 2008 käsitellyistä tapauksista 21 prosentissa kantelijalle lähetettiin vastaus; oikeusasiamies katsoi, ettei tapauksissa ollut mahdollista toteuttaa enempää toimenpiteitä. Joissakin tapauksissa tämä johtui siitä, ettei kantelija tarkentanut, ketä tai mitä tahoa kantelu koski.

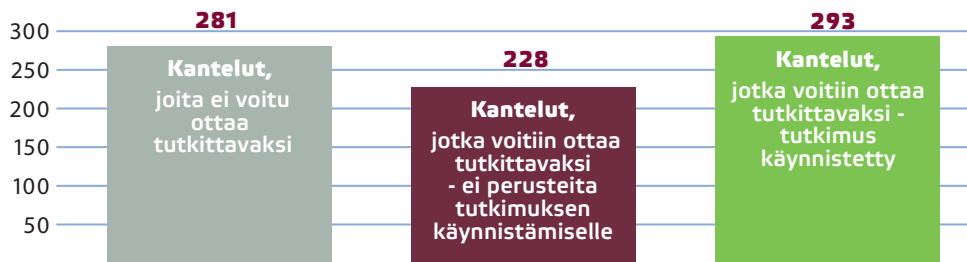
Kuva 3.4: Euroopan oikeusasiamiehen kantelujen johdosta toteuttamat toimenpiteet

HUOMAUTUS Huomioon on otettu 158 vuoden 2007 lopulla rekisteröityä kantelua, jotka käsiteltiin vuonna 2008, mutta huomioon ei ole otettu 220:tä vuoden 2008 lopulla rekisteröityä kantelua, joiden jatkotoimenpiteistä ei ollut vuoden lopussa vielä päätetty.

3.2 Analyysi käynnistetyistä tutkimuksista⁷

Kaikki oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluneet kantelut tarkastettiin sen selvittämiseksi, voidaanko kantelu ottaa käsiteltäväksi. Toimivaltaan kuuluneista 802 kantelusta 281:tä ei voitu ottaa käsiteltäväksi ja 228:n käsiteltäväksi otetun kantelun kohdalla oikeusasiamies katsoi, ettei tutkimuksen käynnistämiseksi ollut perusteita.

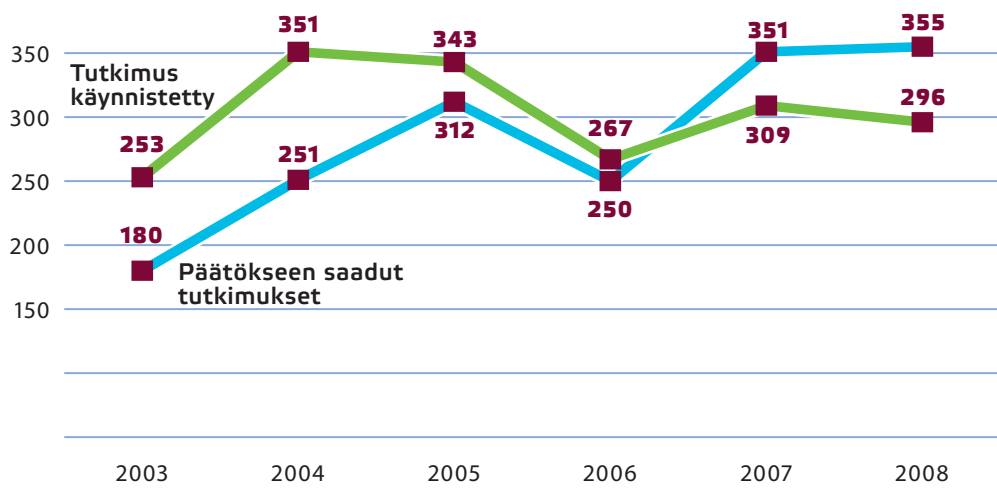
Kuva 3.5: Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvat kantelut

Vuoden aikana käynnistettiin kaiken kaikkiaan 293 uutta tutkimusta kantelun perusteella. Oikeusasiamies käynnisti lisäksi kolme oma-aloitteista tutkimusta.

Kuva 3.6 osoittaa, että vuoden 2008 käynnistettyjen tutkimusten määrä (296) on hieman alhaisempi kuin vuonna 2007 (309 tutkimusta), vuonna 2005 (343 tutkimusta) ja vuonna 2004 (351 tutkimusta), mutta korkeampi kuin vuonna 2006 (267 tutkimusta) ja vuonna 2003 (253 tutkimusta). Päätökseen saatuja tutkimuksia analysoidaan jäljempänä kohdassa 3.3.

Kuva 3.6: Tutkimusten määrän kehitys

7. On huomattava, että tämän kohdan analyysi on tehty vuonna 2008 käynnistettyjen tutkimusten pohjalta, eikä (kuten aiemmin) koko vuoden aikana käsiteltyjen tutkimusten pohjalta (eli edellisten vuosien tapaukset mukaan luettuina). Tilastotietojen uusi laskutapa antaa paremman kuvan yleisestä kehityssuunnasta vuosi vuodelta.

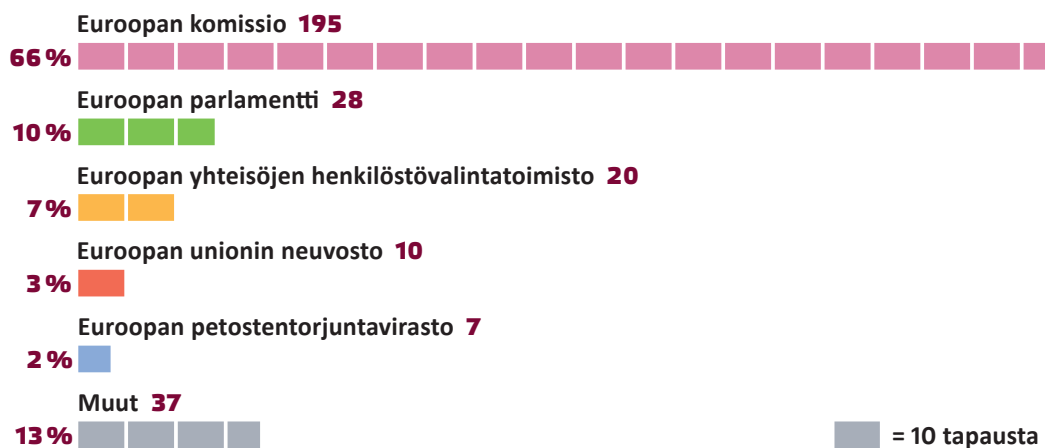
Yhteensä 74 prosenttia tutkimukseen johtaneista kanteluista oli yksittäisten kansalaisten tekemiä ja 26 prosenttia kanteluista yritysten ja yhdistysten tekemiä.

Taulukko 3.3: Tutkimukseen johtaneiden kanteluiden tekijät

Yritykset ja yhdistykset	26 % (75)
Yksityiset kansalaiset	74 % (218)

Suurin osa oikeusasiamiehen vuonna 2008 käynnistämistä tutkimuksista koski Euroopan komissiota (66 prosenttia). Komissio tekee yhteisön toimielimistä eniten kansalaisiin suoraan vaikuttavia päätöksiä, joten on loogista, että se on kansalaisten kantelujen pääasiallinen kohde. Kanteluita tehtiin niin ikään Euroopan parlamentin (10 prosenttia), Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston (7 prosenttia), neuvoston (3 prosenttia) ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) (2 prosenttia)⁸ hallinnosta. Kahdestakymmenestä muusta EU:n toimielimestä ja laitoksesta tehtiin lisäksi 37 tutkimusta⁹.

Kuva 3.7: Tutkimuksen kohteena olevat toimielimet ja laitokset

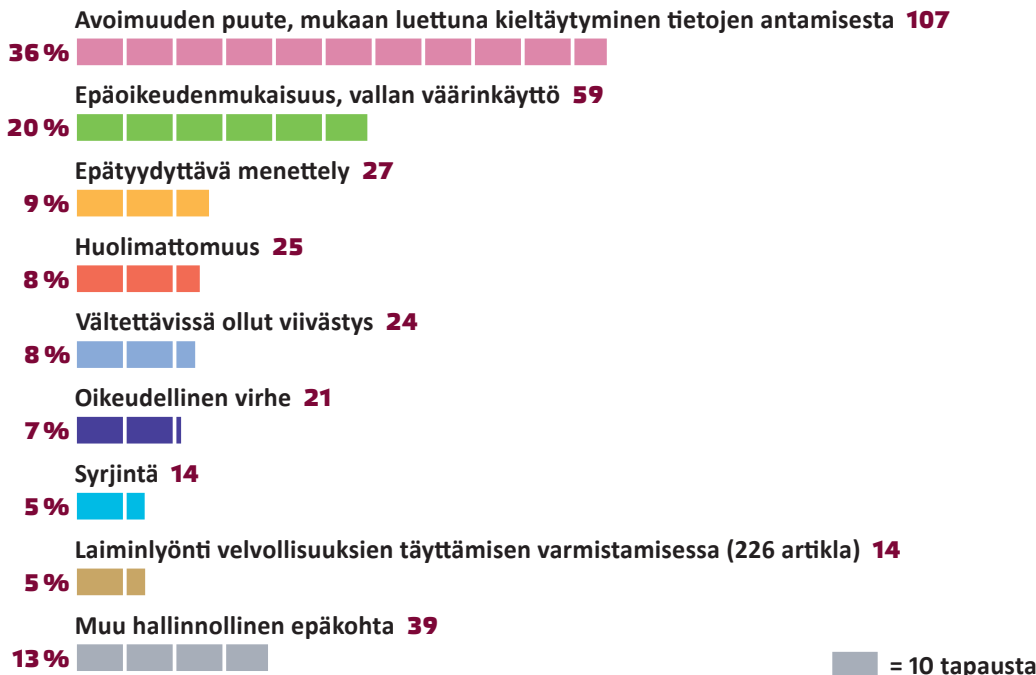
HUOMAUTUS Yhdessä tapauksessa tutkimus koski kahta toimielintä. Tämän vuoksi prosenttiluku on yli 100.

Vuonna 2008 käynnistettyjen tutkimusten väitetyt hallinnolliset epäkohdat koskivat pääasiassa avoimuuden puutetta, mukaan lukien kieltäytyminen tietojen antamisesta (36 prosenttia kaikista tapauksista), epäoikeudenmukaisuutta tai vallan väärinkäyttöä (20 prosenttia), epätyytyväisiä menettelyjä (9 prosenttia), huolimattomuutta (8 prosenttia), vältettävissä ollutta viivästystä (8 prosenttia), oikeudellista virhettä (7 prosenttia), syrjintää (5 prosenttia) sekä sitä, ettei jäsenvaltion velvollisuuksien täyttämistä ollut varmistettu eli ettei Euroopan komissio ollut hoitanut tehtäväänsä ”perustamissopimuksen valvojana” (5 prosenttia).

8. Mahdollisista oikeusasiamiestä koskevista Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista on todettava, että oikeusasiamies liittyi 2. kesäkuuta 2008 Euroopan petostentorjuntaviraston sisäisistä tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 tehtyyn toimielinten väliseen sopimukseen. Samana päivänä oikeusasiamies hyväksyi päätöksen petosten, lahjonnan ja yhteisöjen etua vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjumista koskevien sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä.

9. Euroopan keskuspankki (4 tutkimusta), Euroopan lääkevirasto (4), Euroopan yhteisöjen tuomioistuin (3), Euroopan unionin alueiden komitea (3), Europol (3), koulutuksen, audiovisuaalialan ja kulttuurin toimeenpanovirasto (3), Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (2), Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtiva virasto (2), Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto (2), Euroopan tietosuojavaltuutettu (1), Euroopan investointipankki (1), Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (1), Euroopan lentoturvallisuusvirasto (1), Euroopan kemikaalivirasto (1), Euroopan jälleenrakennusvirasto (1), Euroopan unionin elinten käänneskeskus (1), Euroopan tutkimusneuvoston toimeenpanovirasto (1), eurooppalainen yhteisyritys ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten (1), kilpailukyvyn ja innovoinnin toimeenpanovirasto (1), Euratomin hankintakeskus (1).

Kuva 3.8: Väitetyn hallinnollisen epäkohdan tyyppi

HUOMAUTUS Joissakin tapauksissa yhdessä tutkimuksessa tutkittiin kahta tai useampaa hallinnollista epäkohtaa. Tämän vuoksi prosenttiluku on yli 100.

3.3 Oikeusasiamiehen tutkimusten tulokset

Kuva 3.6 edellä osoittaa, että vuonna 2008 oikeusasiamies sai päätökseen ennätysmäärän (355) tutkimuksia. Luku on lähes kaksinkertainen vuonna 2003 päätökseen vietyjen tutkimusten määrään verrattuna. Päätökseen saaduista tutkimuksista 352 liittyi kanteluihin ja kolme oli oma-aloitteisia tutkimuksia.

Suurin osa oikeusasiamiehen vuonna 2008 loppuunsaattamista tutkimuksista käsiteltiin vuoden kuluessa (52 prosenttia). Yksi kolmasosa (36 prosenttia) saatiin päätökseen kolmen kuukauden

Vuonna 2008 oikeusasiamies sai päätökseen ennätysmäärän (355) tutkimuksia. Suurin osa oikeusasiamiehen vuonna 2008 loppuunsaattamista tutkimuksista käsiteltiin vuoden kuluessa (52 prosenttia).

kuluessa. Näihin kuuluvat tapaukset, jotka oikeusasiamies ratkaisi erittäin nopeasti esimerkiksi esittämällä asianomaiselle toimielimelle ratkaisua puhelimitse¹⁰ (katso kohta 2.5 edellä). Lähes 70 prosenttia tutkimuksista saatiin päätökseen 18 kuukauden kuluessa, ja jäljellä olevien tapausten tutkimus kesti kauemmin niiden monimutkaisuuden ja viivästysten takia. Tutkimukset saatiin päätökseen keskimäärin 13 kuukauden kuluessa. Vuonna 2009 toimintaa on tarkoitus kehittää lyhentämällä edelleen tapausten päätökseen saamiseen kuluva aika. Tässä yhteydessä on syytä huomata, että lisätyö, joka aiheutui kanteluiden määrän tuntuvasta lisääntymisestä vuodesta 2004, on nyt saatu päätökseen.

10. Mukaan luetaan tapaukset, joissa oikeusasiamies olisi suorittanut täysimittaisen tutkimuksen, jos kantelija ei olisi perunut kanteluaan, sekä tapaukset, joissa oikeusasiamies ei voinut jatkaa tutkimustaan, koska kantelija päätti viedä asian tuomioistuimeen.

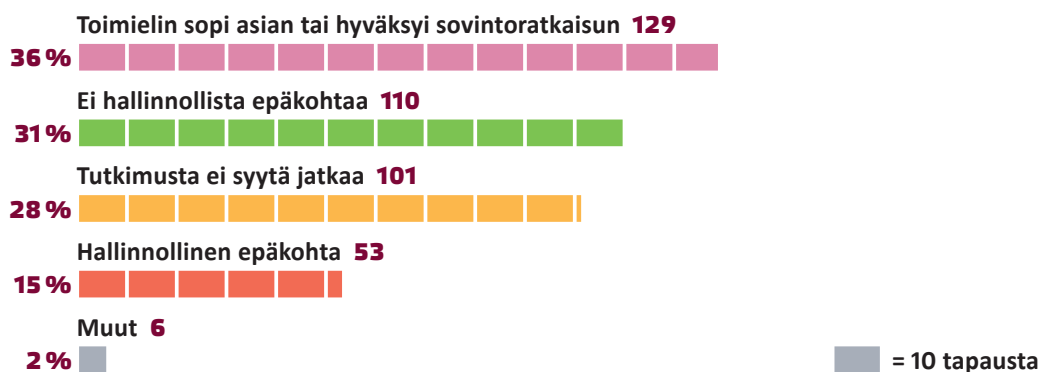
Taulukko 3.4: Vuonna 2008 tutkimuksen perusteella päätökseen saadut tapaukset

Tutkimuksen keskimääräinen kesto	13 kuukautta
Tapaus saatu päätökseen 3 kuukaudessa	36 %
Tapaus saatu päätökseen 12 kuukaudessa	52 %
Tapaus saatu päätökseen 18 kuukaudessa	68 %

HUOMAUTUS Luvut perustuvat 30-päiväiseen kuukauteen. On huomattava, että prosenttiluvut ovat kumulatiivisia lukuja.

Kuva 3.9 osoittaa, että vuonna 2008 päätökseen saaduista tapauksista 129:ssä (36 prosenttia kaikista tapauksista) saavutettiin nopeasti kantelijan kannalta positiivinen lopputulos. Näissä tapauksissa toimitelin sopi asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla tai hyväksyi sovintoratkaisun. Vuonna 2007 vastaava luku oli 134 tapausta. Asia selvitettiin 101 tapauksessa siten, ettei tapauksen tutkimusta ollut enää syytä jatkaa, ja 110 tapauksessa oikeusasiamies ei havainnut hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies totesi hallinnollisia epäkohtia olleen 53 tapauksessa, mutta kahdeksassa tapauksessa saavutettiin kantelijan kannalta myönteinen lopputulos, kun asianomainen toimitelin hyväksyi oikeusasiamiehen sille antaman suositusluonnoksen (kuva 3.10). Tuloksia arvioidaan tarkemmin jäljempänä¹¹.

Kuva 3.9: Päätökseen saatujen tutkimusten tulokset

HUOMAUTUS Joissakin tapauksissa tutkimuksen päätökseen saamiseen oli kaksi perustetta tai useampia. Tämän vuoksi prosenttiluku on yli 100.

■ Ei hallinnollista epäkohtaa

Vuonna 2008 saatiin päätökseen 110 tapausta, joissa ei todettu hallinnollista epäkohtaa. Tällainen tulos ei ole aina kielteinen kantelijan kannalta, sillä kantelija hyötyy ainakin saadessaan täydellisen selvityksen asianomaiselta toimielimeltä tai laitokselta sen toiminnasta sekä oikeusasiamiehen riippumattoman analyysin asiasta. Samoin tällainen tulos on konkreettinen osoitus siitä, että asianomainen toimitelin tai laitos on toiminut hyvän hallintotavan periaatteita noudattaen.

Epäselvyydet arkkitehtien suunnittelukilpailussa Itävallassa

Itävaltalainen arkkitehti teki oikeusasiamiehelle kantelun komission tavasta käsitellä hänen rikkomuskantelunsa. Komissiolle tekemässään kantelussa arkkitehti väitti, että Itävalta rikkoi julkisten palveluhankintojen sopimuksista annettua yhteisön lainsäädäntöä useissa arkkitehdeille suunnatuissa suunnittelukilpailuissa. Komissio vahvisti, että

¹¹ Seuraava analyysi on laadittu vuonna 2008 päätökseen saatettujen tutkimusten perusteella. Jos tutkimuksessa käsitellään useampia väitteitä tai vaatimuksia, oikeusasiamies saattaa päätyä niiden osalta erilaisiin tuloksiin.

yhteisön lainsäädäntöä oli rikottu, mutta päätti olla ryhtymättä jatkotoimenpiteisiin, sillä julkisia hankintoja koskevaa Itävallan lainsäädäntöä oli muutettu, mikä komission mielestä takasi sen, ettei esillä oleva tilanne toistu. Oikeusasiamies ymmärsi, että kantelija oli tyytymätön komission lähes viisi vuotta kestäneen käsittelyajan päätteeksi tekemään päätökseen olla ryhtymättä jatkotoimenpiteisiin. Oikeusasiamies muistutti kuitenkin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti komissiolla on oikeus päättää, viedäänkö asia tuomioistuimeen vai ei. Oikeusasiamiehen mielestä komission antamat perustelut olivat vakuuttavia, ja hän päätti tapauksen käsittelyn toteamalla, ettei tapauksessa ollut hallinnollista epäkohtaa.

3570/2005/WP ■

■ Toimielimen sopimat tapaukset ja sovintoratkaisut

Oikeusasiamies pyrkii aina mahdollisuuksien mukaan saavuttamaan myönteisen ratkaisun, joka tyydyttää sekä kantelijaa että kantelun kohteena olevaa toimielintä. Yhteisön toimielinten ja laitosten

Oikeusasiamies pyrkii aina mahdollisuuksien mukaan saavuttamaan myönteisen ratkaisun, joka tyydyttää sekä kantelijaa että kantelun kohteena olevaa toimielintä.

yhteistyö on välttämätöntä, jotta voidaan päästä tällaisiin tuloksiin, jotka auttavat parantamaan toimielinten ja kansalaisten välisiä suhteita ja voivat tehdä kalliit ja aikaa vievät oikeudenkäynnit tarpeettomiksi.

Vuoden 2008 aikana toimielin tai laitos sopi itse 125 tapausta oikeusasiamiehelle esitetyn kantelun seurauksena¹².

Tutkimuslaitoksen ja komission välisen maksukiistan sopiminen

Alankomaalainen tutkimuslaitos ja komissio allekirjoittivat vuonna 2004 avustussopimuksen ihmisillä esiintyvää influenssaa koskevasta tutkimushankkeesta. Vuonna 2006 laitos kääntyi oikeusasiamiehen puoleen väittäen, ettei komissio ollut maksanut 288 000 EUR maksuerää. Komissio kertoi, ettei se ollut maksanut maksuerää, koska laitos ei ollut toimitanut hankkeesta asianmukaista kuluarviota. Oikeusasiamies tarkasti asiaan liittyvät asiakirjat ja huomasi, että komissio oli tällä välin lähettänyt tutkimuslaitokselle tarvittavat ohjeet kuluarvion laatimiseksi. Tämän jälkeen komissio ilmoitti, että se laittaisi maksuerän maksuun. Oikeusasiamies kiitti komissiota tutkimuslaitokselle antamasta avusta ja totesi, että komission tapa käsitellä kantelu oli esimerkki hyvästä hallintatavasta.

3794/2006/FOR ■

Jos tutkimuksessa havaitaan alustavasti hallinnollinen epäkohta, oikeusasiamies pyrkii mahdollisimman usein sovintoratkaisuun. Vuoden aikana neljä tapausta päättyi sovintoratkaisun hyväksymiseen. Vuoden 2008 lopussa oli vielä harkittavana 25 sovintoratkaisuehdotusta.

Jos tutkimuksessa havaitaan alustavasti hallinnollinen epäkohta, oikeusasiamies pyrkii mahdollisimman usein sovintoratkaisuun.

Oikeusasiamies sai aikaan sovintoratkaisun komission kanssa Italian valtionapua koskevassa tapauksessa

Vuonna 1993 italialainen varustamo teki komissiolle kantelun Sardinian varustamoja koskevasta apuohjelmasta. Kantelijan mukaan ohjelma syrji varustamoja, jotka toimivat Sardiassa mutta joiden kotipaikka sijaitsi muualla. Komissio totesi vuonna 1997 ohjelman olevan laitton valtioneuvoston ja siten ristiriidassa yhteismarkkinoiden kanssa. Vuonna 2000 Euroopan yhteisöjen tuomioistuin mitätöi komission päätöksen menettelyyn liittyvistä

12. Kuten luvussa 2 todetaan, 101 tapauksessa vastaamatta jääneisiin kirjeisiin lähetettiin nopeasti vastaus oikeusasiamiehen puuttuttua asiaan.

syistä. Komissio ei kuitenkaan tehnyt uutta päätöstä. Italialainen kantelija teki kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle. Oikeusasiamies tulkitsi pitkän viivästyksen hallinnolliseksi epäkohdaksi ja ehdotti sovintoratkaisua. Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle joulukuussa 2007, että komissio oli tehnyt uuden päätöksen.

2713/2006/IP (Luottamuksellinen) ■

Joissakin tapauksissa kantelu voidaan sopia tai sovintoratkaisuun voidaan päästä, jos asianomainen toimielin tai laitos tarjoaa kantelijalle korvauksen. Tällaiset tarjoukset ovat aina vapaaehtoisia *ex gratia*-korvauksia, eli niihin ei liity oikeudellisen vastuun tunnustamista eikä niistä tule ennakkotapauksia.

Joissakin tapauksissa kantelu voidaan sopia tai sovintoratkaisuun voidaan päästä, jos asianomainen toimielin tai laitos tarjoaa kantelijalle korvauksen.

→→→ Neuvosto maksoi korvauksen aiheuttamastaan harmista

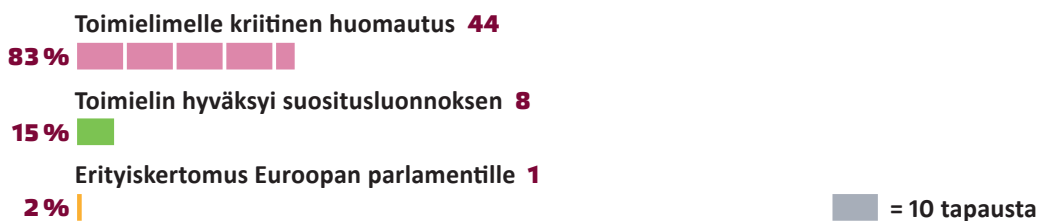
Neuvosto suostui maksamaan 1 000 EUR *ex gratia*-korvauksen kantelijalle aiheutuneesta harmista ja stressistä. Neuvosto oli alun perin tarjonnut kantelijalle vuoden sopimusta, mutta muuttanut ehtoja huomattuaan, että kantelija täyttäisi sopimuksen voimassaoloaikana 65 vuotta. Oikeusasiamies ei kuitenkaan löytänyt tapauksessa kantelijan väitettä ikäsyrjinnästä tukevaa hallinnollista epäkohtaa.

1162/2007/FOR (Luottamuksellinen) ■

■ Hallinnollinen epäkohta

Oikeusasiamies katsoi, että vuonna 2008 päätöksen saaduista tapauksista 15 prosentissa oli hallinnollinen epäkohta. Tapauksista 44 päätettiin antamalla asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle kriittinen huomautus (55 tapausta vuonna 2007). Kahdeksan tapausta saatiin päätökseen, kun asianomainen toimielin hyväksyi oikeusasiamiehen tekemän suositusluonnoksen. Tapauksessa, jossa komissio ei hyväksynyt oikeusasiamiehen suositusluonnosta, oikeusasiamies esitti Euroopan parlamentille erityiskertomuksen. Tuloksia arvioidaan yksityiskohtaisemmin jäljempänä.

Kuva 3.10: Tutkimukset, joissa havaittiin hallinnollinen epäkohta

Kriittiset huomautukset

Jos sovintoratkaisu ei ole mahdollinen tai jos siihen ei päästä, oikeusasiamies joko päättää asian käsittelyn ja antaa asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle kriittisen huomautuksen tai antaa suositusluonnoksen.

Jos sovintoratkaisu ei ole mahdollinen tai jos siihen ei päästä, oikeusasiamies joko päättää asian käsittelyn ja antaa asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle kriittisen huomautuksen tai antaa suositusluonnoksen.

asiamies antaa kriittisen huomautuksen myös katsoessaan, ettei suositusluonnoksesta olisi käytännön hyötyä tai ettei erityiskertomuksen antaminen parlamentille olisi tarkoituksenmukaista tapauksessa, jossa asianomainen toimielin tai laitos ei hyväksy suositusluonnosta.

Kriittinen huomautus vahvistaa kantelijalle sen, että hänen kantelunsa on oikeutettu, ja kertoo asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle, mitä se on tehnyt väärin, niin että hallinnollinen epäkohta voidaan välttää jatkossa.

Tarjouksissa käytettävien kielten perusteeton rajoittaminen

Saksalainen yhdistys halusi osallistua kidutuksen uhreiksi joutuneiden kuntoutushanketta koskevaan komission tarjouskilpailuun, joka oli osa Demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskeva eurooppalainen aloite -ohjelmaa. Kansalaisjärjestö kääntyi oikeusasiamiehen puoleen väittäen komission vaativan, että hakemukset oli laadittava joko englannin, ranskan tai espanjan kielellä. Kansalaisjärjestö totesi, että komissiolla oli oikeudellinen velvollisuus hyväksyä minkä tahansa EU:n virallisen kielen käyttö sen käynnistämiin tarjouskilpailuihin lähetetyissä hakemuksissa. Komissio totesi rajoittaneensa käytettävien kielten määrää käytännön syistä. Oikeusasiamies päätti tapauksen käsittelyn antamalla kriittisen huomautuksen ja toteamalla, että komission vaatimus hanketarjousten laatimisesta englannin, ranskan tai espanjan kielellä oli hallinnollinen epäkohta.

259/2005/(PB)GG ■

Maataloushankkeen henkilöstökulujen kyseenalainen kelpoisuus

Yhteisön yhteisrahoitushankkeeseen osallistunut saksalainen yliopisto kääntyi oikeusasiamiehen puoleen ja totesi, että komission pitäisi vaatia hankkeen koordinoinnista alun pitäen vastannutta espanjalaista yliopistoa palauttamaan ennakkomaksut. Oikeusasiamiehen tutkimuksessa tuli esiin, että 38 000 EUR henkilöstökulut olivat perustellusti epäilyttävät ja että komission olisi pitänyt suorittaa lisätarkastuksia. Komissio kieltäytyi tekemästä tarkastuksia, joten oikeusasiamies päätti tapauksen käsittelyn antamalla kriittisen huomautuksen ja toteamalla, ettei toimielin ollut tutkinut perusteellisesti ja asianmukaisesti kantelijan vahvoja argumentteja hyväksytyistä henkilöstökuluista.

576/2005/GG ■

Väitetty elektronisia julkaisuja koskevien tarjousten järjestelmällinen hylkääminen

Alankomainen yritys oli kehittänyt navigointi- ja hakuohjelman EU:n elektronisia julkaisuja varten. Yritys kanteli oikeusasiamiehelle todeten, että virallisten julkaisujen toimiston asiasta vastaavien virkamiesten vaihduttua yrityksen tuotteet oli hylätty tarjouskilpailuissa järjestelmällisesti. Yritys viittasi neljään tapaukseen, jotka oikeusasiamies tutki. Oikeusasiamies katsoi, että ensimmäisen sopimuksen yhteydessä virallisten julkaisujen toimisto ei ollut tutkinut hakemusta asianmukaisesti. Oikeusasiamies kritisoi toimistoa myös siitä, että selkeästi perusteettomien ja virheellisten syiden perusteella se ei ollut tutkinut mahdollisuutta jatkaa toista sopimusta. Oikeusasiamies totesi kuitenkin, ettei siitä, että virallisten julkaisujen toimisto olisi hylännyt kantelijan tuotteen tarjouskilpailuissa järjestelmällisesti, ollut mitään todisteita.

1128/2004/GG ■

Euroopan parlamentin jäsenille maksettujen korvauksien tietojen saatavuus

Euroopan parlamentti hylkäsi vuonna 2005 tietosuojasyyistä erään toimittajan pyynnön saada tietoja viidelle maltalaiselle Euroopan parlamentin jäsenelle maksetuista korvauksista. Toimittaja kanteli päätöksestä Euroopan oikeusasiamiehelle, koska hänen mielestään veronmaksajilla on oikeus saada tietää, miten Euroopan parlamentin jäsenet käyttävät julkisia varoja. Kuultuaan Euroopan tietosuojavaltuutettua, joka oli oikeusasiamiehen kanssa samaa mieltä, oikeusasiamies pyysi parlamenttia paljastamaan tiedot, perusteena yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin. Parlamentti ei suostunut pyyntöön. Se kertoi kuitenkin aikovansa julkaista verkkosivustollaan yleisiä tietoja Euroopan parlamentin jäsenten korva-

uksista ja viittasi mahdollisuuteen arvioida tilanne uudelleen vuonna 2009. Oikeusasiamies esitti kriittisen huomautuksen ja oli pahoillaan, ettei parlamentti noudattanut lainsäädäntöä ensimmäisen asteen tuomioistuimen tulkitsemalla tavalla. Oikeusasiamies oli kuitenkin tyytyväinen parlamentin päätökseen tiedottaa yleisölle paremmin Euroopan parlamentin jäsenten korvauksista verkkosivustonsa välityksellä.

3643/2005/(GK)WP ■

Joissakin tapauksissa kantelijan ainoana, nimenomaisena tai hiljaisena, vaatimuksena on julkinen tunnustus hallinnollisen epäkohdan olemassaolosta. Tällaisissa tapauksissa kriittinen huomautus

Joissakin tapauksissa kantelijan ainoana, nimenomaisena tai hiljaisena, vaatimuksena on julkinen tunnustus hallinnollisen epäkohdan olemassaolosta.

korjaa tilanteen kantelijan kannalta asianmukaisesti. Kansalaisten ja EU:n toimielinten välisten suhteiden parantamisen kannalta parempi lopputulos on kuitenkin se, että asianomainen toimielin tunnustaa ja pyytää itse anteeksi hallinnollisen epäkohdan olemassaoloa. Tällainen toiminta osoittaa myös, että toimielin on

perillä tapahtuneesta virheestä ja voi näin ollen välttää samankaltaisen hallinnollisen epäkohdan syntymisen jatkossa.

Niin ikään tavoitteenaan kehittää EU:n toimielinten tulevaa toimintaa oikeusasiamies on antanut yhä useammin lisähuomautuksia, kun se on havainnut mahdollisuuden parantaa hallinnon laatua. Vuonna 2008 oikeusasiamies teki lisähuomautuksen yhteensä 41 tapauksessa, seuraava tapaus mukaan lukien.

Rikkomusta koskevan kantelun viivästynyt käsittely

Yksityishenkilö kanteli oikeusasiamiehelle komission tavasta käsitellä rikkomuskantelu, joka koski Espanjan lainsäädäntöä pääomaverotuksen korotuksesta. Oikeusasiamies esitti komissiolle kriittisen huomautuksen, sillä komissio ei ollut tiedottanut kantelijalle riittävästi, kun se oli päättänyt aloittaa virallisesti rikkomusmenettelyn. Oikeusasiamies esitti myös lisähuomautuksen, joka sisälsi ehdotuksia siitä, miten komissio voisi kehittää menettelyjään.

3737/2006/(BM)JMA ■

Tavoitteenaan varmistaa, että toimielimet ja laitokset ottavat virheistään opiksi ja että hallinnollisia epäkohtia vältetään jatkossa, oikeusasiamies julkaisi verkkosivustollaan vuonna 2008 kaksi selvitystä jatkotoimista, joihin asianomaiset toimielimet olivat ryhtyneet vuonna 2006 ja 2007 annettujen kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten johdosta. Selvityksissä oikeusasiamies havaitsi pienen määrän tapauksia, jotka voivat toimia muille toimielimille esimerkkinä parhaasta tavasta reagoida kriittisiin huomautuksiin ja lisähuomautuksiin. Oikeusasiamies on nimennyt nämä tapaukset malliesimerkeiksi. Yhteenvedoja tapauksista tarkastellaan jäljempänä. Oikeusasiamies aikoo tiedottaa yleisölle vuosittain jatkotoimista, joihin asianomaiset toimielimet ovat ryhtyneet kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten johdosta.

Kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten johdosta toteutetut jatkotoimet

→→→ Vuoden 2007 selvityksen mallitapaukset

Kuusi oikeusasiamiehen vuoden 2007 selvityksessä tarkasteltua tapausta ansaitsee tulla mainituksi erikseen mallitapauksina. **Euroopan parlamentti** teki useita aloitteita parantamaan yhtäläisen kohtelun periaatteen soveltamista niiden kilpailuihin osallistuneiden naisten osalta, jotka ovat raskaana ja juuri synnyttäneet (**3278/2004/ELB**). **Komissio** otti useita rakentavia askeleita muun muassa perustamalla neuvontapalvelun sen varmistamiseksi, että sen yhteisen tutkimuskeskuksen tutkijat saavat asianmukaisia tietoja ja neuvoja sopimukseen perustuvista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan sekä sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä (**272/2005/DK**). Komissio otti käyttöön myös uudet säännöt korjatakse puutteen virkamiehistä eronneiden vakavasti sairaiden puolisoiden sairausvakuutuksessa ja aikoi julkaista uusista säännöistä kirjasen laajaan levitykseen

(368/2005/BM). Euroopan keskuspankki vastasi oikeusasiamiehen ehdotuksiin muuttamalla hankintasääntöjään niin, että määritetään suhteellinen painoarvo, joka puolestaan mahdollistaa kunkin valitun kriteerin osalta määrittää taloudellisesti kaikkein edullisimman tarjouksen (1137/2005/ID). Euroopan investointipankki selkeytti toiminnallisten yksiköidensä velvollisuuksia ympäristödokumentoinnin osalta. Se myös suunnitteli uudet puitelainamenettelyt, mukaan lukien pankin yksiköiden tekemä ympäristöseuranta, sekä antoi lukuisia konkreettisia esimerkkejä sitoutumisestaan rakentavaan toimintaan kansalaisjärjestöjen ja muiden kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa (1807/2006/MHZ). Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto vastasi rakentavasti kritiikkiin, jota se sai EU:n vuoden 2004 laajentumista seuranneiden avointen kilpailujen erilaisista kielivaatimuksista, tekemällä päätöksen soveltaa tulevissa EU11- ja EU10-kilpailuissa yhteisiä kieli- taitovaatimuksia (3114/2005/MHZ). ■

→→→ Vuoden 2006 selvityksen mallitapaukset

Euroopan parlamentti otti käyttöön uuden mallin eturistiriitoja koskevia ilmoituksia varten. Niissä otetaan huomioon aiemmat yhteydet tarjousten esittäjiin tai toiminta heihin nähden (3732/2004/GG). Komissio otti joitakin rakentavia askeleita (i) parantaakseen tiedotustaan harjoittelupaikkojensa hakijoille (2471/2005/BU) ja (ii) varmistaakseen, että sen ulkoisille edustustoille tiedotetaan asianmukaisesti lisähuomautuksesta, joka koskee komission roolia varmistaa, että ulkoisille edustustoille ohjatuissa menettelyissä sopimusviranomaiset täyttävät velvollisuutensa valmistella ja antaa ilmoitus tehdystä sopimuksesta (3706/2005/MHZ). Komissio vastasi myös kriittiseen huomautukseen tarjonnalla hyvitystä kantelijalle, vaikka se oli eri mieltä oikeusasiamiehen hallinnollisesta epäkohdasta tekemästä havainnosta (495/2003/ELB). Muita esimerkkejä hyvästä hallintotavasta ovat Euroopan investointipankin toimintaperiaatteisiinsa ja menettelyihinsä tekemät parannukset tiedonsaantipyynnöiden ja kantelujen käsittelemiseksi (994/2004/IP ja 3501/2004/PB) sekä Euroopan puolustusviraston päätös muuttaa työhönottomenettelyään lisäämällä kirjallisen arvion jokaisesta hakijasta (2044/2005/BM). ■

Suositusluonnokset

Tapauksissa, joissa toimielimen on mahdollista korjata hallinnollinen epäkohta tai joissa ilmennyt hallinnollinen epäkohta on erityisen vakava tai yleisesti merkittävä, oikeusasiamies antaa yleensä asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle suositusluonnoksen. Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti toimielimen tai laitoksen on tällöin annettava yksityiskohtainen lausunto asiasta kolmen kuukauden kuluessa. Vuonna 2008 annettiin 23 suositusluonnosta. Lisäksi neljä vuonna 2007 annettua suositusluonnosta johti päätöksiin vuonna 2008, ja päätökseen saatiin myös kaksi tapausta, joissa suositusluonnokset oli annettu vuosina 2004 ja 2006. Vuoden aikana saatiin päätökseen kahdeksan tapausta, joissa toimielin hyväksyi suositusluonnoksen (katso esimerkkitaupaukset jäljempänä). Yksi tapaus johti Euroopan parlamentille esitettyyn erityiskerptomukseen. Kymmenen tapausta päätettiin antamalla kriittinen huomautus. Vuoden 2008 lopussa oli vielä harkittavana 12 suositusluonnosta, joista kaksi oli annettu vuonna 2007 ja kymmenen vuonna 2008.

Väite Eurooppa-koulujen johtokunnan epäämstä oikeudesta

Lakimies esitti komissiota vastaan kantelun kahdesta Eurooppa-koulujen johtokunnan tekemästä päätöksestä nostaa Luxemburgin koulun lukukausimaksua. Kantelija syytti johtokuntaa oikeuden epäämisestä, koska vanhempien yhdistykseltä oli evätty oikeus valittaa lukukausimaksuja koskevista johtokunnan päätöksistä valituslautakuntaan. Tutkimuksensa perusteella oikeusasiamies vetosi komission asemaan johtokunnassa ja pyysi komissiota tukemaan näkemystä, että valituslautakunnan oikeudenkäyttövalta kattaa valitukset johtokunnan toimista, kuten tässä tapauksessa. Komissio vastasi aikovansa pyytää yhdessä tule-

vista johtokunnan kokouksista pääsihteeriltä, että koulujen yleissääntöihin tehdään muutos tämänkaltaisten valitusten sallimiseksi.

2153/2004/MF ■

Erityiskertomukset

Jos yhteisön toimielin tai laitos ei reagoi suositusluonnokseen tyydyttävästi, oikeusasiamies voi lähettää Euroopan parlamentille erityiskertomuksen. Erityiskertomukseen voi sisältyä suosituksia.

Jos yhteisön toimielin tai laitos ei reagoi suositusluonnokseen tyydyttävästi, oikeusasiamies voi lähettää Euroopan parlamentille erityiskertomuksen.

Kuten Euroopan oikeusasiamiehen vuoden 1998 vuosikertomuksessa todetaan, mahdollisuus esittää erityiskertomus Euroopan parlamentille on oikeusasiamiehen työn kannalta erittäin tärkeä.

Euroopan parlamentille esitettävä erityiskertomus on viimeinen varsinainen toimenpide, jonka oikeusasiamies voi tehdä asian käsittelyn yhteydessä, sillä parlamentti tekee itse poliittisen arvion päätöslauselman antamisesta ja toimivaltansa käyttämisestä¹³. Oikeusasiamies antaa parlamentille tietenkin kaikki sen pyytämät tiedot ja avun sen käsitellessä erityiskertomusta.

Euroopan parlamentille esitettävä erityiskertomus on viimeinen

Euroopan parlamentin työjärjestyksen mukaan vetoamusvaliokunta vastaa parlamentin suhteista oikeusasiamieheen. Oikeusasiamies lupasi 12. lokakuuta 2005 pidetyssä vetoamusvaliokunnan kokouksessa parlamentin työjärjestyksen 195 artiklan 3 kohdan mukaisesti saapua valiokuntaan kuultavaksi omasta aloitteestaan aina esittäessään parlamentille erityiskertomuksen.

Euroopan parlamentille esitettiin vuonna 2008 yksi erityiskertomus. Kertomuksesta on tehty yhteenveto jäljempänä.

Freelance-tulkkiä ikäsyrintä

Belgialainen tulkki, jonka palveluja toimielimet olivat käyttäneet tietyissä konferensseissa ja kokouksissa yli 35 vuoden ajan, teki oikeusasiamiehelle kantelun sen jälkeen, kun hänelle ei tehty enää työtarkoituksia hänen täytettyään 65 vuotta. Oikeusasiamies katsoi tämän olevan ikäsyrintää. Vastauksena oikeusasiamiehen suositusluonnokseen Euroopan parlamentti suostui muuttamaan toimintatapaansa (tapaus 186/2005/ELB). Toisaalta komissio, joka kieltäytyi muuttamasta toimintatapaansa, ei kyennyt perustelemaan asianmukaisesti, miksi se kohteli yli 65-vuotiaita tulkkeja eri tavalla. Tapauksessa tuli esiin tärkeä periaatekysymys, joten oikeusasiamies esitti parlamentille erityiskertomuksen.

185/2005/ELB ■

3.4 Hyvän toimintatavan mallitapaukset

Kahdeksan vuonna 2008 päätökseen saatua tapausta ovat kuvaavia esimerkkejä parhaista toimintatavoista, ja ne on luokiteltu mallitapauksiksi. Kaikki EU:n toimielimet ja laitokset voivat ottaa

Kahdeksan vuonna 2008 päätökseen saatua tapausta ovat kuvaavia esimerkkejä parhaista toimintatavoista, ja ne on luokiteltu mallitapauksiksi. Kaikki EU:n toimielimet ja laitokset voivat ottaa niistä mallia, kun ne käsittelevät oikeusasiamiehen esiin tuomia asioita.

niistä mallia, kun ne käsittelevät oikeusasiamiehen esiin tuomia asioita.

aloitteinen tutkimus (OI/5/2005/PB). Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) suhtautui rakentavasti pyyntöön saada tutustua asiakirjoihin. OLAF julkaisi kertomuksestaan kaksi versiota, joista toisessa oli henkilökohtaisia tietoja kantelijasta ja toisessa ei, ja toimi näin EU:n asiakirjojen saatavuutta koskevien sääntöjen mukaisesti ja sovelsi kansalaiskeskeistä lähestymistapaa (754/2007/BU).

Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto (EPSO) suostui antamaan hakijoille näiden pyynnöstä tietoja valintamennettelyssä sovellettavista arviointiperusteista sekä arvion yksittäisistä pistemääristä. Tämän taustalla oli oikeusasiamiehen, joka kiitti EPSO:a näin avoimen lähestymistavan soveltamisesta, oma-

13. Esimerkkinä mainittakoon, että Euroopan parlamentti hyväksyi vuonna 2008 mietinnön, jossa tuetaan oikeusasiamiehen tapausta 1487/2005/GG koskevassa erityiskertomuksessa esittämiä tuloksia. Tapaus koski Eurooppa-neuvoston puheenjohtajuuden verkkosivuston kielijärjestelyjä.

Niin ikään asiakirjoihin ja tietojen saatavuuteen liittyvänä Itävallan kansalainen teki oikeusasiamiehelle kantelun saatuaan **Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen** kirjaamolta puutteellisia tietoja. Kun oikeusasiamies puuttui asiaan, kirjaamo lähetti kantelijalle yksityiskohtaisempia tietoja sisältävän kirjeen ja vahvisti oikeusasiamiehelle lisänneensä nämä täydennykset samantapaisissa tapauksissa lähetettävään vakiokirjeeseensä (**2448/2008/WP**, katso myös edellä kohta 2.5).

Oikeusasiamies kiitti **komission** rakentavaa suhtautumista kahdessa sopimuksia koskevassa tapauksessa. Veden jakelua Liberiassa oleskeleville pakolaisille koskevaan EU:n hankkeeseen liittyvässä maksukiistassa italialaisen yrityksen kanssa komission toimintatapa oli perusteellinen ja rakentava koko menettelyn ajan jopa niin, että se päätti maksaa yksiköidensä ja kantelijan esiin tuomat asiaan liittyvät lisämaksut. Lopputuloksena italialaiselle yritykselle maksettiin yli 100 000 EUR (**3490/2005/(ID)PB**). Tutkimus- ja kehityssopimuksia tehnyttä itävaltalaisista kemian teknologian laitosta koskevassa tapauksessa komissio suostui maksamaan 54 000 EUR. Tätä edelsi oikeusasiamiehen pyyntö, jossa hän pyysi komissiota harkitsemaan uudelleen päätöstään kieltäytyä maksamasta lisämaksuja sillä perusteella, ettei se ollut saanut pyytämäänsä kuluarviota määräajan kuluessa (**3784/2006/FOR**). Tapauksessa **2672/2008/VL** oikeusasiamies sovelsi yksinkertaistettua tutkintamenettelyä ja häntä pyydettiin ottamaan huomioon, että komissio suhtautui asiaan myönteisesti ratkaisemalla nopeasti ja esimerkillisesti yliopistotutkijan ja komission virkamiehen välisen, sähköpostitse käydyssä yhteydenpidossa syntyneen kiistan (katso myös edellä kohta 2.5).

Niin ikään malliesimerkki hyvästä toimintatavasta on tapaus **1162/2007/FOR**, jossa **neuvosto** suostui suorittamaan vapaaehtoisesti 1 000 EUR maksun hyvityksenä kantelijalle aiheutuneesta harmista ja stressistä. Neuvosto oli alun perin tarjonnut kantelijalle vuoden sopimusta, mutta muuttanut ehtoja huomattuaan, että kantelija täyttäisi sopimuksen voimassaoloaikana 65 vuotta (katso myös edellä kohta 3.3). Jo kolmantena perättäisenä vuonna on korostettava **Euroopan lentoturvallisuusviraston** (EASA) esimerkillistä suhtautumista sen tietoon saatettuun kanteluun. Tapauksessa **893/2006/BU** EASA pahoitteli valintamenettelyssä tekemäänsä virhettä ja suostui antamaan kantelijalle tämän pyytämät tiedot sekä sitoutui toimimaan näin jatkossakin.

3.5 Päätökseen saatujen tutkimusten aihekohtainen analyysi

Tapauksia koskevat päätökset julkaistaan pääsääntöisesti oikeusasiamiehen verkkosivustolla (<http://www.ombudsman.europa.eu>) englanniksi ja kantelun alkuperäiskielellä. Vuonna 2008

Vuonna 2008 oikeusasiamies uudisti päätöstensä rakennetta ja muotoa, ja tämän tuloksena päätös sisältää edelleenkin keskeiset tiedot ja analyysit mutta sen teksti on lyhyempi ja helppolukuisempi ja siten helpompi hahmottaa.

oikeusasiamies uudisti päätöstensä rakennetta ja muotoa, ja tämän tuloksena päätös sisältää edelleenkin keskeiset tiedot ja analyysit mutta sen teksti on lyhyempi ja helppolukuisempi ja siten helpompi hahmottaa.

Tiivistelmät valituista tapauksista ovat saatavissa EU:n kaikilla 23 virallisella kielellä oikeusasiamiehen verkkosivustolla. Tiivistelmät sisältävät monipuolisia esimerkkejä vuonna 2008 tehtyjen yhteensä 355 päätöksen aiheista ja tapauksiin liittyneistä yhteisön toimielimistä ja laitoksista sekä erilaisista tutkimuksen päätökseen saamiseen johtaneista syistä.

Tässä kohdassa tarkastellaan tärkeimpiä oikeusasiamiehen vuonna 2008 tekemiin päätöksiin liittyviä oikeudellisia seikkoja ja tosiasioita. Ne on luokiteltu tutkimusten pääaiheiden mukaan seuraaviin seitsemään pääryhmään:

- Avoimuus, tiedonsaantioikeus ja henkilötiedot;
- Komissio perustamissopimusten valvojana;
- Hankintasopimusten tekeminen ja avustusten myöntäminen;
- Sopimusten täytäntöönpano;
- Hallinto ja henkilöstösäännöt;
- Kilpailut ja valintamenettelyt;
- Institutionaaliset, poliittiset ja muut asiat.

On huomattava, että aiheoryhmät ovat monissa tapauksissa päällekkäisiä. Esimerkiksi avoimuuteen liittyviä ongelmia tuodaan usein esiin kanteluissa, jotka koskevat työhönottoa tai komissiota perustamissopimusten valvojana. Lisäksi on huomattava, että ryhmät eivät ole samassa järjestyksessä kuin kuvassa 3.11¹⁴.

Kuva 3.11: Tutkimusten aihealue

■ Avoimuus, tiedonsaantioikeus ja henkilötiedot

Kuten tämän vuosikertomuksen johdannossa todetaan, oikeusasiamies toimii avoimuuden vartijana. Tässä kohdassa tarkastellaan oikeusasiamiehen vuonna 2008 tekemiä päätöksiä kanteluista,

Kuten tämän vuosikertomuksen johdannossa todetaan, oikeusasiamies toimii avoimuuden vartijana.

joitka koskevat (i) asiakirjojen saatavuutta, (ii) tiedon saatavuutta ja (iii) henkilötietojen suojaa ja asianomaisten henkilöiden oikeutta saada tutustua itsestään koskeviin tietoihin.

Yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklan mukaan unionin päätökset tehdään ”mahdollisimman avoimesti”, ja EY:n perustamissopimuksen 255 artiklassa määrätään oikeudesta tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjoihin. Oikeudesta on säädetty asetuksella (EY) N:o 1049/2001¹⁵. Komissio antoi 30. huhtikuuta 2008 ehdotuksen¹⁶ asetuksen (EY) N:o 1049/2001 muuttamisesta ja korvaamisesta. Oikeusasiamiehen osallistumista komission ehdotusta koskevaan julkiseen keskusteluun tarkastellaan jäljempänä luvussa 4.

Oikeusasiamiehen vuosina 1996 ja 1999 tekemien oma-aloitteisten tutkimusten johdosta monet muutkin yhteisön toimielimet ja laitokset ovat ottaneet käyttöön sääntöjä, jotka koskevat oikeutta saada tutustua asiakirjoihin.

Asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 hakijoille annetaan kaksi valitusmahdollisuutta: jos asiakirjaa ei luovuteta, hakija voi nostaa kanteen tuomioistuimessa EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan nojalla tai kannella asiasta oikeusasiamiehelle. Vuonna 2008 oikeusasiamies päätti tutkimuksen kahdestatoista asetuksen (EY) N:o 1049/2001 soveltamista koskevasta kantelusta, joista kuusi

14. Kuvassa 3.11 annetaan tietoja kaikista vuonna 2008 käynnistetyistä tutkimuksista aihealueittain, ja aihekohtainen analyysi antaa yleiskatsauksen joidenkin vuonna 2008 päätökseen saatujen tapausten merkittävimmistä seikoista. Kaavion sijoittamisella tähän kohtaan on tarkoitus osoittaa lukijalle käsitellyn aihealueen merkitys kaikkien oikeusasiamiehen käsittelemien tapausten joukossa.

15. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi, EYVL 2001, L 145, s. 43.

16. KOM(2008) 229 lopullinen.

kohdistui Euroopan komissioon, kaksi Euroopan parlamenttiin, kaksi Euroopan petostentorjuntavirastoon (OLAF), yksi Europoliin ja yksi Euroopan lääkevirastoon.

Kanteluja, jotka koskivat väitteitä viivästyksestä, tehtiin viisi. Komissio pyysi anteeksi käsitellyn viivästymistä kahdessa tapauksessa. Tapauksessa **255/2007/PB** komissio selitti, että asiasta vastaavalla yksiköllä oli suuri työtaakka asetuksen (EY) N:o 1049/2001 uudistuksen käsittelyssä, ja vakuutti oikeusasiamiehelle, että yksikössä tehtäisiin uudelleenjärjestelyjä ja sitä vahvistettaisiin ottamalla palvelukseen lisähenkilöstöä. Tapauksessa **2420/2007/BEH** komissio pyysi anteeksi sitä, ettei se ollut tehnyt päätöstä, jonka mukaisesti kantelija olisi voinut tehdä uudistetun hakemuksen. Kantelija hyväksyi komission selityksen siitä, miksi se ei voinut luovuttaa nähtäväksi kyseessä olevaa asiakirjaa. Oikeusasiamies kritisoi komissiota tapauksessa **3208/2006/GG** siitä, ettei se ollut perustanut kattavaa rekisteriä tuottamistaan ja vastaanottamistaan asiakirjoista asetuksen N:o 1049/2001 mukaisesti. Rekisteri olisi pitänyt olla toiminnassa viimeistään vuonna 2002, joten oikeusasiamies kehotti komissiota toimimaan nopeasti. Euroopan parlamentti tuki mietinnössään oikeusasiamiehen kehotusta. Tapaus **1161/2007/TN** koski Euroopan lääkevirastolle tehtyjä pyyntöjä. Oikeusasiamies katsoi, että Euroopan lääkeviraston tapa eritellä ja luokitella, oliko kyseessä pyyntö saada tutustua asiakirjoihin vai saada tietoja, oli järkevä. Oikeusasiamies totesi, että vastaus kahteen tietopyyntöön oli viivästynyt jonkin verran, mutta yleisesti ottaen hän ei havainnut asiassa hallinnollista epäkohtaa. Tapauksessa **111/2008/TS**, joka käsiteltiin yksinkertaistettua tutkimusmenetelmää soveltaen, Europol pyysi anteeksi pyynnön käsittelyssä tapahtunutta viivytystä ja luovutti pyydetyn asiakirjan.

Tapauksessa **2681/2007/PB** oikeusasiamies kritisoi komissiota siitä, että komissio oli aiemmassa tutkimuksessa kieltänyt tietyn asiakirjan olemassaolon. Komissio myönsi asiakirjan olemassaolon vasta, kun kantelija oli saanut sen käsiinsä toista kautta. Oikeusasiamies totesi, että olettamus toimielimen hallinnon antaman toteamuksen totuudenmukaisuudesta, ettei pyydettyä asiakirjaa ole olemassa, merkitsee erityisen painavaa velvollisuutta varmistaa kyseisenlaisten toteamusten oikeellisuus.

Oikeusasiamies käsitteli kuusi asiakirjojen tai tiedon saannin epäämistä koskevaa kantelua. Tapauksessa **3824/2006/IP** komissio hyväksyi oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotuksen, johon sisältyi pyydettyjen asiakirjojen luovuttaminen kantelijalle. Komissio sopi myös tapauksen **1452/2007/PB** luovuttamalla asiakirjat kantelijalle. Tapauksessa **3398/2006/PB** Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) suostui antamaan osan asiakirjoista tutustumista varten.

Kolme tapausta koski asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan b alakohtaa¹⁷. Oikeusasiamies pyysi Euroopan tietosuojavaltuutetun mielipidettä kanteluista 30. marraskuuta 2006 allekirjoitetun yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti.

Tapauksessa **152/2007/GG** Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) epäsi kantelijan pyynnön saada tutustua OLAF in virkamiehen komennuksen jatkamista koskevaan asiakirjaan. Tutkittuaan asiakirjan oikeusasiamies katsoi, että oli mahdollista, että koko asiakirjan luovuttaminen saattaisi konkreettisesti ja tosiasiallisesti heikentää asianomaisten henkilöiden yksityisyydensuojaa ja loukkaamattomuutta. Kantelija kertoi kuitenkin olevansa haluton jatkamaan kantelun käsittelyä, joten oikeusasiamies katsoi, ettei perusteita lisätutkimuksiin ollut.

Kaksi muuta tapausta liittyivät kanteluihin, jotka koskivat Euroopan parlamentin päätöstä käsitellä tietopyynnöt asetusta N:o 1049/2001 soveltamalla. Päätökset tapausten käsittelyn päättämisestä tehtiin samana päivänä.

Tapaus **3643/2005/WP** koski toimittajan pyyntöä saada tietoja Euroopan parlamentin maltaisille jäsenille maksetuista korvauksista. Parlamentti kieltäytyi tietosuojajasyistä luovuttamasta tietoja. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoi, että vaikka Euroopan parlamentin jäsenten yksityisyyttä on suojeltava, lähtökohtana on kuitenkin, että yleisöllä on oikeus saada tietoja parlamentin jäsenten toiminnasta ja erityisesti heidän käyttöönsä uskottujen julkisten varojen käytöstä. Asiasta laatimassaan suositusluonnoksessa oikeusasiamies kehotti parlamenttia julkistamaan pyydyt

17. ”Toimielimet eivät anna tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi: (...) (b) yksityiselämän ja yksilön koskemattomuuden suojaa, erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaista henkilötietojen suojaa.”

tiedot. Parlamentti hyväksyi suositusluonnoksen vain osittain ja hylkäsi osan viittaamalla asetusten N:o 1049/2001 ja N:o 45/2001¹⁸ välisen suhteen oikeudelliseen tulkintaan, jonka oikeusasiamies katsoi olevan ristiriidassa ensimmäisen asteen tuomioistuimen *Bavarian Lager* -tapauksessa¹⁹ antaman tuomion kanssa.

Tapauksessa **655/2006/ID** Euroopan parlamentti kieltäytyi luovuttamasta kantelijalle luettelo Euroopan parlamentin jäsenten lisäeläkejärjestelmään kuuluvista jäsenistä. Oikeusasiamies havaitsi tutkimuksessaan alustavasti hallinnollisen epäkohdan ja ehdotti sovintoratkaisua, josta parlamentti kieltäytyi. Parlamentti hylkäsi täysistunnossa talousarvion valvontavaliokuntansa tekemän konkreettisen ehdotuksen julkaista nimiluettelo, joten oikeusasiamies päätti tapauksen käsittelyn toteamalla, että näin toimiessaan parlamentti teki asiasta poliittista vastuuta koskevan kysymyksen, josta se asianmukaisesti vastaa valitsijakunnalleen, ei oikeusasiamiehelle.

Yleisön oikeus tutustua tietoihin

Oikeusasiamies käsitteli yhdeksän tutkimusta kanteluista, jotka koskivat kieltäytymistä antaa tietoja²⁰. Kahdessa tapauksessa oikeusasiamies katsoi, että parlamentti oli itse asiassa luovuttanut pyydyt tiedot. Loppujen seitsemän tapauksen käsittely päätettiin, koska asianomaiset toimielimet ja laitokset luovuttivat tiedot oikeusasiamiehen tutkimuksen jälkeen. Neljä tapauksista koski komissiota, yksi Euroopan petostentorjuntavirastoa ja kaksi yhteisöjen tuomioistuinta. Neljä tapausta käsiteltiin soveltamalla yksinkertaistettua tutkimusmenetelmää.

Tietosuoja

Edellä mainittujen, asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamista koskevien tapausten lisäksi oikeusasiamies teki kolme päätöstä tietosuojakysymyksiä koskevissa tapauksissa.

Tapauksessa **1129/2007/MF** kantelija pyysi komissiolta entisen aviomiehensä (komission virkamies) palkkatietoja avioero-oikeudenkäyntiä varten. Vaikka komissio kieltäytyi tietosuojasyistä antamasta tietoja, se ilmoitti antavansa tiedot, jos niitä pyytäisi jokin toimivaltainen oikeusviranomainen. Oikeusasiamiehen mielestä komission kanta oli perusteltu.

Ohjesääntönsä 2 artiklan 7 kohdan selkeän määräyksen mukaisesti oikeusasiamies sai päätökseen tapauksen **2585/2006/BU**, jossa kantelija väitti, että alueiden komitea oli käsitellyt laittomasti hänen yksityisiä taloudellisia tietojaan, kun kantelija oli nostanut kanteen alueiden komiteaa vastaan. Tutkimuksessa Euroopan tietosuojaviranomainen sai kuitenkin mahdollisuuden selvittää tärkeitä kysymyksiä, jotka liittyivät henkilöiden oikeuteen saada tutustua itsestään koskeviin tietoihin ja korjata virheelliset tai puutteelliset tiedot.

→→→ Tapauksessa **754/2007/BU** kantelija vaati Euroopan petostentorjuntavirastoa (OLAF) lähettämään hänelle hänen toimittamiensa tietojen perusteella käynnistetyn tutkimuksen lopullisen tutkintakertomuksen. OLAF toimitti lopullisesta tutkintakertomuksesta jäljennöksen, josta oli poistettu tiedot, mukaan luettuina kantelijan henkilötiedot, jotka sai asetuksen N:o 1049/2001 mukaisesti jättää julkistamatta. Lisäksi OLAF toimitti ainoastaan kantelijalle tarkoitetun toisen jäljennöksen, josta ei ollut poistettu kantelijan henkilötietoja. Oikeusasiamies katsoi, että OLAF oli toiminut asianmukaisesti sekä päätti tapauksen käsittelyn ja lisäsi sen vuoden 2008 mallitapausten joukkoon. ←←←

18. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, EYVL 2001 L 8, s. 1.

19. Asia T-194/2004, *Bavarian Lager v. komissio*, Kok. 2007, s. II-4523.

20. Useita muita tietojen antamatta jättämisestä koskevia tapauksia sovittiin ottamalla puhelimitse suoraan yhteyttä asianomaiseen toimielimeen (kohta 2.5 edellä).

■ Komissio perustamissopimusten valvojana

Oikeusvaltion periaate on yksi Euroopan unionin peruseriaatteista, ja yksi komission tärkeimmistä tehtävistä on toimia perustamissopimusten valvojana²¹. EY:n perustamissopimuksen

EY:n perustamissopimuksen 226 artiklassa määrätään yleisestä menettelystä, jonka mukaisesti komissio voi tutkia mahdollista jäsenvaltiossa ilmennyttä yhteisön oikeuden rikkomistapausta ja siirtää asian käsittelyn yhteisöjen tuomioistuimelle.

226 artiklassa määrätään yleisestä menettelystä, jonka mukaisesti komissio voi tutkia mahdollista jäsenvaltiossa ilmennyttä yhteisön oikeuden rikkomistapausta ja siirtää asian käsittelyn yhteisöjen tuomioistuimelle. Komissio voi käynnistää tutkimuksen omasta aloitteestaan, kantelujen perusteella tai vastauksena Euroopan parlamentin pyyntöön käsitellä parlamentille EY:n perustamis-

sopimuksen 194 artiklan nojalla esitettyjä vetoamuksia. Muita menettelyjä käytetään käsiteltäessä tiettyjä asioita, esimerkiksi laittomia valtiontukia.

Euroopan oikeusasiamies ottaa vastaan ja käsittelee kanteluja, joita on esitetty komissiota vastaan tämän toimiessa perustamissopimusten valvojana. Kun oikeusasiamies käynnistää tutkimuksen tällaisesta kantelusta, hän tekee kantelijalle aina tarpeen vaatiessa huolellisesti selväksi, ettei tutkimuksessa pyritä selvittämään, onko tapahtunut rikkomus, sillä Euroopan oikeusasiamiehellä ei ole valtuuksia tutkia jäsenvaltioiden viranomaisten toimia. Oikeusasiamies tutkii ainoastaan sitä, miten komissio on toiminut analysoidessaan ja käsitellessään sille esitetyn rikkomusta koskevan kantelun. Oikeusasiamies voi tarkastella komission toimintaa sekä menettelytapojen että sisällöllisten näkökohtien kannalta. Tutkimuksissaan ja johtopäätöksissään oikeusasiamies kunnioittaa kuitenkin täysin perussopimuksissa ja yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännössä tunnustettua komission harkintavaltaa sen tehdessä päätöstä siitä, onko asiassa käynnistettävä tuomioistuimessa rikkomuksesta johtuva menettely jäsenvaltiota vastaan.

Arvioidessaan menettelyllisiä velvoitteita, joita komissiolla on kantelijoita kohtaan, oikeusasiamies ottaa pääasialliseksi vertailukohdakseen tiedonannon²², jonka komissio antoi vuonna 2002. Tiedonannossa määritellään joitakin komissiolle esitettyjen kantelujen rekisteröintiä koskevia menettelyllisiä velvoitteita ja niiden poikkeuksia sekä kantelujen käsittelyn ja kantelijalle ilmoittamisen määräaika. Tiedonanto laadittiin vuonna 2002 vastauksena oikeusasiamiehen tutkimuksiin ja tämän asiasta aiemmin komissiolle esittämään kritiikkiin. Oikeusasiamiehen mielestä tämä tiedonanto on erittäin merkittävä edistysaskel vahvistettaessa kansalaisten luottamusta komission perustamissopimusten valvojana. Oikeusasiamiehen vuonna 2008 tekemässä tutkimuksessa siitä, miten komissio soveltaa omia sääntöjään, tuli esiin joitakin tiedonannon soveltamiseen liittyviä puutteita. Joitakin esimerkkitapauksia tarkastellaan seuraavassa.

Kuten tapausta **880/2005/TN** koskevan päätöksen puitteissa tehdyn kriittisen huomautuksen johdosta toteutettujen jatkotoimien yhteydessä todettiin, tiedonannon 8 kohdasta on olemassa useita erilaisia kieliversioita. Englannin- ja ruotsinkielisissä versioissa määrätään, että toimielin ilmoittaa kantelijalle, jos se ei kykene tekemään kantelun kohteena olevassa asiassa päätöstä vuoden kuluessa²³, mutta muissa kieliversioissa tähän lisätään, että velvoitetta sovelletaan vain kantelijan sitä pyytäessä. Komission mielestä oikeita kieliversioita ovat ne, jotka perustuvat tarpeeseen kantelijan erikseen esittämän pyynnön perusteella. Oikeusasiamies katsoo, että kohdan toisen virkkeen valossa tämä ei ollut komission tavoite tiedonantoa hyväksyttäessä. Sama ongelma tuli esiin pääomaverotusta koskevaa Espanjan lainsäädäntöä koskevan tapauksen **3737/2006/(BM)JMA** tutkimuksen yhteydessä. Komissiolta meni kaksi vuotta antaa Espanjan viranomaisille perusteltu lausunto, eikä komissio ilmoittanut tilanteesta kantelijalle vuoden kuluessa kantelun rekisteröimisestä. Oikeusasiamies esitti kriittisen huomautuksen ja lisähuomautuksen ehdottaen, että komissio harkitsisi mahdollisuutta tiedottaa kansalaisille hyvän hallintotavan standardeista, joita komission

21. EY:n perustamissopimuksen 211 artiklan mukaan komissio ”huolehtii siitä, että tämän sopimuksen määräyksiä sekä toimielinten sen nojalla antamia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan”.

22. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja Euroopan oikeusasiamiehelle kantelijan asemasta yhteisön oikeuden rikkomista koskevissa asioissa, EYVL C 244, 10.10.2002, s. 5.

23. ”Tutkiessaan kantelua komission yksiköt pyrkivät yleensä tekemään päätöksen — viimeistään vuoden kuluessa kantelun kirjaamisesta paasihteeristoon ... Jos määräaika ylittyy, asian käsittelystä vastaava komission yksikkö ilmoittaa tästä pyydettyä kantelijalle kirjallisesti.”

omat yksiköt noudattavat rikkomusmenettelyjen käsittelyssä. Standardeihin voisi kuulua arvio kantelun käsittelyyn virallisen ilmoituksen laatimisen jälkeen kuluva ajasta tai virallisen ilmoituksen laatimisen jälkeen kantelijalle annettavista tiedoista.

Puutteellisten tietojen antaminen on toistuva ongelma oikeusasiamiehen tarkastellessa komission toimintaa kansalaisten 226 artiklan nojalla esittämien kantelujen yhteydessä. Tapauksessa **885/2007/JMA** oikeusasiamies esitti komissiolle kritiikkiä siitä, että ilmoitettuaan kantelijalle oikeastaan päättää kantelua koskevat tutkimukset, komissio ei ollut vastannut kantelijan lähettämään kirjeeseen. Lisäksi komissio ei ollut ilmoittanut kantelijalle, että tapauksen käsittely oli päätetty virallisesti. Kantelijalle ei vastattu myöskään tapauksessa **2697/2006/(ID)MF**, mutta oikeusasiamies päätti tutkimuksen kriittistä huomautusta esittämättä, koska komissio pyysi kantelijalta anteeksi.

Edelleen tiedonannossa määriteltyjen menettelyllisten velvoitteiden osalta oikeusasiamies vahvisti tapauksessa **1512/2007/JMA** antamassaan lisähuomautuksessa, että komission tavassa käsitellä kantelu ei ollut havaittavissa hallinnollista epäkohtaa, mutta kehotti toimielintä panemaan täytäntöön tiedonantonsa 4 kohdan 5 alakohdan selittämällä kantelijoille mahdollisista vaihtoehtoisista oikeuskeinoista tapauksissa, joissa jäsenvaltiot ovat rikkoneet yhteisön lainsäädäntöä.

Toinen oikeusasiamiehen tutkimuksissaan havaitsema toistuva ongelma liittyy kantelujen rekisteröintiin. Komission tiedonannossa määrätään komission velvollisuudesta rekisteröidä vastaanottamansa kantelut komission pääsihteeristön ylläpitämään keskusrekisteriin (tiedonannon 3 kohdan 1 alakohta). Velvollisuuden poikkeuksista on todettu seuraavasti: ”Jos komission pääsihteeristö on epävarma yhteydenoton luonteesta, se konsultoi kyseistä komission yksikköä tai kyseisiä yksiköitä 15 vuorokauden kuluessa kantelun vastaanottamisesta. Jos yksiköt eivät vastaa 15 työpäivän kuluessa, kantelu kirjataan virallisesti keskusrekisteriin.” Tämä selkeästi muotoiltu velvollisuus on johtanut lukuisiin ongelmiin. Oikeusasiamies havaitsi esimerkiksi, että selkeästi kanteluiksi tarkoitettuja kansalaisten kirjeitä ei ole rekisteröity kanteluina. Lisäksi komissio ei esittänyt erityisiä syitä rekisteröimättä jättämiselle. Näin kävi tutkimuksessa **2152/2006/OV**, jossa komissio hyväksyi sovintoratkaisuehdotuksen kantelun rekisteröimisestä. Kilpailulainsäädäntöä koskevassa tapauksessa **2914/2006/WP** komissio kieltäytyi kuitenkin myöntämästä erehtyneensä. Komissio viittasi rekisteröintivelvollisuutta koskevaan erityispoikkeukseen, mutta pysyi kannassaan siinä, ettei sillä ollut velvollisuutta toimia näin. Niin ikään komissio katsoi, ettei sillä ollut velvollisuutta ilmoittaa kantelijalle syitä kantelun rekisteröimättä jättämiselle. Samankaltainen kantelun rekisteröimättä jättämiseen sekä sen perustelematta jättämiseen liittyvä ongelma tuli esiin tapauksessa **431/2008/ELB**. Euroopan parlamentti käsitteli tapauksen asiakysymystä vetoamuksena, joten oikeusasiamies ei tutkinut tapausta. Oikeusasiamies päätti asian käsittelyn esittämällä lisähuomautuksen ja muistuttamalla kuitenkin komissiolle sen tiedonannosta johtuvasta velvollisuudesta.

Rikkomuksia koskevaa kantelua tutkiessaan oikeusasiamies voi tarkastella myös komission analyysien ja päätelmien asiasisältöä. Oikeusasiamies pyrkii tarkastamaan, ovatko komission päätelmät kohtuullisia ja hyvin perusteltuja ja selvittääkö komissio päätelmät kantelijalle perusteellisesti. Oikeusasiamies ilmoittaa, jos hän on komission arviosta olennaisesti eri mieltä, mutta korostaa, että yhteisön oikeuden tulkintakysymyksissä ylin päätävävalta on yhteisöjen tuomioistuimella. Tällaiset mielipide-erot ovat kuitenkin harvinaisia. Suurimmassa osassa edellä mainituista tapauksista oikeusasiamies katsoi, että komission kanta tapauksen asiakysymyksestä oli oikea.

Tapauksessa **841/2008/BEH** kantelija, joka oli alkoholipitoisen sekoitusjuoman valmistaja, vastusti komission päätöstä saattaa päätökseen tavaroiden vapaan liikkumisen periaatteen väitettyä rikkomista koskevan tapauksen käsittely. Oikeusasiamies katsoi, että komission kanta oli perusteltu ja että siinä otettiin huomioon, että jäsenvaltioilla on liikkumavaraa soveltaessaan EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan mukaisia poikkeuksia. Tapaus **1551/2007/JMA** koski samaa perustamissopimuksen määräystä ja etenkin komission tutkimusta Ranskan viranomaisten päätöksestä kieltää munien tuonti Espanjasta salmonellatapauksen jälkeen. Oikeusasiamies totesi, että komissio oli noudattanut kaikkia edellä mainitussa tiedonannossa esitettyjä menettelymääräyksiä, ja katsoi perustelluksi komission kannan, jonka mukaan on jäsenvaltioiden asia päättää kansanterveyden

suojelun asianmukaisesta tasosta ottaen huomioon tuotteen mahdolliset haittavaikutukset ja saatavissa oleva tieteellinen tieto.

Tapaus **885/2007/JMA** koski Kanariansaarilla toteutettua hanketta, jolla saattoi olla kielteisiä ympäristövaikutuksia kahdella alueella, jotka oli luokiteltu ns. yhteisön tärkeänä pitämiksi alueiksi. Kantelija väitti, ettei komissio ollut ottanut huomioon vaihtoehtoisia alueita koskevia tietoja. Oikeusasiamies katsoi komission analysoineen kantelijan huolenaiheet yksityiskohtaisesti ja selittäneen syyt, joiden perusteella se oli katsonut, että tietyin rajoituksin hanke voitaisiin toteuttaa. Oikeusasiamies kritisoi komissiota kuitenkin siitä, ettei se ollut vastannut kantelijan viimeiseen kirjeeseen ja siinä esitettyihin väitteisiin ja ilmoittanut kantelijalle hänen kantelunsa käsittelyn virallisesta päättämisestä.

Tapaus **789/2005/(GK)ID** koski Kreikan viranomaisten väitettyä ympäristövaikutusten arviointia koskevan yhteisön direktiivin noudattamatta jättämistä Ateenan raitiovaunuverkoston rakentamisen yhteydessä. Oikeusasiamies ehdotti, että komissio harkitsisi mahdollisuutta tarkastella uudelleen kantelijan väitteet ympäristövaikutusten arvion asianmukaisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Lisäksi oikeusasiamies ehdotti, että komissio tarkastelisi uudelleen, oliko julkisesta kuulemisesta tiedotettu asianmukaisesti. Komissio kieltäytyi hyväksymästä oikeusasiamiehen suositusta ja oikeusasiamies päätti tapauksen käsittelyn esittämällä kaksi kriittistä huomautusta.

Tapauksessa **2152/2006/OV** Ranskassa asuva hollantilainen eläkeläinen valitti komissiolle, että Alankomaat rikkoi sosiaaliturvaetuksia koskevia yhteisön sääntöjä. Kuten edellä on todettu, komissio ei rekisteröinyt kantelua eikä vastannut siinä esitettyihin oleellisiin asiakysymyksiin. Se teki niin oikeusasiamiehen puuttuttua asiaan. Silti komissio pysyi kannassaan tapauksen asiakysymyksestä. Päättäessään tapauksen käsittelyn oikeusasiamies totesi luottavansa siihen, että tutkiessaan tapauksen komissio ottaisi asianmukaisesti huomioon kantelijan tuoreimmat väitteet, ja huomautti, että kantelija voi esittää uuden kantelun, jos hän ei ole tyytyväinen komission lopulliseen päätökseen asiasta.

Tapauksessa **3249/2006/(PB)WP** Saksan kansalainen kanteli oikeusasiamiehelle, kun komissio kieltäytyi ryhtymästä toimiin Saksaa vastaan kantelijan liikkumisen vapauden rajoittamisen johdosta. Tätä oli edeltänyt kiista maksettavaksi määrätyistä veroista. Oikeusasiamies muistutti, että rikkomusmenettelyn keskeinen tarkoitus oli varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat jatkossa yhteisön lainsäädäntöä, eikä menettelyä ole suunniteltu kantelijoiden oikeuskeinoksi selvittää menneitä tapahtumia. Oikeusasiamies katsoi, ettei tutkimuksen jatkaminen ollut perusteltua.

Tapaus **1962/2005/IP** koski kolmesta yksittäisestä osuudesta koostuvaa ohikulkutietä. Kantelija väitti, ettei yhteisön lainsäädännön ympäristösääntöjä ollut noudatettu ennen rakennushankkeen käynnistämistä. Komissio päätti rikkomusmenettelyn toteamalla, ettei yhteisön lainsäädäntöä ollut rikottu. Oikeusasiamies katsoi, etteivät komission perustelut tapauksen käsittelyn päättämisestä olleet riittävät ja johdonmukaiset. Oikeusasiamies esitti kriittisen huomautuksen.

■ Hankintasopimusten tekeminen ja avustusten myöntäminen

Oikeusasiamies käsittelee kanteluja, jotka koskevat hankintasopimusten tekemistä tai tekemättä jättämistä sekä avustusten myöntämistä tai myöntämättä jättämistä. Oikeusasiamies katsoo

Oikeusasiamies käsittelee kanteluja, jotka koskevat hankintasopimusten tekemistä tai tekemättä jättämistä sekä avustusten myöntämistä tai myöntämättä jättämistä.

kuitenkin, että toimielimillä ja etenkin hankintasopimusten arviointilautakunnilla ja hankintaviranomaisilla on laaja harkintavalta huomioon otettavien tekijöiden osalta niiden päättäessä, tehdäänkö tarjouspyynnön päätteeksi hankintasopimus. Tämän-

kaltaisissa tapauksissa oikeusmies rajoittuu tarkastamaan, että menettelysääntöjä on noudatettu ja tiedot ovat oikein ja että tapauksessa ei ole ilmeistä arviointivirhettä tai toimivallan väärinkäyttöä. Hän saattaa myös kiinnittää huomiota siihen, että toimielimet ovat täyttäneet velvollisuutensa perustella päätöksensä ja että perustelut ovat yhdenmukaisia ja järkeviä.

Useissa tapauksissa, joissa kantelijat esittivät väitteen tarjouskilpailusääntöjen rikkomuksesta ja vastustivat hankintaviranomaisten tekemiä päätöksiä, oikeusasiamies päätti tutkimuksensa, koska

hallinnollista epäkohtaa ei ilmennyt²⁴. Tavoitteenaan kehittää tulevien menettelyiden laatua oikeusasiamies esitti yhdessä tapauksessa kuitenkin lisähuomautuksen²⁵ ja toisessa kriittisen huomautuksen, koska asianomainen toimielin ei ilmoittanut, miten tehtyihin päätöksiin oli mahdollista hakea muutosta²⁶.

Tapaus **546/2007/JMA** koski yritystä, joka oli suljettu pois useista tiettyjen hankkeiden toteutusta koskevista tarjouskilpailuista. Kantelija oli aiemmin teettänyt eräästä hankkeesta toteutettavuustutkimuksen, mistä asianomaisen toimielimen mukaan saattoi mahdollisesti aiheutua eturistiriita. Oikeusasiamies katsoi, että toimielimen esittämät perustelut olivat järkevät, eikä havainnut hallinnollista epäkohtaa.

Tapauksessa **3113/2007/ELB** tarjouksen tekijä suljettiin kilpailusta, koska sillä ei katsottu olevan asianmukaisia taloudellisia ja rahoituksellisia valmiuksia panna sopimusta täytäntöön. Oikeusasiamies muistutti, että tarjouskilpailun organisoiva hallinto arvioi, täyttävätkö hakijat tarjouspyynnön edellytykset, eikä oikeusasiamies voi korvata hallinnon arvioita omalla arviollaan. Tässä tapauksessa oikeusasiamies katsoi, että toimielin oli perustellut kantansa asianmukaisesti.

Tietotekniikkajärjestelmän tarjoamista koskevassa tapauksessa **3346/2005/MHZ** kantelija väitti, että komissio oli perustellut puutteellisesti hänen tarjouksensa hylkäämisen, soveltanut väärin myöntämisperusteita ja hylännyt tarjouksen pätemättömin syin. Oikeusasiamies vahvisti, että tarjouspyyntöjen käsittelymenettely oli ollut puutteellinen. Oikeusasiamies kritisoi komissiota sovintoratkaisuehdotuksen hylkäämisestä ja korosti, että oikeusasiamiehen mahdollisuus saada aikaan molempien osapuolien kannalta tyydyttävä ratkaisu riippuu toimielimen halukkuudesta hyväksyä kansalaiseskeinen lähestymistapa.

Tapaus **2283/2004/GG** koski saksalaista pakolaisia ja sodan uhreja tukevaa kansalaisjärjestöä. Kansalaisjärjestö oli esittänyt komissiolle hakemuksen useiden hankkeiden yhteisrahoitusta varten. Oikeusasiamies katsoi muun muassa, ettei komissio ollut käsitellyt kantelijan hakemuksia oikeudenmukaisesti ja objektiivisesti ja että komissio kohdisti kantelijaan perusteettomia petossyytöksiä. Komissio pyysi anteeksi, että se oli perustellut päätöksensä lähes kolmen vuoden kuluttua päätösten hyväksymisestä, ja pahoitteli petossyytökseen liittyvää ylilyöntiään. Lisäksi komissio totesi kehittäneensä kelpoisuustarkistusjärjestelmänsä merkittävästi ja pahoitteli joitakin toimiaan. Komissio ei kuitenkaan kyennyt vastaamaan vakavimpiin oikeusasiamiehen havaitsemiin hallinnollisiin epäkohtiin. Oikeusasiamies kritisoiikin komissiota ja korosti, ettei komission reaktio ollut omiaan vahvistamaan kansalaisten ja asianomaisten sidosryhmien luottamusta.

■ Sopimusten täytäntöönpano

Oikeusasiamies katsoo, että hallinnollinen epäkohta ilmenee, kun julkinen toimielin ei noudata sitä sitovaa määräystä tai periaatetta. Hallinnollinen epäkohta voi näin ollen ilmetä myös silloin,

Oikeusasiamies katsoo, että hallinnollinen epäkohta ilmenee, kun julkinen toimielin ei noudata sitä sitovaa määräystä tai periaatetta. Hallinnollinen epäkohta voi näin ollen ilmetä myös silloin, kun on kyse yhteisöjen toimielinten tai laitosten tekemien sopimusten velvoitteiden täyttämisestä.

kun on kyse yhteisöjen toimielinten tai laitosten tekemien sopimusten velvoitteiden täyttämisestä.

Tällaisissa tapauksissa oikeusasiamiehen tarkistusten laajuus on kuitenkin väistämättä rajallinen. Oikeusasiamies on sitä mieltä, että kiistanalaisessa tapauksessa hänen ei pidä yrittää määrittellä, onko jompikumpi osapuoli rikkonut sopimusta. Kysymystä voitaisiin käsitellä tehokkaasti vain toimivaltaisessa tuomioistuimessa,

jolla on mahdollisuus kuulla osapuolten argumentit asiassa sovellettavasta kansallisesta lainsäädännöstä ja arvioida mahdollisia asiakysymyksistä esitettyjä ristiriitaisia todisteita.

Oikeusasiamies katsoo, että sopimuskiistoja koskevissa tutkimuksissa on perusteltua rajoittaa selvittämään, onko yhteisön toimielin tai laitos toimittanut johdonmukaisen ja järkevän selonteon toimiansa oikeusperustasta ja siitä, miksi se uskoo oman näkemyksensä sopimustilanteesta olevan

24. Tapaukset 118/2006/PB, 1667/2007/(BM)JMA, 494/2006/TN, 3006/2004/BB ja 3114/2004/IP.

25. Tapaus 3148/2007/BEH.

26. Tapaus 2989/2006/OV.

perusteltu. Jos näin käy, oikeusasiamies tekee johtopäätöksen, ettei hänen tutkimuksensa perusteella ole ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Johtopäätös ei vaikuta osapuolten oikeuteen viedä sopimuskiista toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi. Jos osapuolet päätyvät tähän ratkaisuun, oikeusasiamies päättää tutkimuksensa välittömästi ilman jatkotutkimuksia ohje-sääntönsä 2 artiklan 7 kohdan säännöksen mukaisesti²⁷.

Oikeusasiamies on päättänyt edellä mainitun tutkimuksen pohjalta useita tutkimuksia, joissa hän ei ole havainnut hallinnollista epäkohtaa tai joissa hän on katsonut, ettei perusteita lisätutkimuksille ole. Tällaiset tapaukset liittyivät maksun perusteeksi tunnustettuja ja hyväksytyjä työpäiviä koskeviin kiistoihin²⁸, tarkastustoimien jälkeeseen palautettavien tai maksettavien kulujen ja/tai summien kelpoisuutta koskeviin kiistoihin²⁹, maksuviivästyksistä johtuvien korkojen maksamatta jättämiseen³⁰ tai tietyn tuen ennakkomaksujen kohtuuttomaan viivästymiseen³¹.

Useita maksuviivästyksiin liittyviä tutkimuksia päätettiin, koska asianomainen toimielin (komissio) sopi asian suorittamalla maksut ja vastaamalla kantelijoiden vaateisiin, kun oikeusasiamies oli käynnistänyt tutkimuksensa³². On huomattava, että vuonna 2008 oikeusasiamies päätti käynnistämänsä komission maksuviivästyksistä koskevan oma-aloitteisen tutkimuksen (OI/5/2007/GG) toteamalla, että asiakysymyksessä on vielä parantamisen varaa.

Toinen oikeusasiamiehen sopimuksia koskevissa tapauksissa käsittelemä ongelma liittyy erityisiin sopimuksiin, joita komissio tekee EU:n rahoittamien toimien tai ohjelmien toteuttamiseksi.

Vuonna 2008 toimielimet ja etenkin komissio todella ponnistelivat voidakseen hyväksyä oikeusasiamiehen esittämät sovintoratkaisut sopimuskiistoissa.

Komissio tekee sopimuksen tietyn yrityksen tai yhteenliittymän kanssa, ja jälkimmäinen toteuttaa kyseessä olevan hankkeen alihankkijoiden, asiantuntijoiden tai omien työntekijöidensä avulla. Osassa näistä sopimuksista ja niissä koskevissa puiteoh-

jelmissä komissiolle annetaan joitakin toimeksisaajan asiantuntijoihin ja työntekijöihin liittyviä oikeuksia. Tämä erityinen sopimusympäristö voi johtaa komission toimeksisaajien ja heidän henkilökuntansa tai asiantuntijoidensa välisiin kiistoihin, joista komissio on oikeusasiamiehen mielestä osaltaan vastuussa³³. Tapaus **193/2007/JMA** koski hankkeen johtajan erottamista komission oltua tyytymätön hänen työhönsä. Vaikka oikeusasiamies ei havainnut tapauksessa hallinnollista epäkohtaa, hän kiinnitti huomiota siihen, että toimielimen kanta pitäisi ilmaista kirjallisesti, jotta asianomainen henkilö voisi esittää mielipiteensä työnantajalleen, joka oli komission toimeksisaaja. Oikeusasiamies esitti saman huomautuksen tapauksessa **1084/2006/MHZ**, joka koski toimeksisaajan ja hänen alihankkijansa välistä suhdetta.

Oikeusasiamies haluaa painottaa, että vuonna 2008 toimielimet ja etenkin komissio todella ponnistelivat voidakseen hyväksyä oikeusasiamiehen esittämät sovintoratkaisut sopimuskiistoissa.

→→→ Tämän vuoden mallitapauksiin kuuluvassa tapauksessa **3490/2005/(ID)PB** komission antama vastaus oli oikeusasiamiehen mielestä esimerkillinen. Komission toimintatapa oli perusteellinen ja rakentava koko menettelyn ajan jopa niin, että se päätti maksaa yksiköidensä ja kantelijan esiin tuomat asiaan liittyvät lisämaksut. Sovinnon mukaisesti hankkeen tilinpäätöksessä kantelijalle maksettiin 48 486,79 EUR ja 101 938,40 USD. Toinen vuoden 2008 mallitapaus **3784/2006/FOR** liittyi itävaltalaiseen tutkimuslaitokseen, joka väitti, ettei komissio ollut maksanut kemian teknologian alan tutkimus- ja kehityssopimuksen 97 000 EUR lisämaksua. Komissio perusteli kieltäytymistään sillä, ettei se ollut saanut lopullista kuluarviota määrääjässä. Oikeusasiamies piti komission reaktiota suhteettomana ja pyysi komissiota harkitsemaan kantaansa uudelleen. Komissio suostui maksamaan 54 000 EUR. Tutkimuslaitos hyväksyi ehdotuksen ja kiitti oikeusasiamiestä avusta. ←←←

27. Tapaus 2392/2005/OV.

28. Tapaus 1331/2007/JMA.

29. Tapaukset 3394/2005/(TN)DK, 3736/2006/JF, 1367/2007/ELB, 2689/2005/BB ja 1785/2005/OV.

30. Tapaus 1644/2007/FOR.

31. Tapaukset 3794/2006/FOR ja 1564/2006/VIK.

32. Tapaukset 338/2008/BEH, 1945/2007/WP, 2272/2008/JMA ja 2273/2007/MF.

33. Tässä käsiteltävien tapausten lisäksi asiakysymystä käsitellään tapauksissa 579/2007/(TN)TS, 2306/2007/(OV)BEH, 3375/2006/JF ja 3090/2005/(GK)MHZ.

Tapauksen **2273/2007/MF** komissio sopi suostumalla maksamaan korvauksen kantelijalle, jonka sopimuksen komissio oli päättänyt havaittuaan virheen hankintasopimuksen tekomenettelyssä. Koska sopimuksen päättämiseen johtaneet syyt eivät johtuneet kantelijasta, komissio myönsi, että yrityksellä oli oikeus saada korvaus. Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle jälkepäin, että komissio oli käynnistänyt uuden tarjouskilpailun ja että yritys oli yksi harvoista tarjouksen tekijöistä.

■ Hallinto ja henkilöstösäännöt

Oikeusasiamiehelle tehdään vuosittain joitakin kanteluja toimielinten hallintotoimista (31 tutkimusta eli 10 prosenttia kaikista vuonna 2008 käynnistetyistä tutkimuksista). Hallintotoimet liittyvät

Oikeusasiamiehelle tehdään vuosittain joitakin kanteluja toimielinten hallintotoimista.

virkamiesten henkilöstösäännön ja muiden asiaa koskevien tekstien soveltamiseen. Tapaukset ovat luonteeltaan varsin erilaisia ja koskevat lähes kaikkia toimielimiä ja laitoksia.

Vuonna 2008 oikeusasiamies sai päätökseen neljä tapausta, joissa virkamiehet tai heidän perheenjäsenensä valittivat mielestään epäoikeudenmukaisista, toimielinten aiheettomasti maksamia summia koskevista perintämääräyksistä. Tällaisissa tapauksissa oikeusasiamiehen lähestymistapa perustuu yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöön³⁴ sekä perintämääräysten oikeudenmukaisuuteen ja kohtuullisuuteen liittyviin näkökohtiin. Sillä, että aiheettomia maksuja suoritetaan virkamiehille tai kolmansille henkilöille, jotka eivät ole tietoisia yhteisön säännöistä ja määräyksistä, on luonnollisesti merkitystä tässä yhteydessä. Oikeusasiamies arvostaa ja korostaa sitä, että asianomaiset toimielimet ovat yleensä tehneet ponnisteluja voidakseen hyväksyä oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotuksen tai suositusluonnoksen. Tapauksessa **902/2007/(MHZ)RT** Euroopan parlamentti hyväksyi suositusluonnoksen perintämääräyksen summan osittaisesta pienentämisestä. Tapauksessa **3464/2004/(TN)TS** oikeusasiamies ei havainnut parlamentin eläkkeelle jääneelle virkamiehelle antamassa perintämääräyksessä hallinnollista epäkohtaa, mutta kritisoi toimielintä perintämääräyksen antamistavasta eli siitä, ettei toimielin ollut ilmoittanut kantelijalle päätöksestään tai perustellut sitä. Kun oikeusasiamies päätti käynnistää lisätutkimukset tapauksessa **3778/2005/ELB**, joka koski perintämääräyksen antamista kahdeksan vuoden viiveellä, komissio peruutti perintämääräyksen ja myönsi, että summan takaisinperimisestä aiheutuvat kustannukset olisivat todennäköisesti suuremmat kuin itse perittävä summa. Oikeusasiamiehen aloitettua yksinkertaistetun menettelyn tapauksessa **2879/2008/BU** komissio suostui peruuttamaan koroista koostuvan alle 200 EUR perintämääräyksen.

Vuonna 2008 oikeusasiamies sai päätökseen yhdeksän tapausta, jotka liittyivät komission ulkosuhteiden pääosaston (RELEX) toimintaan. Näistä tapauksista kolme koski komission edustustoille suunnattuun *Junior Experts* -ohjelmaan liittyviä lukuisia ongelmia. Ongelmat liittyivät valintamenettelyyn³⁵, työhönnottoon ja työoloihin³⁶ ja elinolo- ja korvauksen mukautuksiin³⁷. Oikeusasiamies sai päätökseen lisäksi useita tapauksia, jotka koskivat paikallisten toimihenkilöiden palkkaluokituspäätöksiä³⁸, EU:n rahoittamassa hankkeessa toimivien konsulttien erottamista³⁹, Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston (EPSO) järjestämiin kilpailuihin osallistuville paikallisille toimihenkilöille suunnattujen erityisjärjestelyjen toteuttamatta jättämisestä⁴⁰ ja komission edustustojen tietotekniikkapäälliköiden työhönottomenettelyjä⁴¹. Tutkimusten tulokset ovat varsin erilaisia, mutta oikeusasiamiehelle esitettyjen kantelujen suhteellisen suuri määrä antaa ymmärtää, että henkilöstöhallinnossa on vielä parantamisen varaa tällä komission varsin hajautetulla toiminnanalla.

34. Tapaus T-205/01, *Ronsse v. komissio*, Kok. 2002, s. II-1065.

35. Tapaus 3738/2006/(SAB)TS.

36. Tapaus 1054/2007/MHZ.

37. Tapaus 554/2006/(BM)FOR.

38. Tapaukset 1104/2005/ELB ja 2851/2005/PB.

39. Tapaus 1411/2006/JMA.

40. Tapaus 2507/2007/VIK.

41. Tapaus 887/2007/(BM)JMA.

Oikeusasiamies on tyytyväinen voidessaan todeta, että henkilöstöön liittyvien kantelujen alalla merkittävän monessa tapauksessa saatiin hallinnon aktiivisen suhtautumistavan ansiosta aikaan myönteinen lopputulos.

Oikeusasiamies on tyytyväinen voidessaan todeta, että henkilöstöön liittyvien kantelujen alalla merkittävän monessa tapauksessa saatiin hallinnon aktiivisen suhtautumistavan ansiosta aikaan myönteinen lopputulos.

myönteinen lopputulos. Tapauksessa **1918/2007/ELB**, joka liittyi kanteluun tuomioistuimen antamien kantelijan työuraan liittyvien tuomioiden täytäntöönpanossa ilmenneistä viivästyksistä, komissio sopi asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamiehen ehdottama sovintoratkaisu hyväksyttiin tapauksessa

693/2006/(BM)FOR, joka koski kiistaa kolmansille maille suunnatun humanitaarisen ruoka- ja yhteistyöavun alalla toimivalle virkamiehelle maksettavien asettautumiskorvausten määrästä. Oikeusasiamies sai päätökseen myös hautajaiskuluja koskevan tapauksen **2331/2007/RT** käsittelyn, kun asianomainen toimieliin sopi asian. Niin ikään tapauksessa **2465/2004/(TN)DK** saavutettiin myönteinen lopputulos, vaikka komissio oli aluksi kieltäytynyt hyväksymästä sovintoratkaisuehdotusta luovuttaa palkkaluokkapäätöstä vastustavalle virkamiehelle luokittelukomitean asiaa koskevassa päätöksenteossaan käyttämä lomake. Työhönottomenettelyn aikana toteutetuista lääkärintarkastuksista aiheutuneiden kustannusten korvaamista jättämistä koskevassa tapauksessa **3579/2006/TS** komissio suostui korvaamaan kulut oikeusasiamiehen tutkimuksen aikana. Oikeusasiamies esitti lisähuomautuksen komission yleisestä tavasta käsitellä kantelijan hakemus.

Vaikka komissio maksoi tapauksessa **2782/2006/(MHZ)RT** vahinkovakuutusetuuden, johon kantelijalla oli oikeus, oikeusasiamies päätti tapauksen esittämällä kaksi kriittistä huomautusta maksuun liittyneen viivästyksen sekä oikeusasiamiehen mielestä kantelijan epäkunnioittavan kohtelun vuoksi. Kahden muun tapauksen käsittely saatiin päätökseen, kun komission toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Tapaukset koskivat väliaikaisen toimihenkilön eläkeoikeuden siirtoa yhteisön järjestelmästä kansalliseen järjestelmään (**743/2007/(BM)MF**) ja virkamiehen työnimikkeen muuttamisesta (**2393/2007/RT**). Tulevan kehityksen varmistamiseksi oikeusasiamies esitti lisähuomautuksia. Vähemmän myönteinen lopputulos saavutettiin tapauksessa **1584/2006/OV**, jossa kilpailun läpäissyt ja varallaololuetteloon merkitty hakija osallistui lukuisiin työhaastatteluihin mutta häntä ei koskaan otettu palvelukseen. Kantelija esitti yksitoista väitettä sisällöllisistä ja menettelytapojen koskevista virheistä. Oikeusasiamies päätti tutkimuksensa esittämällä kaksi kriittistä huomautusta, jotka koskivat puutteita komission menettelytavassa käsitellä kantelijan hakemukset.

Oikeusasiamies sai päätökseen niin ikään neljä Euroopan parlamentin henkilöstöön liittyvää tapausta. Kolmessa tapauksessa oikeusasiamies ei havainnut hallinnollista epäkohtaa. Tapaukset koskivat (i) hakijoiden työhönottoa ja palkkaluokitusta ennen uusien henkilöstösääntöjen voimaantuloa käynnistetyn avoimen kilpailun jälkeen⁴² (ii) freelance-tulkin työhönottoa⁴³ ja (iii) ansiopisteitä keränneen virkamiehen ylentämättä jättämistä⁴⁴. Niin ikään kantelijan ansioiden vertailevan arvion tekemättä jättämistä koskevassa tapauksessa (**3051/2005/(PB)WP**) oikeusasiamies totesi, että tapauksessa oli hallinnollinen epäkohta, ja kun parlamentti ei pannut oikeusasiamiehen suositusten mukaisesti täytäntöön, oikeusasiamies päätti tapauksen esittämällä kriittisen huomautuksen.

Vuonna 2008 tehtiin yksi päätös neuvostoa koskevassa henkilöstöön liittyvässä tapauksessa.

→→→ Tämän vuoden mallitapauksiin kuuluvassa tapauksessa **1162/2007/FOR** neuvosto suostui suorittamaan vapaaehtoisesti 1 000 EUR maksun hyvityksenä kantelijalle aiheutuneesta harmista ja stressistä. Neuvosto oli aluksi tarjonnut kantelijalle vuoden sopimusta, mutta muuttanut ehtoja huomattuaan, että kantelija täyttäisi sopimuksen voimassaoloaikana 65 vuotta. Oikeusasiamies ei havainnut tapauksessa kuitenkaan kantelijan väitteeseen ikäsyrrinnästä liittyvää hallinnollista epäkohtaa (seuraavassa kohdassa tapaus **185/2005/ELB** ikäsyrrinnästä komissiossa). ←←←

Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa vastaan esitetty tapaus **1473/2006(SAB)TS** koski unkarilaista kääntäjää, joka pyysi saada nähtäväksi toimielimen häirintää käsittelevän paneelin kertomuksen omasta tapauksestaan sekä tiedot Euroopan talous- ja sosiaalikomitean asiassa toteutta-

42. Tapaus 3770/2006/JF.

43. Tapaus 2485/2006/MF.

44. Tapaus 1586/2007/(MHZ)RT.

mista jatkotoimista. Hän kanteli myös hallinnollisista virheistä ja esitti väitteitä antisemitismiin liittyvistä vakavista syrjintäongelmista. Kun oikeusasiamies käynnisti tutkimuksensa, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea luovutti kantelijalle kertomuksen ja tiedot jatkotoimista. Oikeusasiamies kritisoi komiteaa sen viivytteystä.

Oikeusasiamies sai päätökseen myös joitakin yhteisön virastojen henkilöstötapauksiin liittyviä tutkimuksia. Tapauksessa **524/2005/BB** Euroopan lääkevirasto maksoi taloudellisen korvauksen, kun oikeusasiamies oli havainnut, ettei virasto ollut antanut kantelijalle tarkkoja, selkeitä ja asianmukaisia tietoja uudesta henkilöstösäännöstöstä johtuvasta sopimustilanteestaan. Hakijan matkakustannusten korvaamista koskevassa tapauksessa **2209/2007/VIK** Euroopan unionin perusoikeusvirasto sopi ongelman oikeusasiamiehen tutkimuksen aikana. Samoin henkistä häirintää ja vallan väärinkäyttöä koskevassa tapauksessa **2467/2007/MF** Euroopan rautatievirasto ratkaisi ongelman tehokkaasti. Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskusta koskeva tapaus **1180/2006/ID** liittyi sopimuksen päättämiseen ja toimihenkilön siirtoon toisiin tehtäviin. Oikeusasiamies havaitsi hallinnollisen epäkohdan, koska virasto ei ollut perustellut päätöstään. Oikeusasiamies päätti tapauksen käsittelyn esittämällä kriittisen huomautuksen.

■ Kilpailut ja valintamenettelyt

Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston (EPSO) perustamisesta lähtien suurin osa oikeusasiamiehen avoimia kilpailuja ja muita valintamenettelyjä koskevista tutkimuksista kohdistuu tähän

Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston (EPSO) perustamisesta lähtien suurin osa oikeusasiamiehen avoimia kilpailuja ja muita valintamenettelyjä koskevista tutkimuksista kohdistuu tähän suhteellisen uuteen yhteisön elimeen.

suhteellisen uuteen yhteisön elimeen. Ottaen huomioon EPSO:n selkeät mahdollisuudet toimia merkittävänä ja etuoikeutettuna yhteyspisteenä suurelle määrälle EU:n kansalaisia, on erityisen tärkeää, että toimisto kehittää kansalaisiin kohdistettavaa palvelukulttuuriaan ja toimii valintamenettelyissään ja yleisessä toiminnassaan avoimesti.

Vaikka oikeusasiamies on tutkimustensa ansiosta tietoinen väistämättömästä jännitteestä, joka syntyy tarpeesta varmistaa, ettei valintalautakuntia häiritä tai painosteta aiheettomasti, sekä yhtä tärkeästä tarpeesta varmistaa valintalautakuntien toiminnan avoimuus ja luotettavuus, oikeusasiamies on vakuuttunut, että nämä asiakohdat voidaan sovittaa yhteen, ja saa tässä tukea yhteisön tuomioistuinten asiakysmyksen käsittelyn yhteydessä hiljattain omaksumasta oikeuskäytännöstä⁴⁵. Moni jäljessä olevista esimerkeistä kuvastaa EPSO:n erittäin myönteistä tapaa suhtautua näiden asiakohtien yhteensovittamistarpeeseen.

Oikeusasiamies käynnisti vuonna 2005 oma-aloitteisen tutkimuksen (**OI/5/2005/PB**) EPSO:n mahdollisuudesta antaa tietoja valintamenettelyissään sovellettavista arviointiperusteista ja yksittäisistä pistemääristä. Vuonna 2008 oikeusasiamies laati suositusluonnoksen ja kehotti EPSO:a antamaan hakijoille näiden pyynnöstä tietoja valintalautakuntien kirjallisissa ja suullisissa kokeissa soveltamista mahdollisista arviointiperusteista sekä mahdollisen arvion hakijan suorituksen yksittäisistä pistemääristä. EPSO:n myönteinen vastaus on merkittävä edistysaskel valintamenettelyjen avoimuudessa ja omiaan vahvistamaan kansalaisten luottamusta EPSO:n työhön. Yksittäisiin kanteluihin liittyvänä EPSO vastasi myönteisesti oikeusasiamiehen tapauksessa **1000/2006/TN** antamaan suositusluonnokseen ja oli samaa mieltä, että hakijalle pitää ilmoittaa hänen suullisessa kokeessa saamansa pistemäärä. Tapauksessa **50/2007/DK** oikeusasiamies totesi, ettei siinä, ettei EPSO ilmoittanut hakijalle tämän suullisesta kokeesta saamaa pistemäärää, ollut hallinnollista epäkohtaa, koska valintalautakunta ei ollut laatinut asiakirjaa tai antanut tietoja hakijoiden pistemääristä. Oikeusasiamies muistutti kuitenkin EPSO:lle edellä mainitussa oma-aloitteisessa tutkimuksessa antamastaan suositusluonnoksesta, ja teki näin useassa vuonna 2008 päätökseen saadussa tapauksessa⁴⁶. Useissa muissa tapauksissa oikeusasiamies totesi, että EPSO:n hakijoille toimittamissa arviointilomakkeissa

45. Asia F-74/07, *Meierhofer v. komissio*, tuomio 14. lokakuuta 2008, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

46. Tapaukset 801/2007/ELB, 1312/2007/IP ja OI/8/2006/BU.

annetuista tiedoista kävi selkeästi ilmi, miksi hakija ei ollut läpäissyt joitain tiettyjä kokeita⁴⁷. Oikeusasiamies päätti tapausten käsittelyn, koska niissä ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

Oikeusasiamies käynnisti myös toisen EPSO:n toimintaan liittyvää ongelmaa koskevan oma-aloitteen tutkimuksen (**OI/4/2007/(ID)MHZ**). Tutkimus koskee hakijoiden, jotka eivät ole läpäisseet tietokonepohjaista testiä, oikeutta saada tietoja testin kysymyksistä ja antamistaan vastauksista. EPSO kieltäytyy antamasta näitä tietoja muun muassa siitä syystä, että kysymyksiä koskevien tietojen antaminen merkitsisi sitä, ettei kysymyksiä voisi enää käyttää tulevissa kilpailuissa. Saatuaan menettelystä useita yksittäisiä kanteluita ja todettuaan, että kyseessä on hallinnollinen epäkohta⁴⁸, oikeusasiamies käynnisti oman tutkimuksensa. Aiheesta on esitetty tämän jälkeen useita kanteluita. Oikeusasiamies on vakuuttanut kantelijoille, että heille ilmoitetaan oma-aloitteen tutkimuksen tuloksista ja että he voivat seurata tutkimuksen edistymistä oikeusasiamiehen verkkosivustolla⁴⁹.

Toinen oikeusasiamiehelle esitetty EPSO:n valintamenettelyä koskeva tapaus tyyppi koskee testeihin liittyviä aineellisia ongelmia, joista katsotaan aiheutuvan haittaa hakijoille. Kuvaavia esimerkkejä tällaisista tapauksista ovat virheellisten kysymysten tunnistaminen testissä, joka on mitätöitävä ja jonka vuoksi hakijat hukkaavat aikaa⁵⁰, joidenkin hakijoiden tiettyssä koehuoneessa aiheuttama melu ja häiriöt⁵¹, vasenkätisten hakijoiden epätasa-arvoiset olot tietokonepohjaisessa testissä⁵² ja virheellinen oikolukutoiminto vammaisen hakijan käyttämässä tietokoneessa⁵³. Joissakin tapauksissa EPSO pyysi virhettään anteeksi tai aikoi korjata ongelman, jos se oli mahdollista.

Runsaasti kanteluita on esitetty myös valintalautakuntien tekemistä päätöksistä siitä, mitkä tutkintotodistukset antavat oikeuden osallistua tiettyyn kilpailuun. Aiheesta esitettyjen kanteluiden suuri määrä antaa ymmärtää, että EPSO voisi laatia tarkempia kilpailuilmoituksia, joissa määritetään tutkintotodistukset, jotka antavat edellytetyt ominaisuudet. Kantelujen ja valintalautakunnille esitettyjen päätösten uudelleentarkastelua koskevien pyyntöjen välttämiseksi EPSO voisi selvittää myös paremmin, miten hakijat voivat todistaa työkokemuksensa⁵⁴. Tässä kohtaa on korostettava yhtä yksittäistä kantelua. Tapauksessa **2826/2004/PB** oikeusasiamies totesi, että valintalautakunta oli sulkenut hakijan englanninkielisiä sihteerejä koskevasta kilpailusta virheellisesti, koska hakijan tutkintotodistus ei oikeuttanut yliopisto-opintoihin. Pitkän tutkimuksen päätteeksi EPSO ei edelleenkään halunnut myöntää virhettään, vaikka toimivaltainen kansallinen viranomainen oli tällä välin vahvistanut kirjallisesti, että valintalautakunnan päätös oli oleellisesti virheellinen, ja vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien oli mitätöinyt vastaavia saman valintalautakunnan antamia virheellisiä päätöksiä. EPSO:n ensimmäinen reaktio oli, että se panisi täytäntöön tuomioistuimen vain niissä tapauksissa antamat tuomiot, joissa hakija oli vienyt asian tuomioistuimeen. Oikeusasiamies vaati, että kantelijan tilanne oli korjattava samalla tavalla, ja lopulta EPSO suostui.

Lisäksi on syytä mainita kaksi muuta EPSO:a koskevaa tapausta. Toinen liittyy väitettyyn tiettyjen kielten käyttämiseen kilpailuissa perustuvaan syrjintään (tapaus **3147/2006/IP**) ja toinen väitettyyn valintalautakunnan jäsenen puolueellisuuteen, sillä hän oli aiemmin toiminut kouluttajana EPSO:n järjestämiin testeihin valmentavalla kurssilla, jolle hakija oli osallistunut (tapaus **688/2008/RT**).

Vaikka suurin osa työhönottoa koskevistä kanteluista kohdistuu EPSO:hon, oikeusasiamiehelle esitetään silloin tällöin kanteluita muista toimielimistä tai laitoksista, etenkin vasta perustetuista virastoista, jotka ovat vasta vakiinnuttamassa valintamenettelyjään. Oikeusasiamies haluaa korostaa, että virastot suhtautuvat yleensä myönteisesti hänen tutkimuksiinsa ja suosituksiinsa. Esimerkiksi tapaus **1678/2005/(ID)MF** koski useita Euroopan lääkeviraston järjestämiä valintamenettelyitä. Analysoituaan tarkasti esitetyt todisteet oikeusasiamies vahvisti, että kyseessä oli hallin-

47. Tapaukset 2589/2006/BU ja 2900/2006/BU.

48. Tapaus 370/2007/MHZ.

49. Tapaukset 3492/2006/(WP) BEH, 1312/2007/IP, 7/2007/PB ja 801/2007/ELB.

50. Tapaukset 7/2007/PB ja 1850/2006/IP.

51. Tapaus 2214/2006/IP.

52. Tapaus 1848/2007/(WP)BEH.

53. Tapaus 2596/2007/RT.

54. Tapaukset 2189/2007/RT, 1500/2007/VIK, 1641/2007/VIK ja 3224/2006/(SAB)TS.

nollinen epäkohta, ja kehotti Euroopan lääkevirastoa pyytämään anteeksi ja maksamaan kantelijalle 1 000 EUR korvauksena henkisistä vahingoista. Euroopan lääkevirasto suostui ja ilmoitti oikeusasiamiehelle ottavansa tämän huomiot ja päätelmät huomioon tulevissa valintamenettelyissä. Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskusta (ECDC) koskevassa tapauksessa **1332/2007/(BM)MF** oikeusasiamies oli tyytyväinen viraston päätökseen hyväksyä oma hyvän hallintotavan säännöstö sekä viraston sitoumukseen noudattaa hyvän hallintotavan periaatteita. Tapauksen asiakysymyksestä oikeusasiamies totesi, että ECDC oli antanut perustellun selityksen, joka oli sekä riittävä että johdonmukainen, päätökselleen hylätä kantelijan hakemus.

→→→ Yksi kantelija esitti oikeusasiamiehelle kantelun Euroopan lentoturvallisuusviraston (EASA) järjestämästä valintamenettelystä. EASA reagoi oikeusasiamiehen tutkimukseen erittäin myönteisesti. Tapauksessa **893/2006/BU**, joka on jälleen yksi vuoden 2008 mallitapaus, EASA pahoitteli valintamenettelyssä tekemäänsä virhettä ja suostui lisäksi antamaan kantelijalle tämän pyytämät tiedot ja sitoutui toimimaan näin jatkossakin. ←←←

Kahdessa rinnakkaisessa tapauksessa, joista toinen kohdistui Euroopan parlamenttiin (**186/2005/ELB**) ja toinen komissioon (**185/2005/ELB**), päädyttiin erilaisiin lopputuloksiin. Parlamentti hyväksyi oikeusasiamiehen suositusluonnoksen, mutta komissio ei. Tapaukset liittyvät ikään perustuvaan syrjintään ja etenkin päätökseen olla ottamatta palvelukseen yli 65-vuotiaita ylimääräisiä konferenssitulkkeja eli tiettyjä konferensseja ja kokouksia varten palvelukseen otettuja freelancetulkkeja. Kantelija oli toiminut näissä toimielimissä ylimääräisenä konferenssitulkkinä yli 35 vuoden ajan, mutta ei saanut enää työtarjouksia täytettyään 65 vuotta. Oikeusasiamiehen mielestä komissio ei perustellut asianmukaisesti, miksi se kohteli yli 65-vuotiaita ylimääräisiä konferenssitulkkeja eri tavalla kuin muita. Tapauksessa tuli esiin tärkeä periaatekysymys, joten oikeusasiamies esitti parlamentille erityiskertomuksen. Tämä oli ainoa oikeusasiamiehen vuonna 2008 esittämä erityiskertomus.

■ Institutionaaliset, poliittiset ja muut asiat

Tässä viimeisessä luokassa tarkastellaan toimielimistä tehtyjä erilaisia kanteluja, jotka koskevat toimielimien politiikantekoa tai toimivuutta yleensä.

Tapauksessa **284/2006/PB** tanskalainen kantelija esitti kantelun digitaalisten ajopiirtureiden käyttöönottoa ajoneuvoissa koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanosta. Tarkemmin ottaen kantelija väitti, ettei komissiolla ollut laillista toimivaltaa lykätä kyseisten ajopiirtureiden pakollista asentamista kaikkiin ajoneuvoihin. Oikeusasiamiehen mielestä väite oli perusteltu ja hän esitti kriittisen huomautuksen.

Tapaus **2487/2006/DK** koski kantelijaa, joka katsoi, että häneltä oli virheellisesti kielletty pääsy komission rakennuksiin. Oikeusasiamies havaitsi, ettei kantelijan pääsyä rakennuksiin ollut kielletty, vaan pääsyyllä oli asetettu tietyt ehdot. Oikeusasiamies totesi, että komission päätös perustui sen toimivaltaan säännellä kohtuuden rajoissa pääsyä yhteisön tiloihin. Tapauksessa **2819/2005/BU** oikeusasiamies kritisoi Euroopan parlamenttia siitä, miten sen turvallisuuspalvelu oli kohdellut kantelijaa, joka oli Euroopan parlamentin jäsenen entinen avustaja, kun kyseinen jäsen oli päättänyt päättää kantelijan sopimuksen. Oikeusasiamies katsoi, että kohtelu rikkoi suhteellisuusperiaatetta, ja esitti suositusluonnoksen. Parlamentti kieltäytyi pyytämästä kantelijalta anteeksi ja tarjoamasta korvausta, kuten oikeusasiamies oli ehdottanut.

Tapaus **2235/2005/(TN)TS** koski väitteitä, joiden mukaisesti komissio oli valvonut puutteellisesti yksittäisten asiantuntijoiden eläkevakuutusjärjestelmää ja hoitanut huonosti uuden vakuuttajan löytämiseksi käynnistetyn tarjouspyyntömenettelyn. Oikeusasiamies totesi, ettei komissio ollut ylittänyt harkintakykynsä rajoja kyseessä olevalla alalla tai toiminut ilmeisen kohtuuttomasti.

Vaikka Eurooppa-koulut eivät olekaan yhteisön toimielin, oikeusasiamies on suorittanut joitakin tutkimuksia, jotka koskevat Eurooppa-koulujen yleistä toimintakehystä. Nämä tutkimukset on kohdistettu komissioon, jolla on edustaja koulujen hallintoneuvostossa ja joka vastaa lisäksi koulujen toimintabudjetin merkittävästä osuudesta. Vuonna 2008 oikeusasiamies sai päätökseen joitakin

tutkimuksia, jotka koskivat komission roolia Eurooppa-koulujen toiminnassa. Tapaus **262/2006/OV** koski säännöistä johtuvaa väitettyä syrjintää. Sääntöjen mukaan koulujen opettajien komennuksen enimmäiskesto on yhdeksän vuotta. Tapaus **2153/2004/MF** koski koulujen johtokunnan kahta päätöstä nostaa lukukausimaksua. Kantelija esitti väitöksen oikeuden epäämisestä, koska vanhempien yhdistykseltä oli evätty oikeus valittaa päätöksistä valituslautakuntaan. Vastauksena oikeusasiamiehen esittämiin huomioihin komissio aikoi pyytää yhdessä tulevista johtokunnan kokouksista pääsihteeriltä koulujen yleissääntöjen muuttamista siten, että tämänkaltaisista päätöksistä valittaminen sallittaisiin.

Oikeusasiamies kritisoi komissiota tapauksessa **101/2004/GG**, joka koski Karlsruheessa sijaitsevan transuraanien tutkimuslaitoksen (*Institute for Transuranium Elements, ITU*) entisen tutkimusassistentin komissiolle esittämää pyyntöä tutkia useita turvallisuussääntöjen rikkomuksia komission alaisuuteen kuuluvassa tutkimuslaitoksessa. Yksi erityisen vakava välikohtaus koski radioaktiivisen materiaalin väitetyksi tietoisesti laitonta vientiä Yhdysvalloissa sijaitsevaan laboratorioon vuonna 1997. Saksan viranomaiset tutkivat kantelijan väitteet ja komissio ryhtyi toimenpiteisiin paikataksaan tiettyjä puutteita ja estääkseen vastaavanlaisten ongelmien syntyminen jatkossa. Oikeusasiamies katsoi kuitenkin, ettei komissio ollut osoittanut, että se oli tutkinut asianmukaisesti kaikki kantelijan väitteet ja etenkin edellä mainitun välikohtauksen. Vaikka oikeusasiamies hyväksyi, että Yhdysvalloissa toimivan vastaanottavan tutkimuslaitoksen kieltäytyttyä antamasta asiasta tietoja ei ollut mahdollista arvioida, oliko radioaktiivista materiaalia todella viety Yhdysvaltoihin laittomasti, oikeusasiamies kritisoi sitä, ettei komissio ollut ottanut huomioon ja tutkinut asianmukaisesti kaikkia jäljellä olevia, asian kannalta merkittäviä seikkoja.

3.6 Siirrot ja neuvonta

Jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, oikeusasiamies pyrkii neuvomaan kantelijalle toisen elimen, joka on toimivaltainen käsittelemään kantelun, etenkin jos tapauksessa on kyse yhteisön oikeudesta.

Jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, oikeusasiamies pyrkii neuvomaan kantelijalle toisen elimen, joka on toimivaltainen käsittelemään kantelun, etenkin jos tapauksessa on kyse yhteisön oikeudesta.

oikeudesta. Oikeusasiamies siirtää kantelun mahdollisuuksien mukaan toiselle toimivaltaiselle elimelle kantelijan ennalta antamalla suostumuksella, mikäli kantelu vaikuttaa perustellulta.

Oikeusasiamiehen toimivallan ulkopuolelle jäävissä kanteluissa on usein kyse yhteisön oikeuden väitetyistä rikkomisista jäsenval-

tioissa. Usein tällaiset tapaukset soveltuvat jonkin muun Euroopan oikeusasiamiesten verkoston jäsenen käsiteltäväksi. Euroopan oikeusasiamies tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioissa toimivien

Euroopan oikeusasiamies tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioissa toimivien kansallisten ja alueellisten kollegoidensa kanssa Euroopan oikeusasiamiesten verkoston välityksellä.

kansallisten ja alueellisten kollegoidensa kanssa Euroopan oikeusasiamiesten verkoston välityksellä (katso jäljempänä luku 4.2). Verkoston yhtenä tehtävänä on helpottaa kantelujen nopeaa siirtämistä toimivaltaiselle kansalliselle tai alueelliselle oikeusasiamiehelle tai

vastaavalle elimelle. Myös Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta on verkoston täysjäsen.

Joissakin tapauksissa oikeusasiamies voi katsoa perustelluksi siirtää kantelu komissiolle tai SOLVIT-verkostolle. Se on komission perustama ongelmanratkaisuverkosto, joka auttaa kansalaisia näiden ongelmissa käyttäen oikeuksiaan unionin sisämarkkinoilla. Ennen kuin kantelu siirretään tai kantelijaa neuvotaan, oikeusasiamiehen toimisto varmistaa, että tilanteessa annetaan parhaat mahdolliset neuvot.

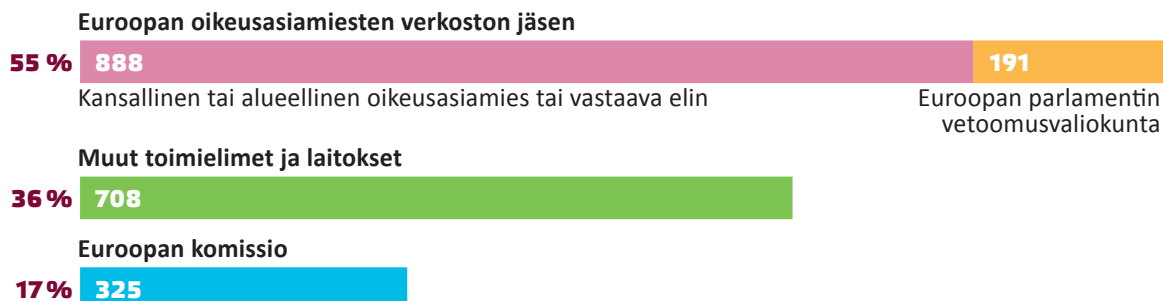
Vuonna 2008 tutkituista tapauksista 70 prosentissa annettiin neuvoja tai tapaus siirrettiin. Kuva 3.12 osoittaa, että 1 079 tapauksessa kantelu siirrettiin Euroopan oikeusasiamiesten verkoston jäsenelle tai kantelijaa neuvottiin ottamaan yhteyttä verkoston jäseneseen (888 tapausta siirrettiin kansalliselle tai alueelliselle oikeusasiamiehelle ja 191 tapausta Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnalle). Niin ikään 325:tä kantelijaa neuvottiin kääntymään Euroopan komission⁵⁵ puoleen ja

55. Lukuun sisältyy joitakin tapauksia, joissa komissiota vastaan tehtyä kantelua ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska tarvittavia hallinnollisia valitusteitä ei ollut käytetty ennen kantelun tekemistä oikeusasiamiehelle.

708 tapauksessa muiden toimielinten tai laitosten, kuten SOLVIT-verkoston, erikoistuneiden oikeusasiamiesten tai jäsenvaltioiden kanteluja käsittelevän elimen puoleen.

Luvun lopussa käsitellään esimerkkejä tapauksista, jotka siirrettiin tai joissa annettiin neuvoja.

Kuva 3.12: Toisille toimielimille ja elimille siirretyt kantelut Kantelijaa neuvottu kääntymään toisen toimielimen tai elimen puoleen

HUOMAUTUS 1 Tähän lukuun kuuluu 158 vuoden 2007 lopulla rekisteröityä kantelua, jotka käsiteltiin vuonna 2008, ja luvusta puuttuvat 220 vuoden 2008 lopulla rekisteröityä kantelua, joiden jatkotoimenpiteistä ei ollut vuoden lopussa vielä päätetty.

HUOMAUTUS 2 Joissain tapauksissa kantelijalle annettiin useampia neuvoja. Tämän vuoksi prosenttiluku on yli 100.

Euroopan oikeusasiamiesten verkostolle kuuluvat kantelut

Ranskan kansalainen esitti Ranskan alueellista sairausvakuutuslaitosta vastaan kantelun eläkemaksuvaatimukseen liittyvistä ongelmistaan. Euroopan oikeusasiamies otti yhteyttä ranskalaiseen kollegaansa varmistaakseen, että tämä voisi käsitellä asian. Tämän jälkeen oikeusasiamies otti yhteyttä kantelijaan, joka suostui siihen, että hänen kantelunsa siirretäisiin Ranskan oikeusasia miehen käsiteltäväksi. Ranskan oikeusasiamies tutki kantelun ja vahvisti, että kantelijan eläkemaksut maksettaisiin hänelle takautuvasti.

1617/2008/CHM ■

Bulgarian kansalaiset esittivät Euroopan oikeusasia miehelle kanteluja bulgarialaisista energiayhtiöistä (kaukolämmön ja lämpimän veden toimittajia). Kantelijat väittivät, ettei energian loppukäytön tehokkuutta ja energiapalveluja koskevaa yhteisön lainsäädäntöä ollut siirretty asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä, joten oikeusasiamies neuvoi heitä harkitsemaan rikkomuskantelun esittämistä komissiolle ja ilmoitti asiasta komissiolle.

Bulgarian oikeusasia miehelle oli tehty satoja samankaltaisia kanteluja, joiden aihe vaihteli kuluttajanoikeuksien loukkaamisesta yksittäisten laskujen laskemiseen. Koska kyseessä olevat energiayhtiöt kuuluvat Bulgarian oikeusasia miehen toimialaan, hän tutki kantelut ja esitti hallitukselle, valtion erityisviranomaisille ja paikallishallinnolle ja yleishyödyllisille yhtiöille kertomuksen suosituksineen. Tämän jälkeen Bulgarian oikeusasia mies ilmoitti Euroopan oikeusasia miehelle alalla tapahtuneesta kehityksestä ja erityisesti energiatehokkuutta koskevaan Bulgarian lainsäädäntöön tehdyistä muutoksista.

2349/2008/VIK ja vastaavat tapaukset ■

Espanjan kansalainen esitti Euroopan oikeusasia miehelle poliittisen puolueen puolesta kantelun, jossa Espanjan kansallisten ja alueellisten viranomaisten väitettiin loukanneen perusoikeuksia. Kantelija väitti, etteivät Espanjan viranomaiset olleet toteuttaneet kaikkia tarpeellisia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tietyillä Espanjan alueilla, joilla puhutaan omia alueellisia kieliä, asuvat kansalaiset voisivat käyttää etenkin espanjan kielen käyttöön kouluissa ja yliopistoissa liittyviä oikeuksiaan ja että terroristijärjestö ETA ei aiheuttaisi kansalaisissa uhattuna olemisen tunnetta. Euroopan oikeusasia mies siirsi tapauksen Espanjan oikeusasia miehelle, joka käynnisti tarvittavat tutkimukset väitteiden käsittelemiseksi.

Kantelija väitti edelleen, ettei Euroopan komissio ollut ryhtynyt toimiin Espanjan viranomaisia vastaan edellä mainittujen oikeuksien ja vapauksien noudattamisen varmistamiseksi. Koska kantelija ei ollut vielä ottanut yhteyttä komissioon, Euroopan oikeusasiamies kehotti kantelijaa esittämään kantelun komissiolle.

3009/2007/SMG ■

Unkarissa asuva henkilö kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle. Kantelija maksaa elatusapua Ranskassa asuvalle entiselle vaimolleen. Kantelu koski sitä, ettei elatusapua voi Unkarissa vähentää hänen verotettavasta tulostaan. Kantelijan mukaan elatusapu olisi verovähennyskelpoinen, jos hän asuisi Ranskassa. Kantelijan mielestä EU:n pitäisi ryhtyä asiassa toimiin.

Oikeusasiamies siirsi kantelun Euroopan parlamentille, joka käsitteli sen vetoomuksena. Vetoomusvaliokunta alkoi käsitellä vetoomusta ja pyysi Euroopan komissiota tekemään alustavan tutkimuksen ongelman eri näkökulmista.

2592/2007/LR ■

Euroopan komissiolle siirretyt kantelut

Andalusian (Espanja) alueellinen oikeusasiamies toimitti Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun, joka koski kahden aluksen törmäämisestä Cadizin rannikon läheisyydessä Gibraltarin alueella aiheutunutta öljyvuotoa. Kantelijan mukaan öljyvuodon vaikutukset lähialueeseen olivat vakavat, eivätkä asiasta vastaavat viranomaiset olleet ryhtyneet asianmukaisiin toimiin. Kantelijan mielestä tilanne rikkoi erityisesti ympäristövastuusta annettua yhteisön lainsäädäntöä.

Koska jäsenvaltio oli mahdollisesti rikkonut yhteisön lainsäädäntöä, Euroopan oikeusasiamies siirsi tapauksen komissiolle. Tämä ilmoitti Euroopan oikeusasiamiehelle kirjoittaneensa Andalusian oikeusasiamiehelle ja kertoneensa tälle, että Gibraltarin viranomaiset eivät olleet vielä siirtäneet asiassa sovellettavaa direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöä ja että komissio seurasi tapauksen tätä näkökohtaa rikkomusmenettelyssä. Öljyvuotoa koskevasta ongelmasta komissio totesi pyytäneensä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta lisätietoja kuljetetun materiaalin luonteesta sekä siitä, olivatko Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset täyttäneet yhteisön lainsäädännöstä johtuvat velvollisuutensa. Komissio aikoi ilmoittaa Andalusian oikeusviranomaiselle tutkimuksensa käsittelyn etenemisestä.

2017/2008/JMA ■

Kaksi EU:n kansalaisten puolisoa esitti Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun ongelmista, jotka liittyivät toiseen jäsenvaltioon matkustamisessa edellytetyn viisumin hankintaan. Ensimmäisessä tapauksessa Romanian kansalaisen kanssa naimisissa oleva Nigerian kansalainen tarvitsi viisumin matkustaakseen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Toisessa tapauksessa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisen kanssa naimisissa oleva Thaimaan kansalainen tarvitsi viisumin matkustaakseen Espanjaan. Molemmissa tapauksissa on mahdollisesti rikottu Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella koskevaa yhteisön lainsäädäntöä. Oikeusasiamies siirsi tapauksen komissiolle.

Komissio antoi molemmissa tapauksissa hyödyllisen selvityksen. Etenkin toisen tapauksen osalta komissio totesi Espanjan siirtäneen asiassa sovellettavan direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä mahdollisesti virheellisesti. Komissio kertoi kantelijalle, että tämän tapauksen yksityiskohdat otettaisiin huomioon komission tutkiessa yleisesti kansallisen lainsäädännön yhdenmukaisuuden direktiivin kanssa. Lisäksi komissio kehotti kante-

lijaa esittämään kantelunsa Yhdistyneen kuningaskunnan SOLVIT-verkostolle tai esittämään virallisen kantelun komissiolle, jos ongelma ei ratkeaisi.

2709/2008/EC ja 2733/2008/EC ■

SOLVIT-verkostolle siirretty kantelu

Yksityishenkilö esitti Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun väittäen, ettei Kyproksen virkamiestoimikunta ollut ottanut huomioon hänen työskentelyvuosiaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa laskeessaan hänen eläke-etuutensa määrää, koska Kypros ei työskentelyvuosien aikaan ollut vielä EU:n jäsenvaltio. Kantelija katsoi tulleen syrjityksi, koska saadakseen täyden eläkkeen hänen pitäisi työskennellä pitempään kuin muiden virkamiesten.

Kantelu siirrettiin SOLVIT-verkostolle, joka otti yhteyttä Kyproksen työ- ja sosiaaliturvaministeriöön. Ministeriö vahvisti, ettei kantelijan Yhdistyneessä kuningaskunnassa suoritettun työskentelyjakson tunnustamisessa pitäisi olla mitään ongelmaa. Yhteydenpidossa SOLVIT-verkoston kanssa kantelija kertoi myöhemmin esittäneensä kantelunsa julkisen palvelun komissiota vastaan, koska se ei ollut tunnustanut hänen Yhdistyneessä kuningaskunnassa suorittamaansa työskentelyjaksoa virkaylennyksen yhteydessä, ja vieneensä tapauksensa kansalliseen tuomioistuimeen, jolloin SOLVIT-verkostosta kerrottiin kantelijalle, ettei se voinut käsitellä hänen kanteluaan.

796/2008/TIS ■

Suhteet
toimielimiin,
oikeusasiamiehiin
ja muihin
sidosryhmiin

HUOMATTAVA osa Euroopan oikeusasiamiehen ajasta menee tapaamisiin, joissa hän esittelee työtään hallinnollisten epäkohtien estämiseksi ja avoimuuden ja hyvän hallinnon edistämiseksi. Tässä luvussa kerrotaan, kuinka oikeusasiamies on vuoden aikana rakentanut suhteita EU:n toimielimiin ja laitoksiin, kollegoihinsa ja muihin sidosryhmiin.

4.1 Suhteet EU:n toimielimiin ja laitoksiin

Rakentavien suhteiden luominen EU:n toimielimiin ja laitoksiin on Euroopan oikeusasiamiehelle erittäin tärkeää, jotta kantelujen käsittelyssä päästäisiin parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Oikeusasiamies

Rakentavien suhteiden luominen EU:n toimielimiin ja laitoksiin on Euroopan oikeusasiamiehelle erittäin tärkeää, jotta kantelujen käsittelyssä päästäisiin parhaaseen mahdolliseen tulokseen.

keskustelee säännöllisesti toimielinten jäsenten ja virkamiesten kanssa siitä, miten EU:n hallinnon laatua voitaisiin parantaa. Seuraavassa kerrotaan tarkemmin oikeusasiamiehen toiminnasta tällä alueella.

■ Euroopan parlamentti

Euroopan parlamentti valitsee oikeusasiamiehen, ja oikeusasiamies on vastuullinen sille. Velvollisuudestaan hän huolehtii pääosin tämän parlamentille esitettävän vuosikertomuksen sekä erilaisten erityiskertomusten muodossa. Oikeusasiamiehellä on erinomaiset yhteistyösuhteet parlamentin vetoomusvaliokuntaan, joka vastaa parlamentin suhteista oikeusasiamieheen ja laatii mietinnön hänen vuosikertomuksestaan. Valiokunnan pyynnöstä oikeusasiamiestä edusti yksi hänen henkilöjensä jäsen valiokunnan kaikissa kokouksissa vuonna 2008.

Euroopan parlamentti valitsee oikeusasiamiehen, joka on vastuussa parlamentille pääasiassa esitettävän vuosikertomuksen muodossa. Kuvassa oikeusasiamies esittelee vuosikertomuksen 2007 Euroopan parlamentin puhemiehelle Hans-Gert PÖTTERINGILLE Strasbourgissa 12. maaliskuuta 2008.

Oikeusasiamies esitteli vuosikertomuksen 2007 Euroopan parlamentin puhemiehelle Hans-Gert PÖTTERINGILLE 12. maaliskuuta 2008. Seuraavana päivänä hän toimitti sen parlamentin vetoomusvaliokunnan puheenjohtajalle Marcín LIBICKILLE ja esitteli sen itse valiokunnalle 19. toukokuuta 2008. Euroopan parlamentin jäsen Dushana ZDRAVKOVA laati vetoomusvaliokunnan mietinnön oikeusasiamiehen toiminnasta vuonna 2007. Mietintöön perustuva päätöslauselma hyväksyttiin parlamentin täysistunnossa 23. lokakuuta 2007 äänin 465 puolesta ja 1 vastaan. Päätöslauselmassaan parlamentti totesi olevansa tyytyväinen oikeusasiamiehen toimintaan, oikeusasiamiehen ja toimielinten väliin rakentavaan yhteistyöhön sekä oikeusasiamiehen julkisuuskuvaan.

Oikeusasiamiehen ja parlamentin suhteisiin vuonna 2008 vaikutti merkittävästi myös Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistus. Parlamentin perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta tarkasteli vuoden 2007 lopussa oikeusasiamiehen ohjesääntöön ehdotetuista muutoksista laadittua mietintöluonnosta (esittelijä Anneli JÄÄTTEENMÄKI). Oikeusasiamies DIAMANDOUROS esitteli valiokunnalle ehdotuksensa ohjesäännön tarkistamisesta 24. tammikuuta 2008, ja JÄÄTTEENMÄEN mietintö hyväksyttiin valiokunnassa 10. maaliskuuta 2008 äänin 19 puolesta ja 0 vastaan. Kuten tämän vuosikertomuksen toisessa luvussa on esitetty, parlamentti hyväksyi päätöksen¹ ohjesäännön tarkistamisesta 18. kesäkuuta 2008 (äänin 576 puolesta ja 8 vastaan). Tarkistettu ohjesääntö tuli voimaan 31. heinäkuuta 2008.

Vuonna 2008 oikeusasiamiehen toimielinten välisellä asialistalla oli myös asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen N:o 1049/2001² meneillään oleva uudistus. Oikeusasiamies esitteli näkemyksiään asetuksen tarkistamista koskevasta komission ehdotuksesta parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa Brysselissä 2. kesäkuuta 2008 sekä Brysselissä 11. joulukuuta 2008 pidetyssä seminaarissa, jonka järjestivät Suomen eduskunta ja Suomen oikeusministeriö. Oikeusasiamies kehotti Euroopan parlamenttia hyödyntämään asemaansa tämän asetuksen toisena lainsäätäjänä sen varmistamiseksi, että kansalaiset saavat mahdollisimman laajalti tietoja toimielinten asiakirjoista. Oikeusasiamies laati asiasta käytävää keskustelua varten vertailevan selvityksen jäsenvaltioiden lainsäädännöistä ja oikeuskäytännöistä, joita sovelletaan yleisön oikeuteen tutustua tietokannoissa oleviin tietoihin. Selvityksen pohjalta hän laati käytännön ehdotuksia asiakirjoihin tutustumista koskevien sääntöjen uudistamiseksi.

■ Euroopan unionin neuvosto

Oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistus oli asialistan kärkipäässä useimmissa kokouksissa, joita oikeusasiamies DIAMANDOUROS piti neuvostossa kokoontuneille jäsenvaltioiden edustajille vuoden 2008 alkupuoliskolla. Oikeusasiamies piti 16. toukokuuta 2008 neuvoston yleisten asioiden työryhmälle esitelmän, jossa hän selitti ohjesäännön tarkistuksen tavoitteita ja vastasi valtioiden valtuuskuntien kysymyksiin. Neuvosto ilmoitti hyväksyvänsä tarkistetun ohjesäännön puheenvuorossa, jonka tehtävää hoitava Euroopan unionin neuvoston puheenjohtaja Janez LENARČIČIN piti parlamentin täysistunnossa 18. kesäkuuta 2008.

■ Euroopan komissio

Euroopan komissio on toimielin, jota suurin osa oikeusasiamiehen suorittamista tutkimuksista koskee. Säännölliset tapaamiset komission jäsenten ja ylempään henkilöstön kanssa ovat tärkeitä,

Euroopan komissio on toimielin, jota suurin osa oikeusasiamiehen suorittamista tutkimuksista koskee.

joita yhteistyösuhteet pysyvät rakentavina ja oikeusasiamiehen tutkimuksiin saadaan tyydyttäviä vastauksia. Oikeusasiamies DIAMANDOUROS tapasi vuoden 2008 aikana komission puheenjohtajan José Manuel BARROSON, toimielinsuhteista ja viestinnästä vastaavan komission varapuheenjohtajan Margot WALLSTRÖMIN, tieteestä ja tutkimuksesta vastaavan komission jäsenen Janez POTOČNIKIN sekä työllisyys-, sosiaali- ja tasa-arvoasioista vastaavan komission jäsenen Vladimír ŠPIDLAN.

Voidakseen palvella kantelijoita mahdollisimman hyvin oikeusasiamies tekee tiivistä yhteistyötä muiden, myös komission koordinoimien muutoksenhakumekanismien kanssa. Oikeusasiamies DIAMANDOUROS esitteli työtään SOLVIT-verkostolle Luxemburgissa 20. marraskuuta 2008 pidetyssä työpajassa. SOLVIT on komission perustama ongelmanratkaisuverkosto, joka auttaa kansa-

1. Oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevasta yleisistä ehdoista tehdyn päätöksen 94/262/EHTY, EY, Euratom muuttamisesta 18 päivänä kesäkuuta 2008 tehty Euroopan parlamentin päätös 2008/587/EY; EUVL 2008 L 189, s. 25.

2. Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1049/2001; EYVL 2001 L 145, s. 43.

laisia näiden ongelmissa käyttää oikeuksiaan unionin sisämarkkinoilla. Työpajan osanottajat olivat yhtä mieltä siitä, että opastusta on vielä parannettava, jotta kantelijat osaisivat heti kääntyä oikean muutoksenhakuelimen puoleen. Tässä yhteydessä oikeusasiamies mainitsi toimistossaan kehitteillä olevan vuorovaikutteisen oppaan osana oikeusasiamiehen uutta verkkosivustoa.

■ Euroopan investointipankki (EIP)

Oikeusasiamies käytti vuonna 2008 huomattavasti aikaa suhteiden kehittämiseen Euroopan investointipankin kanssa. Hän tapasi EIP:n pääjohtajan Philippe MAYSTADTIN, varapääjohtaja Plutarchos SAKELLARISIN sekä muita ylempiä virkamiehiä. Lisäksi elinten välillä tehtiin vastavuoroisia henkilöstövierailuja, jotka osoittautuivat erittäin valaiseviksi kummallekin osapuolelle.

Yksi erityisen merkittävä tapahtuma kyseisenä vuonna oli oikeusasiamiehen ja EIP:n pääjohtajan välisen yhteisymmärryspöytäkirjan³ allekirjoittaminen 9. heinäkuuta 2008. Sen tarkoituksena on parantaa sidosryhmien suojelua mahdollisilta hallinnollisilta epäkohdilta EIP:n toiminnassa. Yhteisymmärryspöytäkirjan mukaan sidosryhmien etujen suojelu ulotetaan myös luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin, jotka eivät ole jonkin EU:n jäsenvaltion kansalaisia tai eivät asu jossakin jäsenvaltiossa taikka joilla ei ole sääntömääräistä kotipaikkaa jonkin EU:n jäsenvaltion alueella. Havaitessaan hallinnollisen epäkohdan kantelija voi hakea muutosta EIP:n tehokkaassa sisäisessä valitusjärjestelmässä ennen kääntymistään oikeusasiamiehen puoleen. Tästä EIP:ssä käytöön otetusta virallisesta valitusjärjestelmästä järjestetään julkinen kuuleminen vuonna 2009⁴.

■ Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto (EpsO)

Koska Epsolla on keskeinen tehtävä EU:n rekrytointitoiminnassa ja sitä kautta suhteissa Euroopan kansalaisiin, melko suuri osa oikeusasiamiehen tutkimuksista koskee juuri EpsOa. Jotta kansalaisia

Koska Epsolla on keskeinen tehtävä EU:n rekrytointitoiminnassa ja sitä kautta suhteissa Euroopan kansalaisiin, melko suuri osa oikeusasiamiehen tutkimuksista koskee juuri EpsOa.

voitaisiin näissä asioissa palvella mahdollisimman hyvin, oikeusasiamies ja hänen henkilökuntansa järjestivät useaan otteeseen tapaamisia EpsO:n johtajan David BEARFIELDIN ja hänen ryhmänsä kanssa vuonna 2008. Oikeusasiamies DIAMANDOUROS esitteli työtään EpsO:n henkilökunnalle 15. huhtikuuta 2008. Esityksen

jälkeen vaihdettiin aktiivisesti näkemyksiä siitä, kuinka kanteluihin voitaisiin parhaiten vastata. Johtaja BEARFIELD käytti tilaisuutta hyväkseen kertoakseen EpsO:n suunnitelmista nykyaikaistaa

Oikeusasiamies tapaa säännöllisesti kollegoitaan muista EU:n toimielimistä vaihtaakseen tietoja ja hyviä toimintatapoja. Kuvassa hän keskustelelee Euroopan tietosuojavaltuutetun Peter HUSTINXIN ja apulaistietosuojavaltuutetun Joaquín BAYO DELGADON kanssa. Oikeusasiamies esitti yleiskatsauksen oikeusasiamiehen ja Euroopan tietosuojavaltuutetun välisistä suhteista 17. joulukuuta 2008 järjestetyssä tilaisuudessa, jossa juhlistettiin tietosuojavaltuutetun viisivuotista toimintaa sekä hyvästeltiin tehtävänsä jättävä Joaquín BAYO DELGADO.

3. Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan investointipankin välinen yhteisymmärryspöytäkirja joka koskee tietoja pankin toimintapolitiikoista, standardeista ja menettelytavoista sekä kantelujen käsittelystä, johon sisältyvät myös muiden kuin Euroopan unionin kansalaisten ja unionin ulkopuolella asuinpaikkaansa tai sääntömääräistä kotipaikkaansa pitävien henkilöiden tai oikeushenkilöiden tekemät kantelut; EUVL 2008 C 244, s. 1.

4. Lisätietoja EIP:n virallisesta valitusjärjestelmästä on osoitteessa <http://www.eib.org>

EU:n rekrytointimenettelyjä esitelmässään ”Epson kehittämisohjelma”. Hän esitteli ohjelman myös vieraillessaan 9. lokakuuta 2008 EPSON henkilöstövaltuuskunnan kanssa Euroopan oikeusasiamiehen toimistossa Brysselissä, jossa hän tapasi oikeusasiamiehen, sihteeristön pääsihteerin, oikeudellisen osaston johtajan ja oikeudellisten yksiköiden päälliköt. Tapaamisen tarkoituksena oli auttaa osapuolia perehtymään paremmin toistensa työhön. Oikeusasiamies ja johtaja BEARFIELD tapasivat vielä kerran 17. joulukuuta 2008.

■ EU:n erillisvirastot

Oikeusasiamiehen sihteeristön pääsihteerin Ian HARDEN osallistui Lissabonissa 24. lokakuuta 2008 pidettyyn erillisvirastojen johtajien kokoukseen. Erillisvirastot hyväksyivät tuolloin yksimielisesti Euroopan hyvän hallintotavan säännöstön ja pohtivat, miten ne voisivat parhaiten levittää sitä keskuudessaan. Oikeusasiamies piti tätä aloitetta erittäin myönteisenä ja katsoi sen voivan auttaa havainnollistamaan kansalaisille, mitä he voivat odottaa asioidessaan erillisvirastojen kanssa. Säännöstöstä on hyötyä myös niille erillisvirastojen työntekijöille, jotka vastaavat suhteista kansalaisiin.

■ Muut EU:n toimielimet ja laitokset

Oikeusasiamies järjesti EU:n toimielinten ja laitosten kanssa useita muitakin kokouksia vuonna 2008. Hän tapasi 24. tammikuuta EU:n toimielinten henkilöstökomiteoiden puheenjohtajat ja kertoi heille tehtävästään parantaa EU:n hallinnon laatua. Oikeusasiamies osallistui 5. syyskuuta Euroopan unionin perusoikeusviraston johtajan Morten KJAERUMIN Wienissä järjestämään työpajaan ja kävi 20. ja 21. marraskuuta Luxemburgissa tapaamassa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen presidenttiä Vassilios SKOURISIA, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidenttiä Marc JAEGERIA sekä virkamiestuomioistuimen presidenttiä Paul J. MAHONEYA. Lisäksi oikeusasiamies esitti 17. joulukuuta yleiskatsauksen oikeusasiamiehen toimiston ja Euroopan tietosuojavaltuutetun välisistä suhteista tietosuojavaltuutettu Peter HUSTINXIN järjestämässä seminaarissa Brysselissä. Seminaarissa juhlitettiin tietosuojavaltuutetun viisivuotista toimintaa sekä hyvästeltiin tehtävänsä jättävä apulaistietosuojavaltuutettu Joaquín BAYO DELGADON.

4.2 Suhteet oikeusasiamiehiin ja vastaaviin elimiin

Euroopan oikeusasiamies tekee jäsenvaltioissa toimivien kollegojensa kanssa tiivistä yhteistyötä varmistaakseen, että EU:n lainsäädäntöä koskevat kansalaisten kantelut käsitellään viipymättä ja

Euroopan oikeusasiamies tekee jäsenvaltioissa toimivien kollegojensa kanssa tiivistä yhteistyötä varmistaakseen, että EU:n lainsäädäntöä koskevat kansalaisten kantelut käsitellään viipymättä ja tehokkaasti.

tehokkaasti. Yhteistyö on tärkeää myös siksi, että voidaan vaihtaa tietoja EU:n lainsäädännöstä, pysyä ajan tasalla oikeusasiamiesten piirissä tapahtuvasta tärkeästä kehityksestä ja jakaa parhaita käytäntöjä. Yhteistyötä harjoitetaan pääasiallisesti Euroopan oikeusasiamiesten verkoston kautta, mutta Euroopan oikeusasiamies osallistuu myös verkoston ulkopuolisiin konferensseihin, seminaareihin ja kokouksiin.

■ Euroopan oikeusasiamiesten verkosto

Euroopan oikeusasiamiesten verkostossa on nykyisin lähes 90 toimistoa 31 maassa. Siihen kuuluvat unionin jäsenvaltioiden kansallisen ja alueellisen tason toimistot sekä EU:n ehdokasmaiden ja Norjan

Verkostosta on kehittynyt tehokas yhteistyöväline tapausten käsittelyssä.

ja Islannin kansalliset toimistot. Verkostosta on kehittynyt tehokas yhteistyöväline tapausten käsittelyssä. Verkostossa pyritään myös jakamaan aktiivisesti kokemuksia ja tietoa parhaista käytännöistä seminaareissa ja tapaamisissa,

säännöllisesti ilmestyvässä uutiskirjeessä sekä sähköisen keskustelufoorumin ja päivittäisen sähköisen uutispalvelun kautta. Tältä osin erityisen huomionarvoinen oli oikeusasiamiehen vuonna 2008 laatima vertaileva selvitys jäsenvaltioiden lainsäädännöistä ja oikeuskäytännöistä, joita sovelletaan yleisön oikeuteen tutustua tietokannoissa oleviin tietoihin. Oikeusasiamies oli yhteydessä verkostoon kuuluviin kollegoihin saadakseen tietoja kansallisen tason parhaista käytännöistä, jotka varmistavat yleisölle tietokantojen mahdollisimman laajan käyttöoikeuden. Tämän selvityksen pohjalta hän laati käytännön ehdotuksia asiakirjoihin tutustumista koskevien EU:n sääntöjen uudistamiseksi.

Oikeusasiamiesten verkosto antoi Strasbourgissa lokakuussa 2007 järjestetyssä kansallisten oikeusasiamiesten kuudennessa seminaarissa lausuman, jonka tavoitteena on tehdä oikeusasiamiesten työn Euroopan unioniin liittyvä ulottuvuus aiempaa tunnetummaksi sekä selkiyttää verkoston jäsenten tarjoamaa palvelua niille henkilöille, jotka kantelevat EU:n lainsäädännön piiriin kuuluvista asioista. Euroopan oikeusasiamies teki vuoden 2008 aikana paljon työtä tiedon lisäämiseksi tästä lausumasta laatimalla julkaisuja ja pitämällä esitelmää. Lausuma julkaistiin myös oikeusasiamiehen verkkosivustolla 23 kielellä. Oikeusasiamies DIAMANDOUROS kiinnitti erityistä huomiota lausumaan jäsenvaltioissa järjestämässään tiedotustilaisuuksissa, joita hänen kollegansa koordinoivat.

Tapausten käsittelyssä tehtävä yhteistyö

Monet kantelijat kääntyvät Euroopan oikeusasiamiehen puoleen ongelmissaan valtionhallinnon tai alue- tai paikallishallinnon kanssa. Monissa tapauksissa kuitenkin valtion oma oikeusasiamies

Monet kantelijat kääntyvät Euroopan oikeusasiamiehen puoleen ongelmissaan valtionhallinnon tai alue- tai paikallishallinnon kanssa. Monissa tapauksissa kuitenkin valtion oma oikeusasiamies tarjoaa ongelmaan tehokkaan ratkaisun.

tarjoaa ongelmaan tehokkaan ratkaisun. Euroopan oikeusasiamies siirtää tapauksia mahdollisuuksien mukaan suoraan kansallisille ja alueellisille oikeusasiamiehille tai antaa kantelijan tilanteeseen soveltuvia neuvoja. Lisätietoja yhteistyöstä on kolmannen luvun lopussa.

Verkoston kautta kansalliset tai alueelliset oikeusasiamiehet voivat pyytää Euroopan oikeusasiamieheltä kirjallisia vastauksia EU:n lainsäädäntöä ja sen tulkintaa koskeviin tiedusteluihin, mukaan lukien erityistapausten käsittelyn yhteydessä esiin nousevat kysymykset. Euroopan oikeusasiamies joko antaa vastauksen suoraan tai ohjaa tarvittaessa tiedustelun soveltuvalla EU:n toimielimelle tai laitokselle vastattavaksi. Vuonna 2008 tällaisia tiedusteluja tuli kahdeksan (viisi kansallisilta ja kolme alueellisilta oikeusasiamiehiltä). Tiedusteluja tuli tänä vuonna merkittävästi enemmän kuin edellisinä vuosina. Tämä kuvastaa tiedustelumenettelyn parempaa tuntemusta kyseisen lausuman julkistamisen tuloksena. Tiedustelut koskivat monia eri aiheita lentomatikustajien korvausoikeutta koskevien EU:n sääntöjen tulkinnasta Alankomaissa aina Espanjan viranomaisten tulkintaan julkista liikennettä koskevista EU:n säännöistä.

EU:n jäsenvaltioiden alueellisten oikeusasiamiesten kuudes seminaari pidettiin 2.–4. marraskuuta 2008 Berliinissä. Tapahtuma keräsi kuvassa olevat yli 90 osanottajaa. Seminaarin aiheena oli haavoittuvimpien yhteiskuntaryhmien suojeleminen ja kantelujen ja vetoomusten merkitys.

Seminaarit

Euroopan oikeusasiamies järjestää yhdessä jonkin kansallisen tai alueellisen kollegansa kanssa joka toinen vuosi kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten seminaareja.

EU:n jäsenvaltioiden alueellisten oikeusasiamiesten kuudes seminaari pidettiin 2.–4. marraskuuta 2008 Berliinissä. Sen järjestivät Berliinin alueparlamentin vetoamusvaliokunnan puheenjohtaja Ralf HILLENBERG ja Euroopan oikeusasiamies *Europäische Akademie Berlinin* avustuksella. Tapahtumaan osallistui noin 90 oikeusasiamiestä niistä kuudesta EU:n jäsenvaltiosta, joissa on alueellisia oikeusasiamiehiä: Belgia, Saksa, Espanja, Italia, Itävalta ja Yhdistyneet kuningaskunnat⁵. Seminaarin aiheena oli haavoittuvimpien yhteiskuntaryhmien suojelu ja kantelujen ja vetoamusten merkitys (*Protecting the most vulnerable in society: the role of complaints and petitions*). Pääpuheen piti entinen Saksan korkeimman oikeuden presidentti ja nykyinen vakuutusasioiden oikeusasiamies Günter HIRSCH aiheesta oikeusasiamiesten rooli oikeussuojan turvaamisessa kansallisella ja EU:n tasolla (*The role of ombudsmen in national and European legal protection*). Puhetta seurasi neljä istuntoa, joissa käsiteltiin oikeusasiamiesten ja vetoamusvaliokuntien riippumattomuutta, tapoja työskennellä tehokkaasti kansalaisten hyväksi sekä terveydenhuoltoon, vanhuksiin, sosiaalisiin ja maahanmuuttoon liittyviä kanteluja. Seminaarissa käyty vilkas ja valaiseva keskustelu ja osanottajilta saatu palaute vahvistivat aihevalinnan osuneen oikeaan oikeusasiamiesten jokapäiväistä työtä ajatellen.

Toinen oikeusasiamiesten verkoston vuonna 2008 järjestämä seminaari oli yhteyshenkilöiden kuudes seminaari, joka pidettiin Strasbourgissa 1.–3. kesäkuuta. Yhteyshenkilöt toimivat verkoston edustajina, joihin kansalaiset voivat ensimmäiseksi ottaa yhteyttä kansallisten oikeusasiamiesten toimistoissa. Kuudennessa seminaarissa käytiin keskustelua eri aiheista, kuten sananvapaudesta, yleisön oikeudesta tutustua tietoihin ja asiakirjoihin, hyvän hallinnon edistämisestä sekä valitusten tehokkaasta käsittelystä. Ensimmäisen seminaaripäivän pääpuheen piti Euroopan virkamiestuomioistuimen presidentti Paul J. MAHONEY aiheesta EU:n perusoikeuskirja ja virkamiesten sananvapaus (*The EU Charter of Fundamental Rights and freedom of expression of officials*). Sen jälkeen aihetta käsittelevän asiantuntijaryhmän puheenjohtaja ja Ruotsin Kammarrättenin päätuomari Helena JÄDERBLOM piti esitelmän yleisön oikeutta tutustua virallisiin asiakirjoihin koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen luonnoksesta. Seminaari päättyi istuntoon aiheesta EU-oikeuden soveltamisen varmistaminen (*Ensuring the application of EU law*), jonka pääpuheen piti Euroopan parlamentin jäsen ja entinen Ranskan ulkoministeri Alain LAMASSOURE. Seminaariin osallistui 30 henkilöä 28 EU-maasta.

Euroopan oikeusasiamiesten verkoston yhteyshenkilöiden kuudes seminaari pidettiin Strasbourgissa 1.–3. kesäkuuta. Seminaarin osanottajat keskustelivat eri aiheista, kuten sananvapaudesta, yleisön oikeudesta tutustua tietoihin ja asiakirjoihin, hyvän hallintotavan edistämisestä sekä valitusten tehokkaasta käsittelystä.

5. Maat on lueteltu EU:n protokollan mukaisessa järjestyksessä eli maantieteellisen nimen omakieliseen kirjoitusasuun perustuvassa aakkosjärjestyksessä. Tätä protokollajärjestykstä käytetään koko julkaisussa.

Euroopan oikeusasiamiehen julkaisema uutislehti

Uutislehti *European Ombudsmen — Newsletter* käsittelee työtä, jota tekevät jäsenet Euroopan oikeusasiamiesten verkostossa ja tätä laajemmassa kansainvälisessä oikeusasiamiesinstituutissa (IOI). Englanniksi, ranskaksi, saksaksi, italiaksi ja espanjaksi julkaistava lehti lähetetään yli 400 toimistoon, jotka toimivat Euroopan tasolla, kansallisella tai alueellisella tai paikallisella tasolla. Uutislehti ilmestyy kahdesti vuodessa, huhti- ja lokakuussa. Vuoden 2008 numeroissa käsiteltiin monenlaisia aiheita, kuten rotusyrjintää, henkilöiden vapaan liikkuvuuden esteitä, maahanmuutto- ja turvapaikka-asioita, Euroopan ympäristöoikeutta, oikeusasiamiesten roolia vankiloiden valvonnassa, vammaisten oikeuksia, lasten oikeuksia sekä oikeutta mielenosoituksiin. Monissa näistä artikkeleista korostettiin oikeusasiamiesten tehtävää sen varmistamisessa, että EU:n lainsäädäntöä noudatetaan täysimittaisesti.

Sähköiset viestintävälineet

Oikeusasiamies on perustanut verkostoon kuuluville oikeusasiamiehille ja heidän henkilöstöleen keskusteluun ja asiakirjojen vaihtoon tarkoitettun Internet-foorumin, josta on ollut toimistolle paljon hyötyä. Foorumia käyttää yli 230 henkilöä, ja se tarjoaa mahdollisuuden päivittäiseen yhteistyöhön toimistojen välillä ja sisällä.

Foorumin suosituin osa on uutispalvelu *Ombudsman Daily News*, joka julkaistaan kaikkina arkipäivinä ja joka sisältää uutisia oikeusasiamiesten toimistoista sekä Euroopan unionista. *Daily News* -uutispalvelua laaditaan ja luetaan säännöllisesti lähes kaikissa kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten toimistoissa eri puolilla Eurooppaa.

Keskustelufoorumi oli myös vuonna 2008 oikeusasiamiesten toimistoille erittäin hyödyllinen tietojenvaihdon väline, jonka kautta ne pystyivät lähettämään kysymyksiä ja vastauksia. Monia laajoja keskusteluja käynnistyi tällä tavalla. Keskusteluissa käsiteltiin monenlaisia asioita, kuten lakko-oikeutta, kokoontumisvapautta, poliisivalvonnan mekanismeja, eutanasiaa, potilastietojen luovuttamista, kodittomien ongelmaa, turvapaikanhakijoiden oikeutta terveydenhuoltoon, pääsyä julkishallinnon työpaikkoihin sekä kantelujen tekemistä sähköpostitse.

Keskustelufoorumissa on myös virallinen luettelo EU:n jäsenvaltioiden, Norjan, Islannin ja EU:n jäsenyyttä hakeneiden valtioiden kansallisista ja alueellisista oikeusasiamiehistä. Luetteloa päivitetään aina, kun jonkin oikeusasiamiehen toimiston yhteystiedot muuttuvat, joten se on korvaamaton apuväline kaikille oikeusasiamiehille Euroopassa.

■ Oikeusasiamiesten tapaamiset

Vuoden aikana oikeusasiamiehen pyrkimykset tehdä yhteistyötä kollegoidensa kanssa ulottuivat Euroopan oikeusasiamiesten verkoston toimintaa pidemmällekin. Edistääkseen oikeusasiamiesten toimintaa ja vaihtaakseen hyviä toimintatapoja oikeusasiamies DIAMANDOUROS osallistui henkilökuntineen useisiin kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten järjestämiin tilaisuuksiin eri EU-maissa, kuten Belgiassa, Bulgariassa, Virossa, Ranskassa, Irlannissa ja Italiassa. Tapahtumissa käsiteltiin erilaisia aiheita, kuten yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin ja oikeusasiamiesten verkostojen perustamista. Euroopan oikeusasiamies ja toimiston työntekijät tapasivat vuonna 2008 monia muitakin oikeusasiamiehiä ja oikeusasiamiesten toimistojen edustajia EU:sta ja sen ulkopuolelta.

4.3 Suhteet muihin sidosryhmiin

Euroopan oikeusasiamiehen tavoitteena on varmistaa, että jokainen kansalainen tai organisaatio, joka joutuu vaikeuksiin EU:n toimielinten tai laitosten kanssa, on selvillä oikeudestaan kannella oikeusasiamiehelle hallinnollisista epäkohdista. Tiedottamista tehostettiin entisestään vuonna 2008, jonka aikana oikeusasiamies ja hänen henkilökuntansa pitivät noin 135 esitelmää. Lisäksi oikeusasiamiehen Brysselin toimistoon perustettiin uusi viestintä-, yritys- ja kansalaisyhteiskuntayksikkö, jonka tehtävänä on luoda yhteyksiä kansalaiseen, kansalaisjärjestöihin, yrityksiin ja yhteisöihin.

Euroopan oikeusasiamiehen tavoitteena on varmistaa, että jokainen kansalainen tai organisaatio, joka joutuu vaikeuksiin EU:n toimielinten tai laitosten kanssa, on selvillä oikeudestaan kannella oikeusasiamiehelle hallinnollisista epäkohdista.

Tässä luvussa tarkastellaan lyhyesti lukuisia tapoja, joilla oikeusasiamies on vuoden aikana pyrkinyt lisäämään kansalaisten tietoa kantelu-oikeudesta.

■ Konferenssit ja tapaamiset

Oikeusasiamiehen toimet

Oikeusasiamies käytti vuonna 2008 huomattavasti aikaa kertoakseen toimistonsa palveluista keskeisille sidosryhmille. Hän esitteli työtään yli 60 tapahtumassa lakimiesryhmille, yrittäjäjärjestöille, ajatushautomoille, kansalaisjärjestöille, alueellisten ja paikallisten hallintoviranomaisten edustajille, edunvalvojille ja eturyhmille, tutkijoille, korkean tason poliittisille edustajille sekä valtion virkamiehille. Näitä konferensseja, seminaareja ja kokouksia järjestettiin sekä Brysselissä että jäsenvaltioissa, usein osana oikeusasiamiehen tutustumismatkoja (ks. jäljempänä).

Oikeusasiamies DIAMANDOUROS matkusti 15. syyskuuta Budapestiin osallistuakseen unkarilaisten kollegoidensa Máté SZABÓN, Sándor FÜLÖPIN ja Ernő KÁLLAIN järjestämään tiedotustilaisuuteen. Tilaisuuteen osallistui useita toimittajia kansalaisjärjestöjen ja elinkeinoryhmien edustajien sekä kiinnostuneiden kansalaisten ohella.

Oikeusasiamiehen henkilöstön toimet

Myös oikeusasiamiehen henkilöstö toimii aktiivisesti lisätäkseen tietoa oikeusasiamiehen toiminnasta. Vuoden 2008 aikana pidettiin yli 75 esitelmää noin 2 500 kansalaiselle eri puolilta EU:ta. Eniten vierailijaryhmiä tuli Saksasta ja seuraavaksi eniten Ranskasta. Esitelmiä seurasivat opiskelijat ja harjoittelijat, asianajajat ja tuomarit, yrittäjät ja edunvalvojat, hallitusten edustajat ja valtion ylimmät virkamiehet sekä oikeusasiamiehen toimistojen henkilöstön jäsenet.

Vaikka vuosittain voidaan resurssipulan takia järjestää vain rajallinen määrä esitelmiä, oikeusasiamiehen toimistossa pyritään mahdollisuuksien mukaan vastaamaan myöntävästi vierailijaryhmien kutsuihin ja pyyntöihin päästä tutustumaan oikeusasiamiehen työhön. Esitelmät ovat erittäin tärkeitä ”inhimillisten kasvojen” antamiseksi EU:n hallinnolle.

Oikeusasiamiehen työtä esittelevää materiaalia levitettiin vuoden mittaan laajalti, erityisesti Strasbourgissa marraskuussa pidetyssä Yritys-Eurooppa-verkoston vuosikokouksessa sekä Euroopan parlamentin Brysselissä ja Strasbourgissa toukokuussa järjestämällä avointen ovien päivillä. Useita tuhansia vierailijoita tutustui oikeusasiamiehen esittelypisteeseen avointen ovien päivillä. Monet heistä kävivät perusteellisia keskusteluja oikeusasiamiehen toimiston henkilöstön kanssa.

■ Tutustumismatkat

Oikeusasiamies aloitti lukuisat tutustumismatkansa jäsenvaltioihin ja unionin jäsenyyttä hake-neisiin valtioihin vuonna 2003 tarkoituksenaan lisätä kansalaisten tietämystä oikeudesta kannella

Vuonna 2008 oikeusasiamies vieraili Kyproksella, Kreikassa, Latviassa ja Liettuassa.

Euroopan oikeusasiamiehelle ja tiivistää yhteistyösuhteitaan kansallisiin ja alueellisiin kollegoihinsa. Matkoja tehdään yhä

runsaasti. Vuonna 2008 oikeusasiamies vieraili Kyproksella, Kreikassa, Latviassa ja Liettuassa.

(i) Kyproksella hallintoasioiden oikeusasiamies Eliana NICOLAOU oli järjestänyt tiiviin ohjelman Euroopan oikeusasiamiehen nelipäiväiselle vierailulle 17.–20. maaliskuuta. Oikeusasiamies DIAMANDOUROS tapasi vierailullaan Kyproksen presidentin Dimitris CHRISTOFIASIN, parlamentin puhemiehen Marios GAROYIANIN, kolme ministeriä, poliittisten puolueiden johtajia sekä korkeimman oikeuden presidentin Christos ARTEMIDESIN. Nikosian-vierailullaan oikeusasiamies piti työstään kaksi yleisöluentoa ja tapasi Kyproksen kauppakamarin johtokuntaa. Lisäksi hänelle ojennettiin julkishallinnon ”Yannos Kranidiotis” palkinto.

(ii) Vierailullaan Kreikassa 23.–28. toukokuuta oikeusasiamies tapasi Kreikan presidentin Karolos PAPOULIASIN, pääministeri Kostas KARAMANLISIN, parlamentin puhemiehen Dimitris SIOUFASIN, korkeimman hallinto-oikeuden presidentin Georgios PANAGIOTOPOULOSIN, kolme ministeriä, eri poliittisten puolueiden johtajia sekä Kreikan entisen presidentin ja kaksi entistä pääministeriä. Heidän lisäksi oikeusasiamies DIAMANDOUROS tapasi myös lakimiehiä, kansalaisjärjestöjen edustajia, valtion ylimpiä virkamiehiä ja liike-elämän edustajia ja kertoi heille työstään. Oikeusasiamies DIAMANDOUROSIN tutustumismatkan järjesti Kreikan oikeusasiamies Yorgos KAMINIS henkilökuntineen.

(iii) Euroopan oikeusasiamies vieraili Latviassa 28.–30. syyskuuta. Latvian oikeusasiamies

Kaikki nämä vierailut olivat erittäin hyödyllisiä; niiden avulla voitiin lisätä tietoa kansalaisten EU:n lainsäädäntöön perustuvista oikeuksista, nostaa Euroopan oikeusasiamiehen ja hänen kansallisten kollegoidensa julkista profiilia sekä jakaa tietoa kantelu-oikeudesta.

Romāns APSĪTIS järjesti vierailun, jonka aikana oikeusasiamies esitteli työtään paikallishallinnon, kansalaisjärjestöjen ja liike-elämän edustajille sekä yliopisto-opiskelijoille. Hän piti kokouksia oikeuslaitoksen edustajien kanssa sekä esitteli toimintaansa parlamentin eri valiokunnissa. Riiassa oikeusasiamies DIAMANDOUROS tapasi Latvian presidentin Valdis ZATLERSIN sekä kolme ministeriä.

(iv) Oikeusasiamies kävi 1.–3. lokakuuta tutustumismatkalla Vilnassa. Matkan järjestivät parlamentin *Seimas* oikeusasiamiehet Romas VALENTUKEVIČIUS, Albina RADZEVIČIŪTĖ, Augustinas NORMANTAS, Virginija PILIPAVIČIENĖ ja Zita ZAMŽICKIENĖ henkilökuntineen. Oikeusasiamies tapasi useita *Seimasin* valiokuntia sekä oikeusministeri Petras BAGUŠKAN. Oikeusasiamies piti yleisöluennot valtion virkamiehille ja yliopisto-opiskelijoille ja tapasi Liettuan liike-elämän ja kansalaisjärjestöjen edustajia.

(v) Oikeusasiamies DIAMANDOUROS matkusti 15. syyskuuta vielä Budapestiin osallistuakseen unkarilaisten kollegoidensa Máté SZABÓN, Sándor FÜLÖPIN ja Ernő KÁLLAIN järjestämään tiedotustilaisuuteen.

Kaikki nämä vierailut olivat erittäin hyödyllisiä; niiden avulla voitiin lisätä tietoa kansalaisten EU:n lainsäädäntöön perustuvista oikeuksista, nostaa Euroopan oikeusasiamiehen ja hänen kansallisten kollegoidensa julkista profiilia sekä jakaa tietoa kantelu-oikeudesta.

LIETTUA — Euroopan oikeusasiamies teki tutustumismatkan Liettuaan 1.–3. lokakuuta 2008. Matkan järjestivät Liettuan parlamentin (*Seimas*) oikeusasiamiehet. Kuvassa oikeusasiamies DIAMANDOUROSIN kanssa vasemmalta oikealle: Virginija PILIPAVIČIENĖ, Albina RADZEVIČIŪTĖ, Augustinas NORMANTAS, Zita ZAMŽICKIENĖ ja Romas VALENTUKEVIČIUS.

© Athens News Agency

KREIKKA — Kreikkaan 23.–28. toukokuuta tekemänsä tutustumismatkan aikana Euroopan oikeusasiamies tapasi useita korkean tason virkamiehiä, muun muassa presidentin, pääministerin ja parlamentin puhemiehen. Kuvassa oikeusasiamies Kreikan parlamentin Eurooppa-asioiden valiokunnan puheenjohtajan Elsa PAPADEMETRIOUN seurassa. Matkan aikana oikeusasiamies DIAMANDOUROS tapasi myös lakimiehiä, kansalaisjärjestöjen edustajia, valtion virkamiehiä sekä liike-elämän edustajia ja kertoi heille työstään. Oikeusasiamies DIAMANDOUROSIN tutustumismatkan järjesti Kreikan oikeusasiamies Yorgos KAMINIS.

LATVIA — Euroopan oikeusasiamies vieraili Latviassa 28.–30. syyskuuta lisätäkseen tietämystä työstään. Latvian oikeusasiamies Romāns APSĪTIS järjesti vierailun. Kuvassa oikeusasiamies DIAMANDOUROS Romāns APSĪTISIN (vasemmalla) ja Latvian presidentin Valdis ZATLERSIN (oikealla) kanssa.

© A.F.I.

LATVIA — Osana Latviaan 28.–30. syyskuuta 2008 tekemäänsä tutustumismatkaa Euroopan oikeusasiamies esitteli työtään paikallishallinnon edustajille ja valtion virkamiehille, kansalaisjärjestöjen ja liike-elämän edustajille sekä yliopisto-opiskelijoille. Kuvassa oikeusasiamies Latvian oikeusasiamiehen Romāns APSĪTISIN (oikealla), perustuslakituomioistuimen presidentin Gunārs KŪTRISIN (vasemmalla) sekä perustuslakituomioistuimen tuomareiden ja henkilöstön seurassa.

■ Tiedotustoiminta

Oikeusasiamies on selvillä tiedotusvälineiden merkityksestä kansalaisille tiedottamisessa, keskustelun syventämisessä ja oikeusasiamiehen palvelujen näkyvyyden lisäämisessä kaikissa EU:n jäsen-

Ennakoiva tiedotuspolitiikka on tärkeä osa oikeusasiamiehen työtä sekä hänen pyrkimyksiään edistää EU:n lainsäädännön mukaisten oikeuksien kunnioittamista ja parantaa hallinnon laatua.

valtioissa. Ennakoiva tiedotuspolitiikka on tärkeä osa oikeusasiamiehen työtä sekä hänen pyrkimyksiään edistää EU:n lainsäädännön mukaisten oikeuksien kunnioittamista ja parantaa hallinnon laatua.

Oikeusasiamiehen tärkeimpiä tiedotustoimia vuonna 2008 olivat lehdistötilaisuudet vuosikertomuksesta Brysselissä, oikeusasiamiehen ohjesääntöön ehdotetuista muutoksista Strasbourgissa sekä tutustumismatkojen yhteydessä Ateenassa, Budapestissa, Nikosiassa, Riikassa ja Vilnassa. Tapaamisissa eri sanomalehtien ja uutistoimistojen kanssa Euroopan oikeusasiamies sai tilaisuuden kertoa työstään kansalaisten hyväksi ja näkemyksistään tärkeistä kysymyksistä. Oikeusasiamies DIAMANDOUROS antoi vuonna 2008, enimmäkseen tutustumismatkojensa yhteydessä, noin 30 haastattelua sanomalehtiin, radioon ja televisioon sekä sähköisiin tiedotusvälineisiin Strasbourgissa, Brysselissä ja muualla.

Euroopan oikeusasiamiehen tutustumismatkojen yhteydessä järjestetään yleensä lehdistötilaisuuksia. Kuvassa oikeusasiamies yhdessä Liettuan parlamentin pääoikeusasiamiehen Romas VALENTUKEVIČIUSIN kanssa yhteisessä lehdistötilaisuudessa, jonka aikana he esittelivät toimistojensa tarjoamia palveluja.

Vuonna 2008 julkaistiin 17 lehdistötiedotetta, joita jaettiin toimittajille ja muille kiinnostuneille eri puolilla Eurooppaa. Tiedotteissa käsiteltiin muun muassa Euroopan parlamentin jäsenille maksettavien korvausten julkistamista, Euroopan komission maksuviivästyksiä, oikeusasiamiehen ohjesääntöön tarkistusta sekä yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevien EU:n sääntöjen muuttamista. Viimeksi mainitusta aiheesta Euroopan oikeusasiamies julkaisi *European Voice* lehdessä

komission varapuheenjohtajalle Margot WALLSTRÖMILLE osoitetun avoimen kirjeen, jossa hän ilmaisee huolensa komission ehdotuksista tällä alalla.

Julkaisut

Oikeusasiamiehen työtä esittelevää materiaalia levitettiin vuoden mittaan laajalti, erityisesti Strasbourgissa marraskuussa pidetyssä Yritys-Eurooppa-verkoston vuosikonferenssissa sekä Euroopan parlamentin Brysselissä ja Strasbourgissa järjestämällä avointen ovien päivillä.

Kaikki oikeusasiamiehen julkaisut ovat saatavana oikeusasiamiehen verkkosivustolla osoitteessa <http://www.ombudsman.europa.eu>

Niitä saa veloituksetta myös

EU Bookshop -verkkopalvelusta osoitteesta <http://bookshop.europa.eu>

Erityisen merkittävä julkaisu vuonna 2008 oli oikeusasiamiehen työtä esittelevä uusi opas, jonka saa EU:n 23 virallisella kielellä. Julkaisua levitettiin tärkeimmille sidosryhmille ja yleisölle.

Kaikki oikeusasiamiehen julkaisut ovat saatavana oikeusasiamiehen verkkosivustolla osoitteessa <http://www.ombudsman.europa.eu>. Niitä saa veloituksetta myös EU Bookshop -verkkopalvelusta osoitteesta <http://bookshop.europa.eu>

Sähköinen viestintä

Yhteydenpito sähköpostitse

Lähes 60 prosenttia kaikista oikeusasiamiehelle vuonna 2008 tehdyistä kanteluista toimitettiin Internetin kautta. Suuri osa näistä tehtiin sähköisellä kantelulomakkeella, joka on saatavilla oikeusasiamiehen verkkosivustolla 23 kielellä.

Lähes 60 prosenttia kaikista oikeusasiamiehelle vuonna 2008 tehdyistä kanteluista toimitettiin Internetin kautta.

Vuonna 2008 oikeusasiamiehen pääasiallisesta sähköpostiosoitteesta vastattiin yli 4 300 viestiin, joissa pyydettiin tietoja.

Viesteistä noin 3 300 oli kansalaisten lähettämiä yksittäisiä tiedusteluja. Niistä jokaiseen vastasi asiaan parhaiten perehtynyt oikeusasiamiehen toimiston työntekijä. Yksittäisten tiedustelujen määrä oli noin 4 100 vuonna 2007 ja 3 500 vuonna 2006. Vuoden 2008 noin 4 300 viestistä 1 000 oli joukkoviestejä, jotka koskivat katalonialaisten tv-kanavien väitetyjä vaikeuksia harjoittaa lähetystoimintaa Valencian alueella.

Verkkosivuston kehittäminen

Oikeusasiamiehen verkkosivusto avattiin heinäkuussa 1998. Vuonna 2008 Euroopan oikeusasiamiehen verkkosuunnittelija jatkoi tiivistä yhteistyötä viestintäyksikön päällikön sekä Euroopan parlamentin teknisten yksiköiden kanssa oikeusasiamiehen verkkosivuston kehittämiseksi nykyaikaiseksi, dynaamiseksi, informatiiviseksi, vuorovaikutteiseksi ja alati kehittyväksi palvelusivustoksi kansalaisille. Suunnitelmien mukaan uusi verkkosivusto on valmis julkaistavaksi vuoden 2009 alussa.

Oikeusasiamiehen verkkosivustoa päivitettiin jatkuvasti päätöksillä, lehdistötiedotteilla ja tiedotustoimilla. Tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään oikeusasiamiehen verkkosivustolla kävi

Tammikuun 1. päivästä joulukuun 31. päivään 2008 oikeusasiamiehen verkkosivustolla vieraili 440 000 yksittäistä vierailijaa.

noin 440 000 yksittäistä vierailijaa. Eniten tutustuttiin englanninkielisiin sivuihin ja seuraavaksi ranskan-, saksan-, espanjan- ja italiankielisiin sivuihin. Maantieteellisesti katsottuna suurin osa vierailuista tehtiin Yhdistyneistä Kuningaskunnista ja seuraavaksi Saksasta, Ranskasta, Espanjasta ja Italiasta. Oikeusasiamiehen verkkosivuston linkkiosasto sisältää linkit kaikkiin Euroopan kansallisiin ja alueellisiin oikeusasiamiehiin. Vuonna 2008 linkkiosastoon tehtiin yli 97 000 vierailua, mikä osoittaa selkeästi Euroopan oikeusasiamiesten verkoston tarjoamien palvelujen kansalaisille tuoman lisäarvon.

Jotta oikeusasiamiehen verkkosivusto olisi jatkossakin EU:n verkkosivustojen parhaimmistoa, oikeusasiamiehen toimisto osallistui koko vuoden 2008 ajan toimielinten yhteisen Internet-toimitusneuvoston (*Inter-Institutional Internet Editorial Committee, CEiii*) toimintaan.

Internet-keskustelut

Oikeusasiamiehen toimisto osallistui vuonna 2008 ensimmäisen kerran Internet-keskusteluun, jonka Bulgarian Eurooppa-instituutti järjesti osana hanketta *Now, Interacting with the European Parliament* (Nyt — ”vuoropuhelua Euroopan parlamentin kanssa”). Keskustelusivustolla kohdassa *The role of the European Ombudsman: helping to improve relations between the EU and its citizens* (”Euroopan oikeusasiamiehen tehtävä: EU:n ja sen kansalaisten välisten suhteiden parantaminen”) oikeusasiamiehen henkilökunnan työntekijät vastasivat kysymyksiin oikeusasiamiehelle tulevien kantelujen käsittelystä. Internet-keskustelun kautta oikeusasiamiehen työ sai paljon huomiota Bulgarian tiedotusvälineissä, ja hanketta pidettiin erittäin onnistuneena.

A large, white, stylized number '5' is positioned on the left side of the page, set against a solid green background. The number is partially cut off on the left edge.

Resurssit

5.1 Henkilöstö

Jotta oikeusasiamies voisi hoitaa kunnolla tehtävät, jotka koskevat hallinnollisia epäkohtia koskevien kantelujen käsittelyä 23:lla perussopimuksen kielellä sekä kansalaisten tietojen kartuttamista kantelu-oikeudesta, hänellä on tukena pätevä ja kielitaitoinen henkilökunta. Tässä luvussa kuvailaan oikeusasiamiehen toimiston eri osastojen ja yksiköiden toimintaa. Aluksi tarkastellaan vuonna 2008 toteutettua organisaatiouudistusta, ja sen jälkeen kerrotaan lyhyesti henkilöstön retriiteistä ja tapaamisista vuoden aikana.

■ Organisaatiouudistus

Vuonna 2008 oikeusasiamiehen toimistossa toteutettiin kunnianhimoinen sisäinen organisaatiouudistus, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta. Toimiston nykyiset osastot (oikeudellinen osasto ja

Vuonna 2008 oikeusasiamiehen toimistossa toteutettiin kunnianhimoinen sisäinen organisaatiouudistus, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta.

hallinto- ja talousosasto) järjesteltiin uudelleen perustamalla kumpaankin osastoon neljä yksikköä. Uudessa hallintorakenteessa toimiston osastonjohtajien alaisuudessa työskentelee neljä yksikönpäällikköä, joilla on laajat hallinnolliset toimivaltuudet.

Osastonjohtajat puolestaan raportoivat työstään pääsihteerille.

Organisaatiouudistuksessa ei otettu palvelukseen uutta henkilökuntaa, joten tointen määrä pysyi henkilöstösuunnitelman mukaisena (57 virkaa). Budjettivallan käyttäjä on myöntänyt vuoden 2009 talousarvioon kuusi uutta virkaa.

Kuvassa oikeusasiamies henkilöstönsä kanssa toimiston toisen retriitin aikana, joka pidettiin 27.–29. helmikuuta 2008. Henkilöstön retriitit ovat vuotuisia tapahtumia, jotka tarjoavat henkilöstölle ja harjoittelijoille tilaisuuden vaihtaa epävirallisesti mielipiteitä suoraan oikeusasiamiehen työhön liittyvistä aiheista. Retriittien päätelmiä käytetään apuna muotoiltaessa oikeusasiamiehen strategisia tavoitteita, jotka ohjaavat oikeusasiamiehen toimiston toimintaa.

■ Henkilöstön retriitit

Euroopan oikeusasiamiehen henkilöstön retriitit ovat olennainen osa oikeusasiamiehen toimiston strategista suunnittelutyötä. Ne antavat hyödyllistä osviittaa erityisesti käytäntöjen suunnittelua ja vuotuisen hallintosuunnitelman valmistelua varten. Retriitit tarjoavat avoimen foorumin keskustelulle, vuoropuhelulle ja aivoriihiyöskentelylle. Jokavuotisissa retriiteissä toimiston henkilökunnalla on tilaisuus jakaa näkemyksiä suoraan oikeusasiamiehen työhön liittyvistä aiheista. Keskustelujen päätelmiä käytetään apuna muotoiltaessa oikeusasiamiehen strategisia tavoitteita, jotka ohjaavat kunkin yksikön toimintaa.

Toimiston toinen retriitti järjestettiin 27.–29. helmikuuta 2008. Osana tilaisuuden valmistelua henkilöstön jäseniä pyydettiin vastaamaan kyselylomakkeeseen, jossa he arvioivat oikeusasiamiehen tavoitteita, ulkoista käsitystä oikeusasiamiehestä sekä toimiston toimintaa. Kyselyn tuloksia ja muita taustamateriaaleja käytettiin keskustelujen lähtökohtana tapahtuman aikana. Kaikkia henkilöstön jäseniä kannustettiin osallistumaan aktiivisesti pohdintoihin, joissa keskityttiin toimiston tavoitteisiin ja painopistealueisiin, ulkoisiin käsityksiin sekä oikeusasiamiehen korjaavaan ja ennakkoivaan työhön.

Henkilöstön välittömän palautteen perusteella toinen retriitti oli selvästikin erittäin myönteinen kokemus. Retriitissä käsiteltyjä teemoja ja aiheita pidettiin erittäin tähdellisinä. Osallistujien aito kiinnostus, innostuneisuus ja avoimuus vaikuttivat osaltaan erinomaisen työskentelyilmapiirin syntymiseen.

■ Henkilöstön tapaamiset

Oikeusasiamies kutsuu henkilöstönsä säännöllisesti koolle taatakseen sujuvan tiedonkulun henkilöstölle ja edistääkseen henkilöstön ammatillista kehitystä. Kokousten asialistalla on aina oikeusasiamiehen katsaus viimeaikaiseen ja tulevaan toimintaan sekä toimistoon vaikuttavien hallinnollisten, oikeudellisten ja käytäntöjä koskevien muutosten esittely. Vuonna 2008 henkilöstön tapaamiset järjestettiin 3. heinäkuuta ja 12. joulukuuta, ja ne tarjosivat tilaisuuden hyödylliseen keskusteluun ja tietojenvaihtoon. Jälkimmäisessä, toimiston organisaatiouudistuksen jälkeen pidetyssä tapaamisessa esittäytyivät uusien yksiköiden päälliköt, jotka kertoivat yksiköidensä toiminnasta ja muista asiaan liittyvistä muutoksista.

Oikeusasiamies ja toimiston henkilökunta

Seuraavassa esitellään oikeusasiamiehen toimiston uusi organisaatio ja kerrotaan taustatietoja oikeusasiamiehestä ja toimiston johtajista. Lopuksi kuvaillaan lyhyesti oikeusasiamiehen henkilöstökomitean ja tietosuojavaltuutetun tehtäviä.

Euroopan oikeusasiamies

P. Nikiforos DIAMANDOUROS — EUROOPAN OIKEUSASIAMIES

P. Nikiforos DIAMANDOUROS syntyi Ateenassa, Kreikassa, 25. kesäkuuta 1942. Hänet valittiin Euroopan oikeusasiamieheksi 15. tammikuuta 2003, ja hän aloitti toimessa 1. huhtikuuta 2003. Hänet valittiin uudelle viisivuotiskaudelle 11. tammikuuta 2005.

Vuosina 1998–2003 hän toimi Kreikan ensimmäisenä kansallisena oikeusasiamiehenä. Hän on työskennellyt myös vertailevan politiikan professorina Ateenan yliopiston valtio-opin ja julkishallinnon laitoksella vuodesta 1993 lähtien (tällä hetkellä virkavapaalla). Vuosina 1995–1998 hän toimi Kreikan kansallisen yhteiskuntatieteiden tutkimuskeskuksen (EKKE) johtajana ja puheenjohtajana.

Hän suoritti valtio-opin kandidaatintutkinnon (BA) Indianan yliopistossa vuonna 1963 ja maisterin tutkinnon (MA) vuonna 1965, Columbian yliopistossa vuonna 1969 saman alan MPhil-tutkinnon (lähinnä lisensoitintutkinto) vuonna 1969 ja tohtorin tutkinnon (Ph.D) vuonna 1972. Ennen työskentelyään Ateenan

yliopistossa vuodesta 1988 lähtien hän oli luennoitsijana ja tutkijana New Yorkin ja Columbian yliopistoissa (1973-1978). Vuosina 1980–1983 hän toimi Athens Collegen kehitysjohtajana Ateenassa, Kreikassa. Vuosina 1983-1988 hän toimi Länsi-Eurooppaa ja Lähi-itää sekä Pohjois-Afrikkaa tutkivien hankkeiden johtajana yhteiskuntatieteiden tutkimusneuvostossa New Yorkissa. Vuosina 1988–1991 hän toimi Ateenassa Kreikan kansainvälisten ja strategisten opintojen tutkimusinstituutin johtajana (Ford- ja MacArthur-säätiöiden rahoittama poliittispainotteinen tutkimusjärjestö). Vuonna 1997 hänet nimitettiin Madridin yliopiston yhteiskuntatieteiden erityistutkimuksen (Juan March -keskus) vierailevaksi valtio-opin professoriksi.

Lisäksi hän on toiminut Kreikan valtio-opin yhdistyksen puheenjohtajana (1992–1998) ja modernin Kreikan tutkimuksen yhdistyksen puheenjohtajana Yhdysvalloissa (1985–1988). Vuosina 1999–2003 hän oli Kreikan kansallisen ihmisoikeuskomission jäsen ja vuosina 2000–2003 Kreikan hallinnon uudistamisesta vastaavan kansallisen neuvoston jäsen. Vuosina 1988-1995 hän toimi New Yorkissa sijaitsevan yhteiskuntatieteiden tutkimusneuvoston Etelä-Euroopan jaoston toisena puheenjohtajana (tutkimusneuvoston toimintaa rahoittaa Volkswagen-rahasto). Hän on myös ”New Southern Europe” -sarjan toinen päätoimittaja, ja hänelle on myönnetty tutkimusapurahoja Fulbright- ja NEH-rahastoista (*National Endowment for the Humanities*).

Hän on kirjoittanut paljon Kreikan sekä Etelä- ja Kaakkois-Euroopan politiikasta ja historiasta ja keskittynyt erityisesti demokratian kehittymiseen, valtion ja kansojen kehittymiseen sekä kulttuurin ja politiikan väliseen suhteeseen. ■

— Euroopan oikeusasiamiehen sihteeristö

Euroopan oikeusasiamiehen sihteeristö vastaa oikeusasiamiehen henkilökohtaisen toimiston toiminnasta. Sihteeristö hoitaa oikeusasiamiehen aikataulut, koordinoi saapuvaa ja lähtevää

Euroopan oikeusasiamiehen sihteeristö vastaa oikeusasiamiehen henkilökohtaisen toimiston toiminnasta.

kirjeenvaihtoa, opastaa asioissa, jotka liittyvät suhteisiin muihin EU:n toimielimiin ja laitoksiin, hoitaa toimiston työhön liittyvät protokolla-asiat ja vastaa oikeusasiamiehen yleisistä sihteerintehtävistä.

Pääsihteeri

Pääsihteeri vastaa oikeusasiamiehen toimiston sisäisestä strategisesta suunnittelusta ja valvoo toimiston yleistä hallintoa. Hän neuvoo oikeusasiamiestä toimiston rakenteeseen ja johtamiseen,

Pääsihteeri vastaa oikeusasiamiehen toimiston sisäisestä strategisesta suunnittelusta ja valvoo toimiston yleistä hallintoa.

toiminnan suunnitteluun sekä työn ja suorituksen seurantaan liittyvissä asioissa. Oikeudellisen osaston työskentelyssä pääsihteeri avustaa ja neuvoo oikeusasiamiestä kantelujen käsittelyssä ja tutkimuksissa. Hän koordinoi oikeusasiamiehen toimiston ja EU:n toimielinten välisiä suhteita, ja hänellä on tärkeä rooli Euroopan kansalaisten tavoittamisessa ja suhteiden kehittämisessä eri puolilla Eurooppaa sijaitsevien oikeusasiamiesten toimistojen kanssa.

Ian HARDEN — PÄÄSIHTEERI

Ian HARDEN syntyi Norwichissä, Englannissa, 22. maaliskuuta 1954. Hän opiskeli oikeustiedettä Churchill Collegessa Cambridgessa ja suoritti kandidaatintutkinnon (BA) ensimmäisen luokan kunniamaininnalla vuonna 1975 ja oikeustieteen tutkinnon (LLB) vuonna 1976. Valmistuttuaan hän siirtyi Sheffieldin yliopiston oikeustieteelliseen tiedekuntaan, jossa hän työskenteli lehtorina vuosina 1976-1990, vanhempana lehtorina vuosina 1990-1993, apulaisprofessorina vuosina 1993-1995 ja julkisoikeuden professorina vuodesta 1995. Vuonna 1996 hän aloitti työnsä Euroopan oikeusasiamiehen toimiston oikeudellisena pääneuvonantajana. Vuosina 1997–1999 hän toimi sihteeristön johtajana ja vuodesta 2000 lähtien oikeudellisen osaston johtajana. Hänet nimitettiin oikeusasiamiehen toimiston pääsihteeriksi 1. elokuuta 2006. Hän on kirjoittanut useita EU:n oikeutta ja julkisoikeutta käsitteleviä julkaisuja, kuten *The Contracting State* (Buckingham: Open University Press, 1992), *Flexible Integration: Towards a more effective and democratic Europe* (London CEPR, 1995) ja *European Economic and Monetary Union: The Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Hän on *Association française de droit constitutionnel* -yhdistyksen ja Yhdistyneen kuningaskunnan ”*Study of Parliament Group*” -ryhmän jäsen sekä Sheffieldin yliopiston kunniaprofessori. ■

Oikeudellinen osasto

Oikeudellisella osastolla työskentelee pääasiassa lakimiehiä, joiden tärkein tehtävä on analysoida Euroopan oikeusasiamiehen saamia kanteluja ja suorittaa tutkimuksia esimiehinään oikeudellisen

Oikeudellisella osastolla työskentelee pääasiassa lakimiehiä, joiden tärkein tehtävä on analysoida Euroopan oikeusasiamiehen saamia kanteluja ja suorittaa tutkimuksia.

osaston johtaja ja neljä oikeudellisten yksiköiden päällikköä. Oikeudellisen osaston johtaja myös neuvoo oikeusasiamiestä toimiston oikeudelliseen strategiaan ja johtamiseen liittyvissä asioissa sekä johtaa osastoa.

Vuonna 2008 osastolla työskenteli yhteensä 24 henkilöä: oikeudellisen osaston johtaja, neljä oikeudellisten yksiköiden päällikköä, kolme oikeudellista pääneuvonantajaa, 14 lakimiestä, yksi lakimies-lingvisti ja yksi oikeudellisen osaston johtajan avustaja. Vuoden aikana oikeudellisen osaston ohjauksessa työskenteli 23 harjoittelijaa.

João SANT'ANNA — OIKEUDELLISEN OSASTON JOHTAJA

João SANT'ANNA syntyi Setúbalissa, Portugalissa, 3. toukokuuta 1957. Hän opiskeli oikeustiedettä Lissabonin yliopistossa vuosina 1975–1980 ja aloitti asianajajana Lissabonissa vuonna 1981. Vuosina 1980–1982 hän työskenteli Portugalin sisäasiainministeriön Lissabonin alueen oikeus- ja hallinto-osaston lakimiehenä. Vuosina 1982–1984 hän jatkoi oikeustieteen opintojaan teollis- ja tekijänoikeuksien alalla Ludwig-Maximilian-yliopistossa ja Max-Planck-instituutissa Münchenissä. Palattuaan Portugaliin vuonna 1984 hänet nimitettiin Portugalin sisäasiainministeriön Lissabonin alueen oikeus- ja hallinto-osaston johtajaksi. Vuonna 1986 hän aloitti työnsä Euroopan parlamentin virkamiehenä ja työskenteli tiedotuksen ja suhdetoiminnan, tutkimuksen sekä henkilöstö- ja talousasioiden pääosastoilla ja myöhemmin Euroopan parlamentin oikeudellisessa yksikössä. Hän siirtyi Euroopan oikeusasiamiehen toimiston hallinto- ja talousosaston johtajaksi vuonna 2000. Hänet nimitettiin oikeudellisen osaston johtajaksi 1. heinäkuuta 2007. ■

— Oikeudellisten yksiköiden päälliköt

Kunkin oikeudellisen yksikön päällikön alaisuudessa on lakimiehistä ja harjoittelijoista koostuva ryhmä, joiden tehtävänä on varmistaa kantelujen sujuva käsittely. He auttavat oikeudellisen osaston

Kunkin oikeudellisen yksikön päällikön alaisuudessa on lakimiehistä ja harjoittelijoista koostuva ryhmä, joiden tehtävänä on varmistaa kantelujen sujuva käsittely.

johtajaa varmistamaan, että osaston työskentely on täsmällistä, ripeää ja johdonmukaista. Tämä edellyttää sisäisten menettelyjen, standardien ja määräaikojen noudattamista ja seurantaa. Oikeudellisten yksiköiden päälliköillä on myös itsenäisiä vastuutehtäviä, jotka ovat pitkälti samankaltaisia kuin seuraavassa kuvatut lakimiesten tehtävät. He myös edustavat oikeusasiamiestä joissakin julkisissa tilaisuuksissa. He raportoivat oikeudellisen osaston johtajalle, jota he tapaavat säännöllisesti.

Oikeudellisten yksiköiden päälliköitä on kaikkiaan neljä: saksalainen Gerhard GRILL, joka aloitti työnsä oikeusasiamiehen toimistossa vuonna 1999, puolalainen Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA, joka aloitti toimistossa vuonna 2003 sekä irlantilainen Fergal Ó REGAN, joka tuli toimiston palvelukseen vuonna 2006. Toimiston palveluksessa vuodesta 1998 lähtien työskennellyt tanskalainen Peter BONNOR toimii virkaa tekevänä oikeudellisen yksikön päällikkönä.

— Lakimiehet

Lakimiehet käsittelevät kanteluja, joita voidaan esittää oikeusasiamiehelle Euroopan unionin 23:lla perussopimusten kielellä. Lisäksi he ehdottavat ja suorittavat tutkimuksia omasta aloitteestaan,

Lakimiehet käsittelevät kanteluja, joita voidaan esittää oikeusasiamiehelle Euroopan unionin 23:lla perussopimusten kielellä.

vastaavat kansalaisten tiedusteluihin, avustavat oikeusasiamiestä oikeudellisissa asioissa, antavat neuvoja oman jäsenvaltionsa oikeudellisista menettelyistä, muutoksista ja perinteistä sekä pitävät esitelmiä oikeusasiamiehen työstä.

Hallinto- ja talousosasto

Hallinto- ja talousosasto vastaa kaikista oikeusasiamiehen toimiston muista töistä, jotka eivät liity suoraan kantelujen käsittelyyn ja tutkimiseen. Osastoon on 1. heinäkuuta 2008 lähtien kuulunut neljä yksikköä (jotka esitellään jäljempänä) sekä valituksia käsittelevä sihteeristö. Hallinto- ja talousosaston johtaja koordinoi koko osaston työtä. Hän vastaa siten toimiston yleisistä järjestelyistä ja toiminnasta sekä toimiston henkilöstöpolitiikasta, ehdottaa ja toteuttaa toimielimen talousarvio- ja rahoitusstrategiaa sekä edustaa oikeusasiamiestä muutamissa toimielinten välisissä yhteyksissä. Vuonna 2008 osastolla työskenteli 31 henkilöä.

João SANT'ANNA

HALLINTO- JA TALOUSOSASTON JOHTAJA (VIRKAA TOIMITTAVA) ■

— Kanteluja käsittelevä sihteeristö

Kanteluja käsittelevä sihteeristö vastaa Euroopan oikeusasiamiehelle toimitettujen kantelujen rekisteröinnistä, jakelusta ja seurannasta. Sihteeristö varmistaa, että kaikki kantelut kirjataan tieto-

Kanteluja käsittelevä sihteeristö vastaa Euroopan oikeusasiamiehelle toimitettujen kantelujen rekisteröinnistä, jakelusta ja seurannasta.

kantaan, ilmoitetaan saapuneiksi ja siirretään oikeudelliselle osastolle. Se vastaa kaiken kanteluihin liittyvän saapuvan ja lähtevän kirjeenvaihdon hallinnasta ja varmistaa, että kantelujen tiedot ovat tietokannassa ajan tasalla koko kantelumenettelyn

ajan. Se seuraa myös määräaikojen noudattamista, laatii kanteluihin liittyviä tilastoja ja arkistoi kanteluja koskevat asiakirjat. Sihteeristöä johtaa Peter BONNOR.

— Hallinto- ja henkilöstöyksikkö

Hallinto- ja henkilöstöyksiköllä on monenlaisia tehtäviä. Niihin kuuluvat henkilöstön rekrytointi ja henkilöstöhallinto, saapuvan ja lähtevän kirjeenvaihdon käsittely, puheluista huolehtiminen,

Hallinto- ja henkilöstöyksiköllä on monenlaisia tehtäviä. Niihin kuuluvat henkilöstön rekrytointi ja henkilöstöhallinto.

toimiston infrastruktuuri, asiakirjojen kääntämisen koordinointi, oikeustieteellisen käsikirjaston organisointi ja hallinta sekä dokumentointi- ja arkistointipolitiikka. Yksikkö vastaa myös toimiston

tietotekniikkapolitiikasta ja toimiston tietoteknisten tarpeiden täyttämisestä ja tekee siinä tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin kanssa. Yksikön päällikkö on Alessandro DEL BON, Saksan ja Italian kansalainen, joka aloitti työnsä oikeusasiamiehen toimistossa vuonna 1998.

— Budjetti- ja talousyksikkö

Budjetti- ja talousyksikkö varmistaa, että oikeusasiamiehen toimisto noudattaa siihen sovellettavia EU:n varainhoitosääntöjä, jotka takaavat määrärahojen taloudellisen, tehokkaan ja tarkoituk-

Budjetti- ja talousyksikkö varmistaa, että oikeusasiamiehen toimisto noudattaa siihen sovellettavia EU:n varainhoitosääntöjä, jotka takaavat määrärahojen taloudellisen, tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön.

senmukaisen käytön. Yksikkö vastaa myös näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien sisäisten valvontajärjestelyjen laatimisesta ja toteuttamisesta. Nämä vastuutehtävät perustuvat siihen, että Euroopan oikeusasiamiehellä on itsenäinen talousarvio. Taloushallinnon toimihenkilöt valmistelevat ja toteuttavat talousarvion valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän alaisuudessa.

Yksikön päällikkönä on ranskalainen Loïc JULIEN, joka aloitti oikeusasiamiehen toimistossa vuonna 2005.

— Viestintäyksikkö

Viestintäyksikkö vastaa oikeusasiamiehen julkaisujen ja esittelymateriaalien laatimisesta, verkkosivustojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä toimiston visuaalisen ilmeen suunnittelusta. Lisäksi

Viestintäyksikkö vastaa oikeusasiamiehen julkaisujen ja esittelymateriaalien laatimisesta, verkkosivustojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä toimiston visuaalisen ilmeen suunnittelusta.

yksikkö koordinoi Euroopan oikeusasiamiesten verkostoa sekä yleensä toimiston suhteita oikeusasiamiesten yhdistyksiin EU:ssa ja sen ulkopuolella. Yksikön päällikkönä on brittiläinen Ben HAGARD, joka tuli oikeusasiamiehen toimiston palvelukseen vuonna 1998.

— Tiedotus-, yritys- ja kansalaisyhteiskuntayksikkö

Tiedotus-, yritys- ja kansalaisyhteiskuntayksikkö auttaa oikeusasiamiestä luomaan yhteyksiä kansalaisiin ja organisaatioihin, jotka saattavat tarvita oikeusasiamiehen apua. Sen tehtävänä on tiedottaa

Tiedotus-, yritys- ja kansalaisyhteiskuntayksikkö auttaa oikeusasiamiestä luomaan yhteyksiä kansalaisiin ja organisaatioihin, jotka saattavat tarvita oikeusasiamiehen apua. Sen tehtävänä on tiedottaa oikeusasiamiehen työstä koko unionissa.

oikeusasiamiehen työstä koko unionissa. Yksikkö ylläpitää ja edistää suhteita tiedotusvälineisiin ja vastaa oikeusasiamiehen tutustumismatkojen ja tapahtumien järjestelyistä. Yksikön työntekijät huolehtivat myös oikeusasiamiehen julkaisujen ja puheiden kirjoittamisesta. Yksikön päällikkönä on irlantilainen Rosita AGNEW, joka aloitti oikeusasiamiehen toimistossa vuonna 2001.

— Henkilöstökomitea

Oikeusasiamiehen henkilöstökomitea edustaa henkilöstön etua toimistossa ja huolehtii jatkuvasta yhteydenpidosta toimiston ja sen henkilöstön välillä. Henkilöstökomitea on edistänyt suuresti toiminnan sujuvuutta tarjoamalla henkilökunnalle kanavan mielipiteidensä ilmaisemiseen ja tiedottamalla hallinnolle henkilöstösääntöjen tulkinnassa ja soveltamisessa havaituista ongelmista. Henkilöstökomitea laatii ehdotuksia toimiston organisaation ja toiminnan kehittämiseksi sekä henkilöstön työ- ja elinolojen parantamiseksi. Näissä asioissa henkilöstökomitea oli tärkeässä roolissa vuosien 2006 ja 2008 henkilöstöretriiteissä.

— Tietosuojavastaava

Jokaisella EU:n toimielimellä on tietosuojavastaava, joka toimii yhteistyössä Euroopan tietosuojavaltuutetun kanssa ja valvoo, ettei rekisteröityjen oikeuksia ja vapauksia loukata tietojen käsittelyssä. Tietosuojavastaavan tehtävänä on myös varmistaa, että rekisterinpitäjille ja rekisteröidyille tiedotetaan asianmukaisesti heille asetuksen N:o 45/2001¹ mukaisesti kuuluvista oikeuksista ja velvollisuuksista. Oikeusasiamiehen toimiston tietosuojavastaavana on maaliskuusta 2006 lähtien toiminut Loïc JULIEN.

5.2 Talousarvio

■ Vuoden 2008 talousarvio

Oikeusasiamiehen talousarvio on ollut itsenäinen pääluokka (nykyisin pääluokka VIII) Euroopan unionin talousarviossa 1. tammikuuta 2000 alkaen². Talousarvio jaetaan kolmeen osastoon. Osastoon 1 sisältyvät palkat, korvaukset ja muut henkilöstöön liittyvät kustannukset. Osastoon 2 sisältyvät kiinteistöt, kalustot, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot, ja osastoon 3 sisältyvät toimiston yleisestä toiminnasta aiheutuvat menot.

Talousarvion mukaiset määrärahat vuonna 2008 olivat 8 505 770 EUR.

■ Toimielinten välinen yhteistyö

Resurssien mahdollisimman tehokkaan käytön varmistamiseksi ja tarpeettomien päällekkäisyyksien välttämiseksi Euroopan oikeusasiamies pyrkii mahdollisuuksien mukaan tekemään yhteistyötä muiden EU:n toimielinten ja laitosten kanssa. Vaikka muiden elinten palvelut luonnollisesti lasku-

1. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, EYVL 2001 L 8, s. 1.

2. Neuvoston asetus (EY, EHTY, Euratom) N:o 2673/1999, annettu 13 päivänä joulukuuta 1999, 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen muuttamisesta, EYVL 1999 L 326, s. 1.

tetaan Euroopan oikeusasiamieheltä, yhteistyö on tuonut merkittäviä säästöjä yhteisön talousarviossa. Oikeusasiamiehen yhteistyökumppaneita ovat erityisesti

- (i) Euroopan parlamentti, joka tarjoaa oikeusasiamiehelle teknisiä palveluja monilla aloilla, mukaan luettuina kiinteistöt, tietotekniikka, viestintä, lääkäripalvelut, koulutus, kääntäminen ja tulkkaus;
- (ii) Euroopan yhteisöjen julkaisutoimisto, joka tarjoaa toimistolle apua erilaisissa julkaisuihin liittyvissä asioissa;
- (iii) Euroopan unionin elinten käännöskeskus, jossa tehdään paljon oikeusasiamiehen kansallaisia palvelevassa työssä tarvittavia käännöksiä.

■ Talousarvion valvonta

Oikeusasiamiehen tehokkaan varainhoidon varmistamiseksi sisäinen tarkastaja, joka on Euroopan parlamentin virkamies, tarkastaa määräajoin toimiston sisäiset valvontajärjestelmät ja sen varainkäytön.

Toimiston tilit tarkastaa Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Miten otat yhteyttä Euroopan oikeusasiamieheen

Kirjoita

Euroopan oikeusasiamies
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
RANSKA

Soita

+33 3 88 17 23 13

Faksaa

+33 3 88 17 90 62

Lähetä sähköpostia

eo@ombudsman.europa.eu

Verkkosivusto

<http://www.ombudsman.europa.eu>

Euroopan oikeusasiamies tutkii Euroopan unionin toimielimiä ja laitoksia vastaan tehtyjä kanteluita.

→→→ www.ombudsman.europa.eu

**Euroopan oikeusasiamies
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
RANSKA**